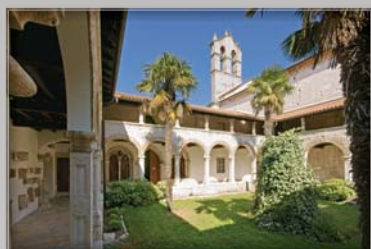

fraternitas

GLASILO HRVATSKE PROVINCIIJE SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

200. GENERALNI
KAPITUL REDA

Br. 1/2013

kazalo

PAPA FRANJO	3
MOLITVA ZA PAPU FRANJU	4

Uvodno slovo

NASTAVAK: PERMANENTNA FORMACIJA	5
PODSJETNIK NA SKORA ZBIVANJA	6

Jubilarni Generalni kapitul

»VRIJEME ZA RIZIK«	7
1. ODRŽAN 200. GENERALNI KAPITUL	7
2. PAPINA PORUKA KAPITULU	8
3. PORUKA KAPITULA PAPI	9
4. ZAKLJUČCI KAPITULA	10
5. PISMO KAPITULA REDU	15
6. ZAPAŽANJA S KAPITULA	18
7. DNEVNI ZAPISI	20
PRISJEĆANJE: HRVATSKA VEČER ZA PAMĆENJE	28
III. PASTORALNI KOLOKVIJ	28

Naša Provincija

IZVANREDNA SJEDNICA DEFINITORIJA	29
---	----

29. SJEDNICA DEFINITORIJA	29
30. SJEDNICA DEFINITORIJA	30

Naši susreti

SUSRET GWARDIJANA I UPRAVE PROVINCIJE	31
9. OŽUJKA 2014. POČINJE PROVINCIJSKI KAPITUL	39

Događanja

DUHOVNE VJEŽBE ZA MINISTRANTE	40
VII. TEČAJ DUHOVNIH ASISTENATA	40
DUHOVNI ROCK-MJUZIKL »ŽIVOT ZA ŽIVOT	41

Izlog

NAJNOVIJA IZDANJA	43
USKORO	43

Prilog

200. GENERALNI KAPITUL REDA: UVODNO RAZMIŠLJANJE (ENZO BIANCHI)	44
---	----

Fraternitas
službeno glasilo
Hrvatske provincije sv. Jeronima
franjevac konventualaca

Br. 1/2013

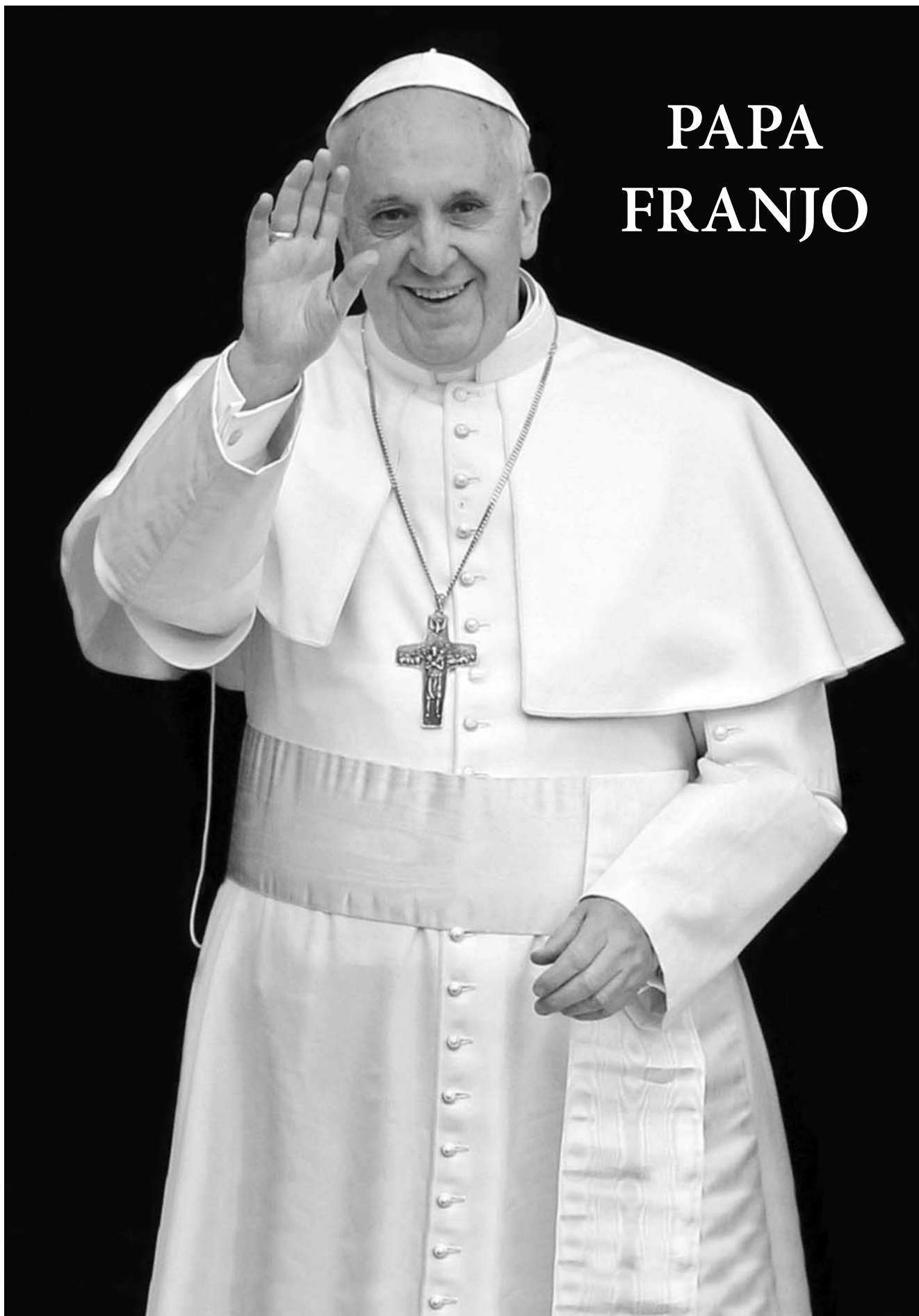
Izdaje:
Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevac konventualaca
HR – 10000 Zagreb, Sveti Duh 31
tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754
www.ofmconv.hr
ofmconv@ofmconv.hr

Uredio i odgovara:
Ljudevit Anton Maračić
Sveti Duh 31, 10000 Zagreb

Tisak:
Denona d.o.o., Getaldićeva 1, Zagreb

ISSN 1332-7941

PAPA FRANJO

MOLITVA ZA PAPU FRANJU

*USLIŠIO TE GOSPODIN U DAN NEVOLJE,
ŠTITILO TE IME BOGA JAKOVLJEVA!
POS�AO TI POMOĆ IZ SVETIŠTA,
BRANIO TE SA SIONA!*

*SPOMENUO SE SVIH TI PRINOSNICA,
BILA MU MILA PALJENICA TVOJA!
UDIJELIO TI ŠTO TI SRCE ŽELI,
ISPUNIO SVE NAMISLI TVOJE!*

*RADOVALI SE TVOJOJ POBJEDI,
U IME BOGA SVOGA DIZALI STJEGOVE!
ISPUNIO GOSPODIN SVAKU MOLBU TVOJU!*

*ZNAM EVO: GOSPODIN ĆE POBJEDU DATI SVOM POMAZANIKU,
USLIŠIT ĆE GA IZ SVETIH NEBESA
SNAGOM POBJEDNE DESNICE SVOJE.*

*JEDNI SE HVALA KOLIMA BOJNIM, DRUGI KONJIMA,
MI IMENOM GOSPODINA, BOGA NAŠEGA!
ONI POSRĆU I PADAJU,
MI SE DRŽIMO I STOJIMO.*

*GOSPODINE, DARUJ POBJEDU KRALJU,
USLIŠI NAS U DAN KAD TE ZAZOVEMO!*

Psalam 20

uvodno slovo

NASTAVAK: PERMANENTNA FORMACIJA

Sada kad je jubilarni, 200. generalni kapitul Reda završen, i kada se dojmovi s jednomjesečnog zasjedanja pomalo sliježu, svaki od sudionika ovog skupa zasigurno pokušava odvagati težinu ovog događaja i procijeniti njegov utjecaj na budući život braće i razvoj Reda bar u sljedećih šest godina. U takvom činu razmišljanja prisutna je dakako napast traženja jakih riječi kojima svatko pokušava ocrtati ovakav skup i pri tom ostati »neokrznut«. Pokušat ću nekako izbjeći ove zamke i trijezno, objektivno, koliko je to moguće, opisati jedan vid svojeg doživljaja ovoga jubilarnoga generalnog kapitula.

— — —

Prvo što prilično upada u oči svakome, ne samo nazočniku ovoga asiškog susreta, ako prouči sastav vrhovne uprave i idejnu nit koja povezuje prihvaćene prijedloge i zaključke jest – naglašeni *kontinuitet ideja* koje su u prethodnom šestogodištu uživale prioritet. Izabrani su gotovo isti fratri kojima je Generalni kapitul povjerio mandat da još jedno šestogodište vode Red franjevac konventualaca. A ako se malo analiziraju prihvaćene motiones (možemo ih nazvati: prijedlozi/zaključci), lako je zapaziti kako pri tome svakako prvenstvo pripada potrebi *permanentne formacije*. Ova danas gotovo magična riječ, od koje se očekuje da riješi mnoge probleme u kojima se koprca posvećeni život (zasigurno u svim njegovim izričajima i oblicima), utkana je u gotovo sve dokumente i odredbe ovoga jubilarnoga sabora. Nikakvo dakle čuđenje što je i jedan, rekli bismo, pravni postupak kao što bi to mogla izgledati obnova postojećih Konstitucija, snažno popraćen prijedlogom da mora biti prožet snažnim naglaskom na permanentnoj formaciji sve braće, kojoj upravo taj postupak treba odgojno pomoći. U tom smislu i mnoge druge prijedloge/zaključke valja motriti: ostatak će na površini ako ih cijeli Red ne prihvati i iskoristi kao produljeni rad na permanentnoj formaciji u svim

područjima života i djelovanja. I u tome prepoznajem jako transparentnu nazočnu idejnu nit koja povezuje većinu rasprava i odluka ovoga Kapitula i nekako obvezuje svu braću.

I, kao drugo zapažanje, nešto što upotpunjuje i potvrđuje liniju nastavka permanentne formacije kao zadatka od kojega ne možemo pobjeći, jest činjenica koju, na kraju ovoga zaista napornog ali i bogatog iskustva mogega trećeg sudjelovanja na generalnim kapitulima, izdvajam, a to je upadljiva *činjenica jedinstva* i gotovo *izraz jednodušnosti* u radu ovoga Kapitula. Gotovo svi izbori, kao i prihvaćanje kapitulskih zaključaka, popraćeni su dvotrećinskom većinom glasova, što doista može ohrabriti novu (staru) garnituru Generalne kurije u nastavljanju linijom kontinuiteta. Može se sigurno ustvrditi – ako je Generalni kapitul ogledalo stvarnosti cijelog Reda – da vrhovno vodstvo Reda uživa podršku goleme većine kapitulara u dosadašnjim naporima, što ulijeva ohrabrenje i nadu u uspješan nastavak rada i ostvarenje planova u šestogodišnjem razdoblju koje je upravo krenulo.

— — —

Uz ovaj broj glasila »Fraternitas« sva braća dobivaju po jedan primjerak »Sheda/Natuknica za samostanske kapitule 2013.« Lako je uočiti da se građa ponuđena za čitanje i razmatranje na našim samostanskim kapitulima, odnosi na upravo završeni Generalni kapitul, a kao polazište svaka sheda ima misli iz uvodnog nagovora brata Enza Bianchija i kapitulskog izvješća Generalnog ministra fra Marka Tasca. Tako ćemo slušajući i prebirući te »shede/natuknice« još jednom imati prigodu udahnuti miris i osjetiti raspoloženje Generalnoga kapitula. Nije potrebno braći, posebno samostanskim poglavarima, spominjati da svakako tijekom ove godine na svakome od redovitih mjesečnih kapitula zajednički čitaju, razmisle (makar u šutnji) i pokušaju usvojiti ponuđene misli.

— — —

Ovaj broj našega provincijskog glasila »Fraternitas« (uključivši i spomenute »Shede« kao njegov sastavni dio) posvećen je velikim dijelom nedavno završenome Generalnom kapitolu Reda. Radi veće preglednosti priloge smo razvrstali i označili brojevima, kako bi se i tako uočilo da čine dio velike cjeline. Pri tome valja u obzir uzeti i završni pri-log, također vezan uz Kapitul. Pažljivo iščitavanje pojedinih materijala samo će nas uvjeriti koliko je važna permanentna formacija, ovaj godinama naglašivani prioritet Reda i Provincije. I može poslužiti kao upitnik za ispit savjesti, a još više kao poticaj na daljnji rad i zalaganje. Volio bih da svi shvatimo, posebno mi stariji, kako je to proces koji traje cijelog života i da valja o tome voditi brigu te nikada reći: Dosta je bilo, dovoljno je toga! Tada će

se lakše uočiti i sjene, ali i svjetla koja obasjavaju sve nas i kao zajednice i kao pojedince.

A upravo svjetla i sjene koje prate taj hod dio su naše svakidašnjice. Generalni kapitul pokušao je razotkriti ono što tinja u cijelom Redu, a i po-jedinim jurisdikcijama. A gdje smo mi u toj slici Reda? Rekao bih, negdje u sredini, u zlatnoj sredi-ni, a pravi odgovor trebao bi ponuditi naš *sljedeći provincijski kapitul*, za nešto više od godine dana. Doznali smo i točan datum njegova početka: 9. ožujka 2014. u Zagrebu. U ovom odbrojanju va-ljalo bi svakako naći mjesta i pokušati naći odgo-vore na ove izazove o kojima nam poručuje netom zaključeni Jubilarni kapitul.

Fra LJUDEVIT MARAČIĆ,
provincijalni ministar

Sretan i blagoslovljen U S K R S u Godini vjere!

*Uskrsli Krist neka nas sve ispuni
ljubavlju, radošću i mirom!*

PODSJETNIK NA SKORA ZBIVANJA

- 3. ožujka – Zagreb, Sveti Duh: početak prvog turnusa duhovnih vježbi; - 18. ožujka – Zagreb, Provincijalat: Susret našeg i slovenskog definitorija; - 21. ožujka – Zagreb, Sveti Duh: Korizme-ni susret braće u Zagrebu; - 2. travnja – Cres, Sveti Frane: Susret juni-ora CEC-a (JuniorenTreffen); - 19. travnja – Zagreb, Klerikat: Dani otvorenih vrata - 24. travnja – Ljubljana: Susret/Srećanje slovenske i hrvatske braće;	- 29. svibnja – Cres, Sveti Frane: Sastanak Komisije za odgoj; - 15. lipnja – Zagreb, Katedrala: Svećenič-ko ređenje fra Josipa Petonjića - 16. lipnja – Cres, Sveti Frane: početak drugog turnusa duhovnih vježbi; - 27. i 27. lipnja u Zagrebu: III. pastoralni kolokvij - 14. srpnja – Novigrad Podravski: Mlada misa fra Josipa Petonjića

— — —

jubilarni generalni kapitul

»VRIJEME ZA RIZIK«

• 1. ODRŽAN 200. GENERALNI KAPITUL

U Asizu je od 18. siječnja do 17. veljače ove godine održan 200. redoviti generalni kapitul Reda male braće konventualaca. Na kapitolu je sudjelovalo 86 članova s pravom glasa, dok ih je 11 prisustvovalo u svojstvu promatrača s pravom interventa. U svemu stotinjak kapitulara, a ako se pridodaju i braća u svojstvu prevoditelja, tumača i vršitelja raznih tehničkih usluga, ovaj jubilarni kapitul, održan u Svetome asiškom samostanu, na grobu sv. Franje Asiškoga, okupio je oko 130 fratar.

Radni dio Kapitula, koji je obuhvatio analizu prethodnoga šestogodišta i programe za iduće razdoblje, okarakteriziralo je najzornije geslo izraženo kao naslov izvješća dosadašnjega Generalnog ministra Reda: »Tempo da rischiare« – »Vrijeme za rizik«. I doista, sadašnje vrijeme nudi mnoge izazove i franjevcima, a nova evangelizacija prigodu da se prošire obzorja i na neke nove djelatnosti. Zbog toga se jako naglašavala potreba stalne formacije, koja je utkana u sve zaključke i prijedloge ovoga Kapitula.

U izbornom dijelu Kapitula izabrano je novo vodstvo Reda, gotovo u identičnom sastavu kao i dosadašnje. Za generalnog ministra ponovno je izabran fra Marco Tasca, a među devet članova Generalnog defnitorija ponovno se nalazi i naš hrvatski subrat, fra Miljenko Hontić, ujedno asistent za Konferenciju Srednje Europe, u koju spada i Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca.

Red franjevac konventualaca danas ima oko 4.300 fratara, prisutan je u oko 70 zemalja. Oko šestine braće nalazi se u formativnom razdoblju, znači da nema više od 30 godina. Najviše braće živi na starom kontinentu: u Europi ima oko 2.600 braće, ali se osjeća sve veća težnja rastu u zemljama

tzv. Trećeg svijeta. U Aziji Red ima oko 450 braće, gotovo isti broj ima Red i u Sjevernoj Americi, u Latinskoj Americi oko 470 braće, a u Africi oko 250. U nekim jurisdikcijama tzv. misijskog područja naglašeno je visok broj mladih u formaciji, kao što je npr. u Indiji, na Filipinima, u Indoneziji, u Keniji, a ni neka područja Latinske Amerike ne zaostaju. Na Kapitolu je osnovana Meksička provincija, koja ima sedamdesetak članova, od kojih dvije trećine nema 35 godina života.

U tzv. Prvom svijetu (Sjeverna Amerika i Europa), zbog nestašice zvanja (jedan od glavnih razloga jest i opadanje broja djece u obiteljima), neke provincije proživljavaju pravu krizu, pa je tako Nizozemska provincija ispod praga potrebitog za normalno odvijanje života i djelatnosti, a bez nade u oporavak, te joj prijete skoro ukinuće ako ne dođe do bitnijeg poboljšanja. U Sjevernoj Americi i Italiji, iz sličnih razloga, dolazi do spajanja i ujedinjavanja nekih bliskih provincija. Na Kapitolu je odobren plan ujedinjavanja dviju američkih provincija (Bezgrešno Začće i Sveti Antun Padovanski), koje stupa na snagu za godinu dana, a isto tako je prihvaćen program spajanja pet srednjoitalskih provincija, koje bi se kroz četiri godine trebale ujediniti u Srednju talijansku provinciju sv. Franje Asiškog. Već je ranije odobren plan ujedinjavanja talijanskih provincija sjeverne Italije, koje od ovog proljeća sačinjavaju Talijansku provinciju sv. Antuna Padovanskog. Provincije južnog dijela Italije zasad još ne osjećaju tu potrebu, ali ako se krivulja opadanja broja ni ovdje ne zaustavi, neće proći mnogo godina da se i ove ne spoje i ujedine u jednu provinciju.

Generalni kapitul Reda usvojio je gotovo jednoglasno tridesetak prijedloga i zaključaka. Svakako, kao prvi prioritet u idućem šestogodištu jest završetak rada na sustavnoj obnovi Generalnih konstitucija Reda, koje se nisu mijenjale posljednjih četrdesetak godina, kada su se u svijetu, Crkvi i Redu

dogodile mnoge, pa i radikalne promjene. Da ne bi to ostala briga i posao samo manje skupine stručnjaka i zanesenjaka, Kapitul je osobito snažno istaknuo potrebu prožimanja permanentne formacije i obnova Konstitucija, kako je već naglašeno, pa je taj prioritet utkan u sve prijedloge i zaključke, a to su kvalitetnija priprema gvardijana, temeljitije obrazovanje odgojitelja, skromnije služenje materijalnim dobrima, zauzetije pastoralno djelovanje. Stanje može i mora biti bolje, ali nema razloga za neki pesimizam koji je vidljiv u sadašnjem društvu, pa čak i u nekim crkvenim strukturama. Istaknut je glasoviti Einsteinov paradoks iz izvješća Generalnog ministra: »Bolje je biti optimist i imati krivo, nego li biti pesimist i imati pravo!«

Jedan od najvećih izazova i potreba, naglašeno je u zaključcima Kapitula, svakako je solidarnost u braći i ekonomiji. Bogatiji Sjever (Prvi svijet) ima više novca, a siromašniji jug (Treći svijet) ima više braće. Valjalo bi težiti prema uravnoteženju ovih dviju tendencija. Zato je posve logična bila završna evanđeoska parafraza-poruka Reda: »Pobjeđuje se gubeći – živi se umirući – dobiva se dajući!«

• 2. PAPINA PORUKA KAPITULU REDA

Za vrijeme trajanja Jubilarnoga generalnog kapitula, Generalni ministar Reda primio je posebnu poruku, pismo pape Benedikta XVI., koje ovdje objavljujemo u hrvatskom prijevodu:

Prepoštovanom fra MARKU TASCA,
generalnom ministru
Reda Male braće konventualaca

Prigodom vašega 200. Generalnoga kapitula, koji se upravo održava u Asizu, želim se duhovno povezati s vama koji proživljavate ovaj trenutak milosti: Vama, dragi brate, i svim kapitularcima upućujem svoje srdačne pozdrave. Vi kanite obnoviti Konstitucije i norme svojeg Instituta da biste ih prilagodili crkvenim potrebama. Takva zadaća pobuđuje osobitu važnost, jer se radi o predstavljanju cjelokupnoj redovničkoj Obitelji polazišnih tekstova po kojima će svatko morati suobličiti vlastito iskustvo bratskoga i apostolskog života. Bog neka blagoslovi ove vaše namjere! Da bi to bilo plodonosno, treba vjerno očuvati duhovnu baštinu vašeg

Utemeljitelja i Oca, svetog Franje Asiškog, na poseban način njegovu vjeru, njegovu povezanost u svemu i po svemu s Kristom i njegovom voljom, sa svrhom da bi se slijedio njegov nauk i tragovi (usp. Rnb 1,1; 22,2). Budite brižljivi djelatnici u služenju današnjim ljudima, često zalutalima u pustinjama svijeta, te ih podržavajte u vjeri.

Mnogi kršćani, na žalost, posjeduju slabu, gotovo ugašenu vjeru, ograničavaju se na uopćeno i nezauzeto vjerovanje, ili se pak hrane samodostatnim duhovnim oblicima koji su zatvoreni nadnaravnime, ukoliko se ne dogodi da se čak udalje od vjere otklanjajući i samo pitanje Boga. Vaš je zadatak ovima pokazati »uspravnu vjeru«, koja je dar Višnjega i koju uvijek prate »pouzdana nada i savršena ljubav« (usp. Molitvu pred raspelom, 1: FF 276), te tako uzmognu sjединiti vlastito bivovanje u Bogu i dati punu podršku humanizaciji osobnoga i društvenog života.

U tu svrhu od pomoći vam je Godina vjere, koja za sve vjernike predstavlja »poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu« (Pismo Porta fidei, 6). Vaš život posvećenih jedino vjera čini mogućim i opravdanim. U stvari, ne odabiru se zavjeti poslušnosti, siromaštva i čistoće u sebi i radi sebe, već ukoliko izražavaju dar posvemašnjeg bivovanja u nasljedovanju živoga Krista. Volja da u svoj svojoj predstavljajućoj zbijenosti prihvatite oblik Kristova života (usp. Vita consecrata, 14; 16; 18; 22; 29; 31) uvrštava vas u »povlašteni put prema svetosti« (Isto, 35) i postavlja u Crkvu kao prethodnike i stražare kršćanskog puka upravljenog prema budućim dobrima (usp. 13. Sinoda biskupa, Poruka Božjem narodu, 7). Ako dakle za svakoga kršćanina važi poziv da vjera nije nikada otpisana (usp. Porta fidei, 2), sjetite se stalno da je za vas vjera pretpostavka, žarište, ritam, ognjište, dah života, bilo na osobnoj razini bilo u bratskom životu.

Nedavna sinodalna skupština o novoj evangelizaciji pretražila je obzorja kršćanskog poslanja u suvremenom svijetu. Proživljavamo vremena koja traže da se premisli evanđeoski navještaj unutar novih scenarija, koji nisu uvijek povoljni za sjetvu vjere. Znaite prihvatiti izazov kulturalnih preobrazbi u tijeku, odgovarajući na kreativni način hitnim potrebama sveopće Crkve. Naše vrijeme traži jednostavno i izravno naviještanje Evanđelja,

učinjeno blago i hrabro, kao i odvažnu inkulturaciju vjere, koja će se znati povezati s istinom i ljubavlju.

Da biste sve to ostvarili, vi franjevci konventualci, imate na raspolaganju duboke korijene svoje karizme i dugotrajnu prošlost ispisanu od hrabrih svjedoka Krista i njegova Evanđelja. Na tom tragu pozvani ste hodati obnovljenim žarom, koji će vas potaknuti, uz proročku slobodu i mudri razbor, na odvažne apostolske putove, njegujući usku suradnju s biskupima i ostalim sastavnicama crkvene zajednice. Prostrano obzorje evangelizacije i hitna potreba da se posvjedoči evanđeoska poruka svima, bez razlike, predstavlja područje vašeg apostolata. Mnogi još iščekuju da upoznaju Isusa, jedinog Spasitelja ljudi, a mnoge situacije nepravde i moralnoga kao i materijalnog raspadanja tiču se i vjernika. Zbog toga je nadasve potrebno podržavati stalno zajedništvo s Gospodinom, u promatranju njegova lica u molitvi, kao i u autentičnom osobnom i zajedničarskom obraćenju. Samo su srca posve otvorena djelovanju milosti u stanju тумачити znakove vremena i poslušati pozive čovječanstva potrebitog nade i mira.

Dragi franjevci konventualci, neka uvijek u raznim područjima vašega crkvenog služenja odsijeva prijanjanje Kristu i njegovu Evanđelju. Neka vas Bezgrešna Djevica štiti, pomaže i bude sigurnom voditeljicom hoda vaše redovničke Obitelji, da bi ova mogla izvršiti svaki projekt dobra. S tim željama, dok vam jamčim svoj ljubazni spomen u molitvi za svakog od vas i vaš kapitulski rad, od srca vam udjeljujem svoj blagoslov, koji rado proširujem na sav Red i na sve one koje susrećete u svojem svakidašnjem apostolatu.

U Vatikanu, 28. siječnja 2013.

Papa BENEDIKT XVI.

● 3. PORUKA KAPITULA PAPI

Posljednjega radnog dana Generalnoga kapitula, u subotu, 16. veljače 2013., svi kapitularci su jednoglasno prihvatili prigodno pismo Generalnog ministra u ime Kapitula i Reda, upućeno papi Benediktu XVI. kao znak podrške i zahvalnosti Reda u povodu njegova odreknuća od papinske službe. Pi-

smo je napisano na talijanskom jeziku i mi ga ovdje objavljujemo u cijelosti na hrvatskom jeziku.

Sveti Oče, u ime Male braće konventualaca, okupljenih na Generalnome kapitolu pri Svetom asiškom samostanu, kao i u ime sve ostale braće raspršene po svijetu, u povodu odreknuća od službe Vrhovnog svećenika, želim Vam izraziti osjećaje poštovanja i ljubavi cijelog Reda, kao što sam to imao prigodu nedavno osobno učiniti pri audijenciji 6. veljače, na kojoj sam sudjelovao zajedno s braćom kapitularcima.

U prvome, vrlo kratkom poglavlju Pravila koje nam je povjerio naš Serafski otac, ugrađena su dva bisera franjevačkog blaga: vjernost životu po Evanđelju posredstvom triju redovničkih zavjeta i »poslušnost i poštovanje gospodinu papi i njegovim zakonito izabranim nasljednicima i rimskoj Crkvi«. Franjo je obvezao sebe i svoju braću da neće ništa poduzeti bez papina pristanka, tako da je čak – kako pripovijeda sv. Bonaventura (LM X,7) – da bi ostvario u Grecciju prve jaslice u povijesti, želio dobiti dozvolu od Prvosvećenika.

Svetosti, godine 2009., kad smo u Castel Gandolfu došli poslušati Vaše riječi u povodu proslave 800. obljetnice osnutka Reda Male braće, Vi ste nas podsjetili: »Franjo je mogao i ne doći papi... Zasiurno neki osporavateljski stav prema hijerarhiji mogao je Franji pribaviti ne malo sljedbenika.« Poput Franje, ni mi ne želimo slijediti mentalitet svjetovne uspješnosti i slobode, već nastaviti u jednostavnosti i radosti biti »podložni i podvrgnuti« Rimskoj crkvi i Pastiru koji joj Gospodin namjera va dati, da bi mogao služiti Kristovu Tijelu kako i gdje nam Gospodin bude htio odrediti, kao što ste nas i Vi sami poučili da činimo.

Vi ste nam, osim toga, u vezi s Franjinim odbačenjem siromaštva, poručili: »Sve njegovo bogatstvo, svaki razlog taštine i sigurnosti, sve postaje 'gubitak' onog časa kad je susreo Isusa raspetog i uskrsnuloga (usp. Fil 3, 7-11). Napuštanje svega u tom času postaje nužno, da bi se izrazilo preobilje primljenog dara. To je tako veliko da zahtijeva posvemašnje izbaštinjenje, koje ipak nije dostatno, već zasluuje cjelokupan život 'prema načinu svetog Evanđelja' (2 Test, 14: FF 116).«

Sad nam objavljujete potez koji teško shvaćamo, ali osjećamo da govori istim jezikom poniznosti i

izvlašćivanja. Potez je to koji podsjeća na rizik u koji se i mi želimo upustiti: sve više naličiti Isusu, i to Isusu siromašnom i raspetome.

Zahvaljujemo Vam za visoku učiteljsku pouku kojom ste nam proteklih godina osvjetljavali hod, te ste nam pokazali da je Vaše upravljanje Petrovom lađom bilo ne samo jednostavno činiti, već nadasve misliti i moliti. Jamčimo Vam, u ovome trenutku, svoju molitvu da Vas radost osjećanja Krista blizu sebe prati u povučenosti kojoj se uskoro prepuštate, nastavljajući put prema sve dubljem poniranju u Boga.

Vjerni Vašem učenju i Vašem zahtjevu, u poniznoj vjernosti Evanđelju i Crkvi, želimo nastaviti »popravlјati kuću« Gospodina Isusa Krista. Poput Franje svjesni smo da smo mi prvi dom koji Bog želi obnoviti. Naš će zadatak biti da pomažemo crkvene pastire da uvijek sve privlačnijim predstave lik Kristove zaručnice.

Svetosti, uvijek ćemo Vas osjećati bliskim našem srcu i u nastavku vrle borbe za vjeru, zajedno sa svim vjernicima, znat ćemo da na brdu molitve imamo jednog Mojsija koji za nas visoko drži ruke, uvjereni, unatoč svemu, koliko je istinita misao sv. Bonaventure koju ste Vi toliko voljeli: »*Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt*« (»Kristova djela ne slabe nego jačaju«).

Molite za nas, Sveti Oče, i neka Vas prati osjećaj naše sinovske ljubavi.

Fra MARCO TASCA
generalni ministar OFMConv.

● 4. ZAKLJUČCI KAPITULA

Generalni kapitul Reda, održan u Asizu od 18. siječnja do 17. veljače, u svojem drugom i završnom dijelu, razmotrio je i, nakon više čitanja i rasprava, odlučio o 28 ponuđenih tema/prijedloga. Donosimo samo završne zaključke:

1. NASTAVAK SUSTAVNE REVIZIJE KONSTITUCIJA

Generalni kapitul odlučuje da se nastavi rad na sustavnoj reviziji sada važećih Konstitucija, vodeći pri tom računa o franjevačkoj duhovnosti, razvoju teologije i smjernicama crkvenog uči-

teljstva o posvećenom životu, u skladu s različitim kulturalnim stvarnostima Reda:

- a) Neka se pokrene proces revizija Generalnih statuta;
- b) Generalni ministar sa svojim definatorijem neka preuredi sastav Izvršnog odbora za reviziju Konstitucija (CERC): njega neka čine bar četiri člana s punim radnim vremenom, od kojih bar jedan od njih mora biti stručnjak kanonskog prava;
- c) Za trajanja šestogodišta 2013.-2019., procijenivši tijek radova na reviziji, Generalni ministar sa svojim definatorijem neka sazove izvanredni generalni kapitul, na kojemu treba obaviti vrednovanje radova i predvidjeti nužne rokove za odobrenje teksta.

2. IDENTITET NAŠEG REDA: REVIZIJA KONSTITUCIJA KAO FORMATIVNI PROJEKT

Da bi se »živjelo Evanđelje« danas, kako od nas traži Pravilo, Generalni kapitul određuje da se prioritet Reda u formativnoj zauzetosti u sljedećem šestogodištu sastoji u rastu našega karizmatiskog identiteta kao male braće konventualaca te da se tako pridonosi novoj evangelizaciji. Povlaštena sredstva Šestogodišnjeg plana neka budu: revizija Konstitucija i vrednovanje dokumenta »Discepolato Francescano«:

3. BRATSKA SOLIDARNOST (personalni vid): PRIORITETNI GENERALNI PROJEKTI U ŠESTOGODIŠTU 2013.-2019.

- a) Generalni kapitul naglašava potrebu bratske solidarnosti stavljanjem na raspolaganje braće osposobljene za urede i službe Generalne kurije (Samostan Svetih Apostola, Kuća Kolbe), Kolegija vatikanskih penitencijara, formativnih kuća Reda (Seraphicum, Samostan sv. Antuna Vigna), Svetog asiškog samostana. Neka se s matičnom jurisdikcijom sastavi ugovor u kojemu neka se vodi briga o vidovima kao što su: tražanje službe, zdravstveno osiguranje, mirovina.
- b) Generalni kapitul smatra važnim, na razini bratske solidarnosti, promicati suradnju među cirkumskripcijama:
 - Učvršćivanjem novih misionarskih prisutnosti otvorenih posljednjih godina;

- Projektiranjem novih prisutnosti po mogućnosti u frankofonskoj Africi, Aziji i Jeruzalemu;
- Nastavljajući »Projekt Europa« dijalogom s europskim konferencijama;
- Davanjem prednosti zajedničkim formativnim kućama na razini konferencija i federacija.

c) Generalni kapitul obvezuje na solidarnost braću među cirkumskripcijama:

- Sudjelovanjem u karizmatiskom projektu koji je provjerio regionalni generalni asistent;
- Stvarnom i prethodnom pripravom bilo brata koji mijenja cirkumskripciju, bilo zajednice koja ga prima.

d) Generalni kapitul, u vezi s bratskom solidarnošću među cirkumskripcijama kao normalnu praksu naznačuje i preporuča privremenu afilijaciju (ad tempus).

4. BRATSKA SOLIDARNOST (ekonomski vid):

a) Generalni kapitul, kao što je to učinio i 2007. godine, ohrabruje stvaranje »Fonda za potrebe formacije« u najsiriromašnijim područjima Reda;

b) Generalni kapitul potiče sve cirkumskripcije na dragovoljno izdvajanje preko godišnje sabirne akcije ili dragovoljnog izvlaštenja (esproprio) u prilog stvaranja »Fonda za potrebe formacije« u najsiriromašnijim područjima Reda;

c) Generalni kapitul određuje da cirkumskripcije redovito, u dijalogu s generalnim defintorijem, prigodom prodaje nekretnina i/ili dobivanja ostavština ili donacija, kao dobrotvornost izdvoje određeni postotak iznosa u prilog stvaranja »Fonda za potrebe formacije« u najsiriromašnijim područjima Reda, vodeći ipak brigu o nakani darovatelja;

d) Generalni kapitul određuje da svaka cirkumskripcija, u svojem četverogodišnjem programiranju, počevši od sljedećega redovitoga kapitula, odredi, odobri i ostvari konkretan program zauzetosti u godišnjem izdvajanju u prilog stvaranja »Fonda za potrebe formacije« u najsiriromašnijim područjima Reda.

5. ODOBRENJE NEKIH DIJELOVA »DISCEPOLATO FRANCESCANO«

Generalni kapitul, nakon što je u obzir uzeo neke promjene unijete u sadašnji tekst dokumenta »Discepolato Francescano« (u nas: »U Franjinoj školi«), a prije definitivnog odobrenja istoga na sljedećemu generalnom kapitolu, odlučuje:

- Da se proslijedi daljnjom razradom teksta prema naznakama kapitulskog rada;
- Da se posavjetuje s konferencijama i federacijama, kao i s cirkumskripcijama, s komisijama za početnu i trajnu formaciju;
- Da se eksperimentira u različitim formativnim stvarnostima Reda.

6. ODOBRENJE »RATIO STUDIORUM«

Generalni kapitul odobrava privremeno (»ad experimentum«), sve do sljedećega generalnoga kapitula dokument »Ratio studiorum«.

7. INICIJATIVE ZA ZAJEDNIČKI I PLURIKULTURALNI HOD FORMACIJE

a) U Redu neka se kao prioritetni promiče hod formativnih struktura zajedničkih konferencija i federacija;

b) U sklopu projekta permanentne formacije predlaže se cirkumskripcijama i konferencijama/federacijama da programiraju, ostvaruju i vrednuju programe koji će omogućiti svoj braći da upoznaju i iskuse multikulturalnu dimenziju Reda.

8. KRITERIJI I MODALITETI ZA SPECIJALIZACIJE

Generalni kapitul naglašava važnost specijaliziranja u crkvenim znanostima ili tehničko-profesionalnoj formaciji (usp. Konst. 58, 61-62) i želi da se to ostvari izvan vlastite cirkumskripcije, kako bi se promicalo iskustvo različitih kulturalnih stvarnosti Reda.

9. FORMIRANJE FORMATORA NA RAZINI KONFERENCIJA / FEDERACIJA

Generalni kapitul zahtijeva da svaka cirkumskripcija, konferencija/federacija prepozna bra-

ću prikladnu za formaciju i da, na razini konferencije/federacije, razradi projekt prilagođen smjernicama »Discepolato Francescano« a sve u suradnji sa središnjim uredima Reda.

10. PRIPRAVA NOVIH FRANCISKANOLOGA

Generalni kapitul ohrabruje cirkumskripcije/federacije da prepoznaju i obrazuju braću u franjevačkoj povijesti i duhovnosti, u suradnji s Fakultetom sv. Bonaventure.

11. PRIRAVA ANIMATORA (RESOURCE PEOPLE) RADI FORMACIJE: »PROJEKT SV. BONAVENTURE«

a) Generalni kapitul traži od vodstva Reda da, slijedeći stil koji računa na našu baštinu, nastavi s projektom formacije i pripreme naših učitelja i animatora za naše centre formacije i za tečajeve koje promiču konferencije i Red;

b) Generalni kapitul, budući da nije imao mogućnost produbljenog vrednovanja »Projekta sv. Bonaventure«, zahtijeva da isti projekt bude predstavljen na definitivno odobrenje sljedećemu Generalnom kapitolu Reda.

FORMACIJA GVARDIJANA

a) Generalni kapitul određuje da novi gvardijani sudjeluju u specifičnom tečaju formacije:

- Temeljni nacrt tečaja neka bude zajednički cijelom Redu i neka ga pripremi vodstvo Reda;
- Ostvarenje i vođenje tečaja neka bude povjerenjeno cirkumskripcijama i/ili konferencijama/federacijama;
- Cirkumskripcije i/ili federacije mogu uživati pomoć od skupine braće koju je odredilo vodstvo Reda.

b) Generalni kapitul zahtijeva da godišnji susreti gvardijana budu također obilježeni specifično formativnim trenutcima, kako bi se promicalo i poticalo služenje autoriteta na koje su ovi pozvani.

12. POSEBNI STATUT (2011.) GENERALNE KUSTODIJE SVETOGA SAMOSTANA SVETOG FRANJE U ASIZU

Generalni kapitul odobrava Posebni statut (2011.) Generalne kustodije Svetog samostana sv. Franje u Asizu i zadužuje Generalnog ministra s njegovim Definitorijem da produbi i provjeri točke 14,3 i 8 (»povlastica« dvostruke pravne pripadnosti).

13. GENERALNE KANONSKE VIZITACIJE

Generalni ministar sa svojim Definitorijem neka nastavi reviziju »Direktorija za kanonske generalne vizitacije« i njezinu primjenu, vodeći brigu o sljedećim kriterijima i modalitetima:

- a) Vizitaciju može obaviti jedan ili više generalnih vizitatora;
- b) Vizitacija neka se obavi u razdoblju koje prethodi provincijskom/kustodijskom kapitolu;
- c) U slučaju više generalnih vizitatora, neka bude specificirana nadležnost svakoga;
- d) Završno izvješće neka u potpunom obliku bude predstavljeno na provincijskom/kustodijskom kapitolu. U slučaju da održavanje kapitula nije predviđeno u skorom vremenu, neka cjelovit oblik bude predstavljen provincijalnom ministru s njegovim definitorijem, a u kraćem obliku, kao pismo, svoj braći cirkumskripcije;
- e) Generalni ministar neka o tom iskustvu izvijesti na Generalnom kapitolu 2019.

14. SASTAV MEĐUNARODNIH KOMISIJA

Međunarodne generalne komisije neka budu sastavljene, redovito, ne više od devet članova. Pri imenovanju članova Generalni ministar sa svojim Definitorijem neka vodi brigu o prijedlozima konferencija, kriterijima funkcionalnosti i osobnoj kompetenciji:

15. SLUŽBA GVARDIJANA

Nakon što je neki brat u službi gvardijana proveo tri (3) uzastopna mandata, neka provede bar jedno četverogodište bez te službe prije nego bi bio ponovno predložen za tu službu.

Prijedlog nije prošao jer je velikom većinom prisutnih odbačen (nije dobio ni trećinu glasova!)

16. TERMIN ZA PREDSTAVLJANJE GLASA »JUXTA MODUM« NA GENERALNOM I PROVINCIIJSKOM KAPITULU

Promjena tč. 99,1 i 2 Generalnih statuta: S obzirom na izjašnjavanje, glasovi mogu biti izraženi formulama: Placet, Non placet, Placet juxta modum. Tko glasuje »Placet juxta modum«, treba u razdoblju od šest sati tajniku kapitula predstaviti svoj »modus« propisno potpisan, a istekom tog termina istječe »modus«. Formula »Placet juxta modum« računa se kao pozitivan glas, ali kad se radi o definitivnom glasovanju za neki prijedlog ili nacrt, takva formulacija čini glas nevažecim.

(Izmjena se odnosi na sužavanje roka s 24 na svega 6 sati.)

17. KOORDINACIJA GENERALNIH SLUŽBI

Generalni kapitul obnavlja mandat Generalnom ministru s njegovim Definitorijem da uredi i odobri »ad experimentum«, sve do sljedećega redovnoga generalnog kapitula »Vodeće smjernice generalnih tajništava i središnjih ureda Reda« (Linee guida), uredivši kompetencije i eventualno razmotrivši njihovo pojačanje, ako se to pokaže potrebnim.

18. GENERALNI EKONOMAT

Generalni kapitul zadužuje Generalnog ministra s njegovim Definitorijem da dovede do izvršenja 13. i 14. zaključak (motio) koji je odobrio Generalni kapitul 2007.

19. PRIJELAZNE NORME PRIJE ODLUKE O UJEDINJAVANJU PROVINCIIJA

Generalni ministar sa svojim Definitorijem, saslušavši zainteresirane provincije, određuje od slučaja do slučaja prijalazne norme za slavljenje ujedinjavajućega provincijskog kapitula, kada se provincije ujedanju i tako ustupaju mjesto rađanju nove provincije. Norme uređuju:

- Imenovanje pretkapitularne komisije;
- Broj zastupnika ili sudjelovanje sve braće na provincijskom kapitolu;

- Način izbora provincijskog ministra prema mogućnostima koje predviđa vlastito pravo Reda;
- Broj definitora;
- Eventualna funkcionalna prilagođenja za saziv ujedinjavajućega provincijskog kapitula.

20. OSNIVANJE MEKSIČKE PROVINCIIJE »NAŠE GOSPE GVADALUPSKE«

Generalni kapitul odlučuje da meksička provincijska kustodija »Naše Gospe Gvadalupske« (Sicilija) bude uzdignuta u rang provincije.

21. UJEDINJENJE PET PROVINCIIJA SREDNJE ITALIJE

Generalni kapitul zaključuje ujedinenje – unutar godine 2017. – sljedećih provincija: Serafske umbrijske provincije sv. Franje, Loretske markijske provincije, Toskanske provincije Rana sv. Franje, Rimske provincije sv. Petra i Pavla i sv. Bonaventure, Sardinijske provincije sv. Križa, čiji su kapituli godine 2009., za Rimsku provinciju 2011. godine, a za Sardinijsku provinciju 2011., složno, potvrdno i formalno odobrili ujedinenje.

- a) Modalitete ujedinenja neka prouče i usklade odgovarajući provincijski definitoriji u suradnji s Upravom Reda i neka se razmotre na odgovarajućim provincijskim kapitolima 2013., a potom neka ih odobri Uprava Reda;
- b) Središnja uprava Reda neka animira, prati i koordinira ostvarenje ujedinenja u njegovim raznim fazama uz pomoć sredstava koja bude smatrala potrebnima i prikladnima.

22. UJEDINJENJE AMERIČKIH PROVINCIIJA BEZGREŠNOG ZAČEĆA I SV. ANTUNA PADOVANSKOG

Generalni kapitul zaključuje ujedinenje – unutar godine 2014. – američkih provincija Bezgrešnog začeca i sv. Antuna Padovanskoga, koje su složno, potvrdno i formalno odlučile da se ujedine u Provinciju Naše Gospe od anđela.

- a) Modalitete ujedinenja neka prouče i usklade odgovarajući provincijski definitoriji i neka ih odobri Uprava Reda;

b) Središnja uprava Reda neka animira, prati i koordinira ostvarenje ujedinjenja u njegovim raznim fazama uz pomoć sredstava koja bude smatrala potrebnima i prikladnima.

23. OVLAST GENERALNOM MINISTRU I NJEGOVU DEFINITORIJU DA PRATE MADŽARSKU I TRANSILVANSKU PROVINCIJU SV. ELIZABETE

Imajući u vidu teško današnje stanje Provincije sv. Elizabete u Madžarskoj i Transilvaniji, kao i povijesno područje, znakove nade za budućnost i mišljenje braće koja pripadaju Provinciji, priznavajući isto tako veliku važnost prisutnosti Reda u Madžarskoj, Generalni kapitul ovlašćuje Generalnog ministra s njegovim defintorijem da provjere mogućnost suradnje s ostalim cirkumskripcijama, posebno vezano uz Istočnu europsku Konferenciju (CEO), prateći hod Provincije prema revitalizaciji.

24. OVLAST GENERALNOM MINISTRU I NJEGOVU DEFINITORIJU DA PRATE ČEŠKU PROVINCIJU SV. ĆIRILA I METODA

Imajući u vidu teško današnje stanje Provincije sv. Ćirila i Metoda u Češkoj, kao i povijesno područje, znakove nade za budućnost i mišljenje braće koja pripadaju Provinciji, priznavajući isto tako veliku važnost prisutnosti Reda u Republici Češkoj, Generalni kapitul ovlašćuje Generalnog ministra s njegovim defintorijem da provjere mogućnost suradnje s ostalim cirkumskripcijama, posebno vezano uz Istočnu europsku Konferenciju (CEO), prateći hod Provincije prema revitalizaciji.

25. OVLAST GENERALNOM MINISTRU I NJEGOVU DEFINITORIJU DA PRATE I EVENTUALNO UKINU NIZOZEMSKU PROVINCIJU SV. VILIBRORDA

Upoznat sa stanjem Nizozemske provincije sv. Vilibrorda, a imajući u vidu kriterije koje određuju Generalni statuti br. 2-3, o osnivanju i održavanju jedne provincije, Generalni kapitul ovlašćuje Generalnog ministra s njegovim defintorijem:

a) Da provjeri mogućnost suradnje s drugim cirkumskripcijama i da prati Provinciju na njezinu putu revitalizacije;

b) Da prema našim propisima pristupi ukinuću Provincije za vrijeme šestogodišta, ukoliko se ne ostvare uvjeti pripajanja braće i/ili samostana drugim cirkumskripcijama.

26. TAXATIO PRO CURIA GENERALE

Generalni kapitul odobrava povišenje od oko 10 posto doprinosa za Generalnu kuriju, počevši od siječnja 2014. prema prikazanoj tablici:

- Njemačka, Austrija, Švicarska, Hrvatska, Slovenija, Nizozemska, Italija, Francuska, Španjolska, Malta, Portugal, Srednji Istok, Engleska, Irska, Češka i Koreja – 27,5 eura po fratri mjesečno;
- SAD, Australija, Japan, Kanada, Costa Rica – 38,5 USD po fratri mjesečno;
- Poljska i rumunjska braća u Italiji, Njemačkoj i SAD – 27,5 eura ili 38,5 američkih dolara po fratri mjesečno;
- Afričke zemlje, Rumunjska, Rusija, Uzbekistan, Litva, Bjelorusija, Madžarska, Ukrajina, Bugarska, Indija, Indonezija, Filipini, Paragvaj, Bolivija, Ekvador, Peru, Meksiko, Kolumbija, Venezuela, Honduras, Kuba, Brazil Maranhao, Brazil Rio – jedna misna intencija mjesečno po bratu;
- Poljska, Slovačka, Švedska, Brazil-Sv. Franjo, Brazil sv. M. Kolbe, Čile, Argentina – jedna misna intencija + 5 dolara/eura mjesečno po bratu.

K tome, Generalni kapitul ovlašćuje Generalnog ministra i njegov defintorij da eventualno primijeni specifičnu procjenu za pojedine cirkumskripcije.

27. GRANICE TROŠKOVA GENERALNOG MINISTRA SAMOGA I SA SVOJIM DEFINITORIJEM

Generalni kapitul odobrava sljedeće granice troškova:

- a) Generalni ministar sam može izdvojiti 20.000 eura;
- b) Generalni ministar sa svojim defintorijem može izdvojiti 2.000.000 eura.

28. OBLJETNICE SMRTI SV. MAKSIMILIJANA KOLBEA I OSNUTKA VOJSKE BEZGREŠNE

Generalni kapitul odlučuje:

- Da Generalni ministar sa svojim definitivnim promiče da se 2017., u suradnji s MI, CEO i Fakultetom sv. Bonaventure, održi međunarodni studijski skup o baštini sv. Maksimilijana Kolbea u životu Crkve, Reda i u vidu nove evangelizacije;
- Da konferencije/federacije Reda promiču za bratstva razne inicijative (hodočašća, konferencije, susreti...), uključivši pri tom i Vojsku Bezgrešne.

• 5. PISMO KAPITULA REDU

Na kraju 200. Redovnoga generalnog kapitula Reda franjevac konventualaca, održanog u Asizu od 19. siječnja do 17. veljače 2013., sva braća kapitularci jednoglasno su prihvatili svojevrsnu duhovnu poruku, pobudno Pismo Redu. Dokument je nastao kao plod praćenja kapitulskog tijeka rada i zaključaka usvojenih na kraju skupa. Na izradi je posljednjih dana Kapitula radila skupina braće, predvođena padovanskim subratom fra Fabiom Scarsatom. Pismo nosi osebujni duhovni pečat i popraćen je književno razrađenim izrazima, koje je često teško prereći na druge jezike. Ipak, nadamo se da će i hrvatski prijevod vjerno, ako ne i stilski jednako efikasno, prenijeti glavne misli i smjernice vodilje.

RIPARTIAMO DAL VANGELO –
PONOVNO KRENIMO OD EVANĐELJA

Predraga braćo, Gospodin vam dao mir!

*I gdje god braća bila i u kojem god se obitavalištu nađu, moraju **jedne druge bez mrmljanja** (1 Pt 4, 9) **duhovno i brižno paziti i štovati**. I neka se čuvaju da se izvana ne pokazuju žalosni (usp. Mt 6,16) i namršteni licemjeri, nego neka se **pokazuju radosni u Gospodinu** (usp. Mt 6,16), **veseli i dolično ljubazni**. (Rnb 7,15-16; FF 26-27).*

Mi braća, okupljena na Generalnome kapitolu, osjećamo želju i potrebu da sa svima vama podijelimo ove naznake sv. Franje koje su ne samo i jedi-

no valjane i zahtjevne nego doista i istinite! To je bilo iskustvo milosti koje smo mogli proživjeti u ovome vremenu bratstva, koje nas je na 200. generalnom kapitolu naše franjevačke konventualske obitelji našlo okupljene u Svetome asiškom samostanu, od 19. siječnja do 17. veljače 2013. Bilo je to vrijeme »milosno« za propitivanje, za provjeru, za programiranje i za ponovno biranje generalnoga ministra, fra Marka Tasca, i njegovih suradnika u službi našem Redu za šestogodište 2013.-2019.

Lijepi trenutci molitve izmjenjivali su se proteklih dana: proveli smo ih zajedno u Bazilici sv. Franje, natkriveni divnim freskama koje prekrivaju zidove i, ponekad popraćeni glazbom zbora ove Bazilike, blizu groba našega Serafskog oca. To je još više isticalo našu radost ponovnog susreta. Bilo je ganutljivo zastati pred smrtnim ostatcima nekih od drugova Asiškog sirotana, izuzetno ekshumiranih iz njihova groba u Donjoj bazilici: Bernard Kvintavalski, Silvestar, Vilim, Elekt i Valentin! Premda smo dolazili iz različitih mjesta i govorili različite jezike, svi smo se jednako prepoznali kao braća jednih za druge. Raznobojna različitost, dražesno izražena i u haljama različite boje koje su se vidjele među nama, iz dana u dan sve je više bivala divno multikulturalno obojena (što je ponekad znalo izazvati određenu zabrinutost). Bilo je to bratstvo koje »diše« s cijelom Crkvom: na dolasku primio nas je asiški biskup, Domenico Sorrentino, slavili smo euharistiju s kardinalom Joaom de Avizom, pročelnikom Kongregacije za posvećeni život (3. veljače), da bismo potom susreli »gospodina papu« (Rb 1,2: FF 76), Benedikta XVI., na generalnoj audijenciji (6. veljače). Bilo je to bratstvo još više franjevačko, povezano s braćom i sestrama ostalih franjevačkih obitelji, s kojima na raznim stranama svijeta surađujemo i dijelimo programe:¹ lijepo su nas primila i počastila Mala braća u Porcijunkuli (28. siječnja), pohodili su nas vrhovni poglavari Male braće, Male braće kapucina (Jose Carballo i Mauro Joeri), generalni vikar TOR (Bernat Nebot), generalna ministrica OFS (Encarnacion del Pozo), međunarodna predsjednica MI (Raffaella Aguzzoni), federalna predsjednica klarisa urbanista (Patrizia Nocitra). Bilo je to »sveobuhvatno« bratstvo, koje se širi na

¹ Među ostalima: priprava novih misionara u Bruxellesu, intelektualna formacija na Antonianumu u Rimu i u Lusaki.

mnoštvo hodočasnika koji iz svih krajeva svijeta, ponekad ispovijedajući i vjere različite od naše, dolaze na grob sv. Franje ili pristupaju franjevcu, povjerivši mu da su u njemu otkrili brata, svjedoka i suputnika. To je bratstvo za koje bismo željeli da ga prepoznaju svi muževi i žene raspršeni svijetom, kao i sva bića s dušom ili bez nje, radi kojih i slavimo Gospodina.² »Podvrgnuti svima« (2Test 19: FF 118), i ne »samo ljudima, već i životinjama i zvijerima« (Salvir 17: FF 258), od svih i od svega očekujemo pomoć! Jer mi smo doista »velika i lijeпа obitelj«!

Ali kad je prošlo malo vremena, sveti Franjo ih je želio sve vidjeti... Dok su bili zajedno, veoma su se obradovali zbog viđenja dobrog pastira i čudili se što su se sakupili samo poradi jedne želje. Izvješćivali su o dobrima koja im je milosrdni Bog učinio. Ako su bili malo nemarni i nezahvalni, ponizno su svetog oca molili da ih opomene i kazni, a to su zdušno primili. (1Cel 30: FF 369)

Draga braćo, s vama dijelimo radost što smo pozvani na posvećeni život tragovima Kristovim, u duhu karizme Franje i Klare Asiške, u ljepoti biti mala braća konventualci. I da smo to i danas! Pouzdano smo svjesni da je sve što jesmo i što nam pripada dar »Velikoga milostinjara« (LegM 7,10; FF 1130), da sve dobro proizlazi od njega, dok smo »čvrsto uvjereni da nama samo pripadaju poroci i grijesi« (Rnb 17,7; FF 48). Zajednička provjera koju smo obavili, posebno prvih dana slušajući razna izvješća, kao i pokorničko bogoslužje (petak, 25. siječnja), još su nam jednom predstavili naše slabosti, i pojedinaca i bratstava (provincijskih i mjesnih), i naših pogrešaka pa čak i izdaja: individualizam, osrednjost, malograđanština, »slabo« karizmatско svjedočenje, krhki osjećaj pripadanja, zloupotreba sredstava komunikacije (internet i slično), sve su to »grijesi« koje smo ponajviše uočili. Ideal suobličavanja Kristu ostaje daleko od naše stvarnosti i naših sposobnosti. Obuzimala nas je i snažno izražena bol koju smo doživjeli slušajući izvješće našega generalnog prokuratora, zbog broja braće koja su iz raznih razloga napustila naš Red! Znamo da nam cilj još ne pripada, ali smo raspoloživi prepustiti se uvijek oduševljavanju za

² Počevši od »sestre zime«, koja nam je često pravila društvo proteklih dana.

put koji će nas tome približiti. Može se napredovati trkom, ali nije rečeno da se ni šepajući ne ide dobro naprijed. Papa Benedikt XVI. nam je za sve to preporučio izazovnu sliku »mudrosti slabosti«, podsjetivši nas da smo »baš u granicama ljudske slabosti pozvani živjeti suobličenje Kristu, u posvemašnjoj napetosti koja, u mogućoj mjeri vremena, prethodi eshatološko savršenstvo«!³ I najava njegova odreknuća od papinstva, pristigla upravo ovih dana, mogla nas je samo dublje uzbuditi u svjetlu ovih riječi!

Ove iste godine, koju nam isti Prvosvećenik predlaže na poseban način kao Godinu vjere, naglasivši to snažno i u svojoj Poruci Kapitulu,⁴ prior monaške zajednice u Boseu, Enzo Bianchi, u svojem predavanju na početku Kapitula, potaknuo nas je da ponovno obnovimo u Kristu sve što znamo, ljubimo i živimo (usp. 1Kor 1, 18-25; Gal 2,20).⁵ Da budemo franjevci »vjernici« i »vjerodostojni«. Odatle svoje prve korake pokreće naš specifičan franjevački identitet, te je zato naše »poslanje«.

I javi gvardijanima, kada budeš mogao, da si sa svoje strane tako odlučio postupiti. (Lmin 11: FF 236)

Draga braćo, osjetili smo se izravno izazvani ovim pozivom na vjeru i na obraćenje, kako bismo prihvatili »u svoj značajnoj zgusnutosti Isusov oblik života«.⁶ Smatramo to prvim, premda ne i glavnim plodom ovoga Generalnoga kapitula: obnovljenu želju da, osobno i sa svojom braćom, u »mjestima« gdje nas je posluh stavio, provodimo život vjere usidrene u Evanđelju. Potreban je dijalog, ljubazan i ljudski, među nama, s braćom

³ BENEDIKT XVI., Homilija 2. veljače 2013., na Dan posvećenog života.

⁴ »Vaš posvećeni život jedino vjera čini mogućim i opravdanim. Ne biraju se, zato, zavjeti poslušnosti, siromaštva i čistoće sami u sebi, već ukoliko izražavaju dar vlastite egzistencije u nasljedovanju živoga Krista.«

⁵ »Ono što je na srcu sv. Franje jest da se braća suobličuju Kristu, žive u blagosti i miru, poput njega, jer taj život suoblikovanja Kristu već po sebi evangelizira, čak i bez navještaja, bez usmene propovijedi. To je 'gluha propovijed' ali učinkovita kao i ona što se izgovara riječima. A ako Bog dadne, tada će biti moguće i prava propovijed... ali samo i kada Bog to daje, a ne kada mi to želimo ili očekujemo.« (ENZO BIANCHI)

⁶ BENEDIKT XVI., Poruka Kapitulu.

i sestrama Franjevačkoga svjetovnog reda, Vojske Bezgrešne i sestrama klarisama i sa svim ostalima, tko god oni bili, »priznajući da smo kršćani«, a ponajprije sa svojim svakidašnjim životom svednevice (usp. Rnb 16,6; FF 3, jedan od najviše citiranih Franjinih tekstova ovih dana)!

Sigurno jest da treba pročitati, obnoviti, reprogramirati. Jednom riječju – nastaviti sa slikom sv. Franje koji se popeo na krov jedne kuće asiške općine podignute baš radi njega i njegove braće okupljene na kapitolu, kad je počeo rušiti tu zgradu (usp. 2Cel 57; FF 643) – treba zasukati rukave, »odbaciti« sve što nas sprečava da se prepustimo evangeliziranju. To jest, da živimo Pravilo, koje nam je dano kao Evanđelje, a ne kao zakon, jer bez Evanđelja Pravilo ne može stati na noge. Ako ne proključa iz Evanđelja, ono je jalovo. I ako nas ne vodi Evanđelju, čisti je promašaj. Ono je, prema izričaju starih izvora, »knjiga života, nada spasa, srž Evanđelja, put savršenosti, ključ raja, ugovor vječnog saveza« (usp. 2Cel 208; FF 797). To Pravilo, zahvaljujući i posredovanju Konstitucija (sadašnjih ili obnovljenih), to želimo živjeti iz dana u dan, unutar naših bratstava i posred braće ili sestara kojima nas Gospodin šalje (missio ad gentes) ili ponovno šalje (nova evangelizacija).

(Franjo) tako položen na zemlju, nakon što je odložio odjeću od vreće, podigne lice k nebu, prema svojem običaju, sav uronjen u onu nebesku slavu, dok je lijevom rukom pokrivaio ranu desnoga boka kako se ne bi vidjela. I reče braći: »Ja sam svoje učinio: Krist neka vas pouči što da vi učinite« (LegM 14,3; FF 1239)

Draga braćo, evo »našeg dijela«: prepustiti se Evanđelju da nas humanizira, ne bojati se riskirati život krećući od njega, nadilazeći onaj »već«: biti hrabri hodati »na granici« kako bismo prihvaćali druge i pratili, svjedočeći tako i ulijevajući nadu u Gospodina!⁷

Šestogodišnji plan Reda čiji je okvir zacrtan ovih dana i koji će uskoro stići do svih naših bratstava,

⁷ SINODA BISKUPA, Nova Evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere (listopad 2012.) Sinoda od redovničkih zajednica i družbi traži da u potpunosti budu raspoloživi ići do geografskih, društvenih i kulturalnih granica evangelizacije. Sinoda poziva redovnike da pođu na nove areopage poslanja. (Prijedlog 50)

ističe središnjost našega karizmatiskog identiteta, čemu sve ostalo treba podvrgnuti (služenje autoriteta, solidarnost u braći i gospodarstvu, permanentni odgoj, revizija Konstitucija i dokumenta Discepolato Francescano, itd.), a to obuhvaća pomoć svima nama, raspršenima po cijelom svijetu. Živimo u raznovrsnim egzistencijalnim, kulturalnim, gospodarskim i vjerskim situacijama, pa treba kreativno preizraziti »svoj dio«, a svjesni da za među nama primljene darove »treba više zahvaljivati samome slavnemu Ocu... zbog našeg poziva« (TestsC 2: FF 2823).⁸

Neki prihvaćeni kapitulski prijedlozi ohrabruju u tom smislu: osnutak nove Meksičke provincije, odlučan i plodonosan hod prema ujedinjenju nekih drugih provincija (Sardinija, Lacij, Toskana, Marke i Umbrija u Italiji; Bezgrešno Začecje i Sveti Antun Padovanski u SAD), nada za neke provincije ili područja u teškoćama (usp. »Projekt Europa«, ali nadasve brojčani porast naše obitelji u Africi i Aziji. (Ovdje bi se mogli spomenuti prihvaćeni zaključci o proslavi kolbeovskih obljetnica, spomenu rascjepljenja Reda, problem braće nesvećenika ili »laičnosti« Reda, bar kako se raspravljalo u skupinama.)

Bio je naime običaj blaženog Franje, na kraju svakoga kapitula, kad bi se braća okupila, da blagoslivlja i odrješuje sve prisutne i ostale koji su pripadali Redu, a blagoslivljao je također i sve one koji će ubuduće ući u Red... I blaženi Franjo prihvati: »Budući da zbog slabosti i bola ne mogu govoriti, ukratko objavljujem svojoj braći svoju volju u ovim trima riječima, a one su: da u spomen na moj blagoslov i moju oporuku uvijek jedni druge ljube; da uvijek ljube i opslužuju gospodu našu svetu siromaštinu i da uvijek budu odani i podložni prelatima i svim klericima svete majke Crkve.« (Cass 59: FF 1587).

Draga braćo, na kraju ovoga Generalnoga kapitula, napuštajući Asiz i vraćajući se među vas,

⁸ »Živimo vremena koja traže da se preispita evandeoski navještaj unutar novih ne uvijek povoljnih scenarija za sijanje vjere. Znaite prihvatiti izazov kulturalnih preobrazbi u tijeku, odgovarajući na kreativan način potrebama opće Crkve. U naše dane potreban je jednostavan i izravan navještaj Evanđelja, sve to u blagosti i smionosti, kao i odvažna inkulturacija vjere, koja će znati vezati istinu i ljubav.« (BENEDIKT XVI., Poruka Kapitolu)

u svoja provincijska i mjesna bratstva, među svoj narod, s vama ćemo s nostalgijom i zahvalnošću prebirati ove retke. I zajedno, u našem »hodočašću prema budućnosti«,⁹ uzdajući se jedino u Božju milost, od sveg srca želimo »ponovno krenuti od Evanđelja!«¹⁰ Uz blagoslov i »obveze« koje sveti Franjo i sveta Klara povjeravaju našoj životnoj djelatnosti: »I ljubeći vas uzajamno u Kristovoj ljubavi, dokažite naizvan djelima ljubavi ono što imate u sebi« (BensC 59: FF 2847).

Franjevački je život mnogostruk i, prema posebnim pozivima ili različitim vremenima, ponekad se naglašavaju ove, a ponekad one vrijednosti. Ali time što netko vezuje vlastiti život preko Pravila, osuđen je ljubiti sve do kraja, čak otići onamo kamo je Krist otišao i učiniti ono što je On učinio, u vedrom saznanju da mi toga nismo dovršetak već samo kvasac. Eventualno smo znak, makar siromašan, i proroštvo, možda malko osjenjeno. Znak predodređen – zašto ne? – da nestane i da ga zamijene ostali.

Ako to možda uspijemo, pa čak i ako to ne bude moguće ostvariti, »u ime Gospodnje!« (Rb 1: FF 74), mi mala braća konventualci, bosih nogu, s nprtnjačom na leđima, u savršenoj radosti i pouzdanju, nastaviti ćemo hodom prema drugim obzorima i drugim pothvatima.

A oni su se, primivši odluku svete poslušnosti, pred svetim Franjom ponizno prostrli po zemlji. On je pak, grleći ih, svakom pojedinom slatko i pobožno govorio: »Povjeri Gospodinu svu svoju brigu i on će te okrijepiti!« (1 Cel 29: FF 367; usp. Ps 54,23)

Predraga braćo, sve svoje brige, sve svoje snove, sve svoje želje, sve svoje planove, svu svoju krhku ali spašenu ljudskost, svakoga sebe i svako svoje bratstvo kao i cijeli Red, povjerimo zagovoru Bezgrešne Majke Božje, koju je sveti Franjo nazivao »zaručnicom Duha Svetoga« (UffPass Antifona 2; FF 281), a koju na mnoge druge načine i uz razne druge naslove častimo u svojim zemljama. Povjerimo ih svim svojim zaštitnicima, koje zajedno sa svojim pukom zazivamo kao moćne suputnike i

⁹ BENEDIKT XVI., Homilija 2. veljače 2013., u povodu XVII. dana posvećenog života.

¹⁰ Usp. Kongregacija za posvećeni živo, *Ponovno krenuti od Krista...* 2002.

istinske svjedoke: neka nam pomognu da danas, bez arheoloških nostalgija, unatoč svim našim teškoćama, s naglašenim smislom za odgovornost i radikalnost, budemo autentična mala braća!

»Svevišnji, svemogući, dobri Gospodin« (Cant 2; FF 263), koji je blagoslovio ovaj naš susret, neka nas ponese na dlanu svoje ruke i udijeli da napredujemo s vjerom duž putova na koje će nas poslati, sve do našega sljedećeg susreta!

BRAĆA KAPITULARCI

Asiz, 17. veljače 2013.

• 6. ZAPAŽANJA S KAPITULA

U vrijeme čitanja pojedinih relacija, a bilo ih je točno trinaest, Provincijalni ministar nastojao je pažljivo pratiti njihov tijek, te zapisati određena zapažanja, koja odražavaju dakako osobni stav, ali mogu biti zanimljiva de se predoče ostaloj braći:

1. Izvjješće o. Generala: Vrlo je opsežno i obuhvaća pogled na cjelokupnu aktivnost i prisutnost Reda u proteklom šestogodištu. Nosi naslov: »È tempo da rischiare!« Izdvajam samo neka za mene zanimljivija i važnija zapažanja:
 - »Bolje je biti optimist i imati krivo, nego biti optimist i imati pravo« (Einstein).
 - Prisutni smo u 65 nacija, oko šestine braće nalazi se u formativnom procesu. U Aziji ima oko 450 braće, u Africi oko 250, u Latinskoj Americi oko 470 (sada dobiva novu provinciju – Meksiko), u Sjevernoj Americi ima oko 450 braće, u Europi oko 2.600 braće.
 - Glavni izazov/problem jesu solidarnost (personalna i ekonomska) i međukulturalnost.
 - Iznenađuje broj braće koja olako prelaze u dijecezanski kler (72!). Treba sve učiniti da ih se od toga odgovori. To je briga sve braće.
 - Najveće napasti u Redu: osrednjost (mediocrità), posvjetovnjačenje (imborghesismo), potrošaštvo (consumismo). To razara naš franjevački život, uz individualizam i ekskluzivizam.
 - Mi jesmo klerikalna ustanova, ali bratski život daje duh, pa treba valorizirati poziv braće nesvećenika, čemu bi trebalo što prije posvetiti posebni kapitul.

8. OFS (FRAMA): Provincijski kapituli ne biraju više upravitelja već duhovnog asistenta imenuje provincijal. Istaknuta je vrlo slaba pažnja većine braće, čak i nepoznavanje novih struktura OFS i Frame. Svi bi trebali upoznati novije dokumente i direktorije (priručnik!) Na ovom području dokazala se velika povezanost svih obedijencija.
9. M. I. (V. B.): Generalni statuti u zadnjoj su fazi revizije. Treba istaknuti da VB nije devocionistički pokret (molitvene grupe), već pravi apostolski, misionarski pokret s praktičnim usmjerenjem i potrebitom strukturom (duhovni asistent ima sličnu ulogu kao i OFS), a upravljanje pripada laicima. Uskoro slijedi posjet Međunarodne predsjednice Raffaella Aguzzoni i generalnog asistenta fra Raffaella De Muro.
10. Briga za klarise: Danas ima 380 klarisa urbanista duhovno ovisnih o našem Redu (od toga u Poljskoj 125). Imaju 27 samostana. Onaj u Città di Castello povezan je duhovno s našom Provincijom (gemmelaggio). Osim toga ima 34 ženske kongregacije apostolskog života duhovno povezanih s nama (kao što su Franjevke misionarke), kojima treba posvetiti osobitu pažnju.
11. Obnova Konstitucija: Radi se o sustavnoj obnovi postojećih Ustanova, a ne o stvaranju posve novih konstitucija. Zato čuvaju dosadašnju strukturu (šest poglavlja), ali će biti preraspodjele poglavlja i naslova. Potrebno je istaknuti jaču povezanost duhovnog uvoda s pojedinim poglavljem. To postaje glavni prioritet Reda u idućem šestogodištu, pa će se intenzivirati rad, a provincije moraju poticati i razvijati veći interes i poznavanje braće za ovu problematiku. Dosad je efektivno uključeno svega stotinjak braće, a treba bar povećati broj na tri stotine. Važna je uloga provincijskog referenta, odgovornog za taj posao, koji će biti prvotni zadatak nove Generalne uprave.

● 7. DNEVNI ZAPISI

(Skraćena verzija)

U vrijeme trajanja Redovitoga generalnog kapitula fra Ljudevit Maračić, provincijalni ministar,

svakodnevno je bilježio svoje dojmove i unosio u svoj dnevnik. Ovdje objavljuje samo onaj dio zapisa koji se uglavnom tiču Kapitula i ostalih zbivanja vezanih uz ovaj događaj.

Asiz, 19. siječnja 2013.: Nakon noći prespavane u Ptuj, jutros sam u 7,30 sa slovenskim provincijalom, fra Milanom Kosom, krenuo automobilom put Asiza. Od Ptuja do odredišta točno je 800 km. Vrijeme u Sloveniji dosta dobro, malo maglovito kod Ljubljane, potom vedro do Bologne, a na kraju kišovito i oblačno, uz dosta hladnoće i puno vlage. U Asizu su nas dočekali novaci, pomogli ponijeti prtljagu i smjestiti u sobe. Mene je zapala, valjda kao jednog od najstarijih kapitulara, soba u sklopu Papinske dvorane, gdje se održava plenarni rad. U 18,00 je u Donjoj bazilici počeo program, s pozdravima kustosa, fra Giuseppea Piemontesea, asiškog biskupa Domenica Sorrentina i asiškog gradonačelnika Claudija Riccija. Govorili su talijanski a prevodilo na poljski, engleski i španjolski, što je otegnulo program. Potom je uslijedilo svečano pjevanje Večernje, u čemu je u kombinaciji s fratriba sudjelovao i zbor Asiške bazilike. Svečano i vrlo ugodno. Zatim smo u procesiji krenuli do Groba sv. Franje, gdje su provincijali i kustosi o. Generalu uz izraz poštovanja predali i simbolične darove. Ja sam predao spomenicu »Veličina malenih«, talijanski prijevod »Povijesti Provincije«, fotografije samostana i fratarata i CD s istim materijalom, koji će se upotrijebiti za prigodnu izložbu i kasnije izdavanje monografije Reda. Sve je završilo zazivom Duha Svetoga i skromnom večerom u velikoj blagovaonici, gdje nas je bilo sigurno bar oko 150 fratarata. Razglas očajan, tako da nisam razumio brojne obavijesti, pa mi je to prenosio padovanski provincijal, fra Gianni Cappelletto, s kojim sam sjedio za velikim stolom. Novake sam jedva uspio vidjeti, jer su zaduženi za posluživanje, pa smo se samo nakratko dogovorili da ćemo sutrašnje dopodne, koje nam je bilo slobodno do svečane mise, provesti malko zajedno.

20. siječnja: Svečanu misu u Donjoj bazilici predvodio je asiški biskup Sorrentino, u konceleciji stotinjak kapitulara. Vrlo svečano i dojmljivo pjevanje zbora Asiške bazilike uljepšalo je ovaj susret. Biskup je u homiliji analizirao Marijin poticaj u Kani Galilejskoj: »Što god vam kaže, uči-

nite!« Sve što vam kaže Krist, sve što kaže Franjo u vrijeme ovoga kapitula, poslušajte i učinite! Biskup je bio s nama i na objedu u velikoj blagovaonici, koja ima mnogo lijepih prednosti, a najveći joj je manjak loša akustika, tako da govore i informacije preko mikrofona teško ili nikako ne razumiju i mnogi koji su boljeg sluha od mene. Provjerio sam i uvjerio se u to. – Popodne u 16 sati u Papinskoj auli, gdje se održavaju plenarna zasjedanja, glasoviti talijanski monah laik, brat Enzo Bianchi održao je uvodno razmatranje koje nas je držalo u naponu slušanja preko sat vremena (uz silan napor prevoditelja, koji su teško mogli pratiti temperamentnog predavača). Zaključio je: »Draga braćo, Crkva kao Božji narod, makar nije uvijek u stanju prikladno izražavati pitanja, pita vas jeste li vi danas braća sv. Franje, u ovome našem svijetu, u situacijama koje su jako različite u različitim krajevima i kulturama svijeta. Odgovoriti ovim pitanjima znači više skinuti nego navući novo odijelo, znači pojednostaviti život radije negoli ga komplicirati brojnim obvezama, znači staviti u žarište evangelizaciju u njezinoj biti, više nego je množiti ili tehnički organizirati.« Uvjerio sam se kako bi bilo vrijedno i potrebno cijelo razmatranje prevesti i učiniti dostupnim i svoj braći u Provinciji.

21. siječnja: Ujutro smo prvom sjednicom otvorili radni dio Kapitula. O. General kao predsjednik Kapitula nije trošio mnogo riječi, nego je nakon kratkog pozdrava riječ predao Tajniku Reda, fra Vincenzu Marcoliju, koji nas je u rad uveo konkretnim informacijama. Odobren je prijedlog da rad vode tri moderatora, dvojica su izvan Europe, čime se željela istaknuti važnost ostalog dijela Reda, inače dosta prepoznatljiva po velikom broju frataru u pepeljastim habitima, koji se nose u gotovo svim provincijama izvan staroga kontinenta. Potom se u cetusa dogovaralo o kandidatima za radna tijela, jer je takav postupak da svaki cetus predloži, a onda se od sedam imena (koliko je cetusa) izaberu trojica. O podne smo imali obično euharistijsko slavlje, koje je predvodio španjolski provincijal, a homiliju, zaista kratku, na talijanskom i engleskom održao američki defnitor fra Judy Winkler. Tako je rečeno da će biti svakog dana, osim u nekoliko svečanih slučajeva. – Popodnevni dio rada počeo je u 16 sati, a na rasporedu je bilo čitanje Generalova izvješća, koje je zbog

duljine potrajalo dva sata. Da se ne započne i potom prekine izvješće Generalnog ekonomista, ovaj je samo pozvan predstaviti globalno ekonomsku krizu u svijetu i Europi. Iskreno govoreći, prilično je dobro svima otvorio oči i ukazao na potrebu franjevačke umjerenosti. Inače se predviđaju još samo dva čitanja cjelovitih izvješća (Generalnog prokuratora i Generalnog ekonomista), a ostala su dostavljena mnogo ranije na upoznavanje i proučavanje, tako da se predviđa samo kraća prigoda razjašnjavanja i postavljanja eventualnih pitanja.

22. siječnja: Dopodne smo slušali dva izvješća koja bi mogla nositi naznaku »povjerljivo«. Radi se o ekonomskom izvješću Generalnog ekonomista, fra Giorgija Silvestrija, i onomu Generalnog prokuratora, fra Donalda Kosa. Zbog delikatnih podataka koje smo dobili zamoljeni smo diskretno zadržati sve za sebe i ništa ne iznositi u javnost. Ne radi se dakako ni o kakvim konspirativnim stvarima, nego naprosto takva je praksa u Crkvi i Redu, jer se pojedini podatci izvučeni iz konteksta mogu zlobno komentirati. Izvješće pak fra Donalda uključuje detaljne podatke o braći Reda koja su tijekom proteklog šestogodišnjeg dobila oprost od zavjeta ili svetog reda. U zaključku je nadodano da u prosjeku naš Red ima manje onih koji odlaze od mnogih većih i manjih redova. – Popodnevni dio rada proveli smo u skupinama, mi u našem Srednjo-europskom cetusu (CEC), koji spada među najmanje brojne: ima nas svega osam, od toga fra Miljenko i ja iz Hrvatske provincije. Skoro tri sata analizirali smo Generalovo izvješće. Meni je osobito teško bilo dugotrajno sjedenje (leđa sve teže podnose dugotrajno sjedenje) i slušanje njemačkih intervenata, koje mi je djelomice prevodio fra Miljenko.

23. siječnja: Dopodne smo imali nastavak rada u našem cetusu, a završili smo razmatranje Generalova izvješća kao i ono Generalnog prokuratora. Popodne smo, unatoč kišnom i ružnom vremenu, imali zgodan program: obilazak nekih mjesta značajnih u životu sv. Franje: Spoleto i Foligno.

24. siječnja: Jutro je svanulo u totalnoj magli, ali tako da su se iznad njezina gornjeg vijenca vidjeli vrhunci obližnjih brda i gora, kao što je i Sveti Asiški samostan stršio iznad magle. S prozora se

magla gotovo mogla dodirnuti. Vrlo zanimljiv, gotovo jedinstven pogled. Oba dijela radnog dana proveli smo u zajedničkom slušanju devet izvješća o raznim djelatnostima Reda. Diskusije nije puno bilo, jer se radilo samo o razjašnjavanju, a ne o obrazlaganju iznijetih tvrdnja i podataka. To ostaje za sljedeće dane u radu skupina. O podne su iz Rima nakratko došli fra Đuro Hontić i fra Ivan Kovačević (nalazi se tamo nekoliko dana na odmoru), te su bili s nama na objedu.

25. siječnja: I danas je bio vrlo naporan dan, tako da sam podvečer, u skupnom radu, umjesto sjedenja odabrao stajanje. U dopodnevnom dijelu pročitana su izvješća radnih skupina kao osvrt na tri glavna izvješća: Generalnog ministra, Generalnog ekonoma i Generalnog prokuratora. Primjedbe su se najviše odnosile na ekonomska pitanja kao i pojavu čestih putovanja/izbivanja Generalnog ministra i defnitora, što je poznati stil upravljanja sadašnje Kurije, a dakako izaziva dvostruku mogućnost prigovora: neki su istaknuli da bi još više dužnosnici Reda trebali biti u bazi, a drugi pak zamjeraju da se ovi premalo nalaze u Rimu. General je odlučan u stavu da nije pogriješio u tome. Popodne smo pak imali u cetusima zadatak izvršiti provjeru stanja ne samo u Redu nego i u provincijama. Nema mnogo razlika ni odstupanja, bar što se tiče našega Srednjo-europskog cetusa. Na kraju dana imali smo u Donjoj bazilici dojmljiv obred pokorničkog slavlja na temu Franjine parafraze Očenaša. Makar je potrajalo dosta dugo, ipak nije bilo lako ostati ravnodušan.

26. siječnja: Jutro je svanulo vedro, prvi put u ovih tjedan dana. Vrlo hladni sjeverac, ovdje ga nazivaju tramontana, rastjerao je i oblake i maglu koji su bili prikovali nebo nad Asizom. Mnogi u toj promjeni pokušavaju odgonetnuti simboliku: nakon magle prošlosti, dolazi vedrina budućnosti. Vidjet će se idućih dana. Dopodnevni dio rada proveli smo isključivo u radnoj skupini našega Cetusa, gdje smo tri sata posvetili procjeni rada Generalne uprave u posljednjem šestogodištu, napose ostvarenju Šestogodišnjeg plana Reda. Ocjene su vrlo povoljne, gotovo da se nije čula ni jedna primjedba. I tako sada dolazi kraća stanka, sve do ponedjeljka ujutro, kad završava druga sjednica Kapitula i počinje najzanimljiviji dio skupa, treća

sjednica, s izborom Generalnog ministra, koji se predviđa u utorak dopodne. Prije toga u ponedjeljak popodne imamo molitveno bdjenje u Porcijunkuli, mjestu Franjine ljubavi i smrti, gdje smo nakon toga pozvani na zajedničku večeru s braćom opservantima. Veselimo se tom susretu.

28. siječnja: Dopodnevni rad u plenumu posvetio je gotovo u cijelosti pažnju izvješćima grupnog rada u cetusima, gdje se analiziralo stanje u Redu, konferencijama i provincijama. Nije se čuo gotovo nijedan kritički prizvuk. Od ponuđenih prijedloga nekima se posebno svidjela ideja američke konferencije da se u povodu skore komemoracije, da se ne kaže proslave, 500. obljetnice rascjepa Reda generalni ministri naše i opservantske obitelji sastanu u razrade plan obilježavanja iste u znaku poziva pape Ivana Pavla II., da svi unutar Crkve, kao i izvan nje, obave »čišćenje memorije«, koja bi osjetno pridonijela daljnjem poboljšanju uzajamnih odnosa dviju bratskih franjevačkih obitelji. – Sličnu poruku imao je i popodnevni pokornički hod u Porcijunkulu (trebalo se ići pješice, ali je zbog kiše većina odabrala autobusni prijevoz), gdje smo imali jednosatno molitveno bdjenje pod vodstvom dosadašnjega (vjerojatno sutra i potvrđenoga novoga) generalnog ministra. Potom su nam braća opservanti rastvorili vrata samostana, koji smo razgledali, koliko nam je vrijeme omogućilo, da bi potom u velikoj blagovaonici zajednički večerali, skromnu ali ukusnu večeru. U blagovaonici je bilo dvije trećine konventualaca (oko 130), dok su domaćini predstavljali svega trećinu (oko 65). Lijep susret koji se dugo pamti.

29. siječnja: Meteorologija i simbolika ponovno se poigravaju. Jučer magla, kiša, tmurno, a jutros i cijelog dana vedro, sunčano i ne tako hladno. Danas je zapravo središnji dan ovoga Kapitula. Izbor novoga generalnog ministra. Kod jutarnje svečane mise u čast Duha Svetoga, povjereno je najstarijoj trojici kapitulara da vode misu. Predsjedao je malteški provincijal Alfredo Calleja (76), do njega je bio fra Ljudevit Maračić (75) i Aprucijski provincijal Giorgio Di Lembo (71). Zajedno smo nosili 222 godine. Pri kraju mise dogodio se incident: češki provincijal, fra Bogdan Sikora (59), nenadano se srušio i prebačen je hitno u bolnicu, gdje su mu ustanovili moždani udar. A baš sam se s njime

bio dobro upoznao, časkali smo na hrvatskom jeziku, koji on prilično dobro pozna i govori, a sada je eto završio u bolnici, gdje je – dok je bio u Brnu – i djelovao kao liječnik prije nego što je odlučio postati fratar. – Izbor generalnog ministra vodio je malteški provincijal Calleja, jer se bivši general Lanfranco Serrini odrekao te uloge zbog nemoći i starosti (makar uglavnom sudjeluje u plenarnom radu). Izbor je bio brzo gotov. Ponovno je izabran fra Marco Tasca, dobivši više od dvotrećinske većine. Potom čestitanja, zahvala na grobu sv. Franje, ispovijest vjere i zakletva te konačno duga povorka fratarara koji su izražavali poštovanje i zahvalnost. Najdojmljiviji dio obreda bio je kad je General klečao a asiški kustos, fra Giuseppe Piemontese, položio mu veliki moćnik/kartular sv. Franje (blagoslov bratu Leonu) na glavu i molio nad njime. Sve je završilo veselo i dobro se raspoloženje proteglo na ručak, koji je u svemu bio jako jednostavan, uz pjenušac na kraju. – Popodnevni dio rada protekao je najprije u plenumu, gdje je otvorena četvrta sjednica za izbor generalnih definitora, a kako se prethodno tražilo mišljenje pojedinih cetusa i prijedlog da se iznesu bar tri imena kandidata, svi smo se razišli u radne grupe, tražeći moguće kandidate, dok je njihov izbor predviđen za sutra dopodne.

30. siječnja: Cijelo dopodne, čak s malim produžetkom, potrajao je izbor devet članova Generalnog definatorija. Da je postojala unutarnja kladionica, moj bi pogodak bio potpun. Točno sam prognozirao da svi definatori ostaju dosadašnji, osim Španjolca Valentina Redonda, koji je najstariji (ipak nešto mlađi od mene), ali i ponešto boležljiv, te je u njegovo ime izabran sadašnji španjolski provincijal, po njihovu običaju, s dva imena i dva prezimena, fra Joaquin Angel Agesta Cuevas. Naš fra Miljenko Hontić izabran je s vrlo visokim brojem glasova (samo su dvojica imala nešto viši postotak), čime je potvrđena praksa da asistent našeg cetusa redovito služi dva mandata (Žugaj, Kurbus, Beck...), za razliku od generalnog ministra, kojemu je u posljednje vrijeme mandat trajao samo jedno šestogodište. Tim izborom i takvim sastavom generalne uprave Kapitul je potvrdio potrebu i želju kontinuiteta, da se bar još šest godina nastavi i završe neki započeti planovi. Gotovo nijedan od predloženih kandidata nije dobio manje od

dvotrećinske većine, što također mnogo govori. Ni u jednom slučaju nije bilo nikakve neizvjesnosti, što Generalnom ministru pruža jamstvo da velika većina Reda podržava njegovu »politiku«.

31. siječnja: Posljednji dan siječnja i prvi dan drugog dijela Kapitula. Najprije smo imali svečanu misu, koju je predvodio Generalni ministar u društvu svih definitora (osim Argentinca Jorgea, koji kao brat nesvećenik ne može koncelebrirati). Na kraju mise imali su svečanu zakletvu, a Generalni vikar i ispovijest vjere. Djeluju kao dobro uklopljena momčad (o. General stalno ističe da promiče »lavoro di squadra«), koja se slaže i dobro pozna. U tome je velika prednost ove generalne uprave. I relativno su mladi, zapravo u punoj dobi ljudske zrelosti. U auli smo potom počeli obrađivati »Instrumentum laboris«, koji sadrži tridesetak prijedloga. Najprije se u plenumu iznose točke za razmatranje s popratnim obrazloženjem, potom se u grupama razrađuje prijedlog i iznose mišljenja, sve se vraća središnjem odboru, koji dorađeni prijedlog prosljeđuje predsjedničkom vijeću, da bi konačno plenum odlučivao tajnom balotacijom. Zasad ovo elektroničko glasovanje ide, uz manje zastoje, ali bi se trebalo uhodati. – Nakon pauze imali smo prekid rada jer su nam u goste došli vrhovni poglavari najvažnijih franjevačkih obitelji, pa smo tako imali prigodu pozdraviti i čuti pozdrave generalnih ministara Male braće (opservanata), franjevac kapucina, franjevac trećoredaca (zastupao ga je vikar Reda), generalne ministrice OFS, međunarodne predsjednice V.B. i predsjednice Federacije klarisa povezanih s našim Redom. Bilo ih je lijepo i vidjeti i poslušati. Potom smo svi zajedno krenuli u Donju baziliku, gdje su nam izložili smrtne ostatke petorice Franjinih drugova, koji su od početka pokopani na tom mjestu, a nedavno je završila službena rekognicija njihovih zemnih ostataka. Bilo je potresno gledati ostatke fra Bernarda, fra Silvestra, fra Vilima i još dvojice manje poznatih Franjinih drugova, s čijim se imenima lako družiti čitajući Franjine spise. Na ručku su se pridružili i asiški biskup kao i gradonačelnik, a ručak je zaista bio skroman i lagan. Da nije na kraju bilo sladoleda, ni po čemu se ne bi pomislilo da za glavnim stolom sjedi toliko uvaženih gostiju. Franjevačka skromnost na djelu. – Popodnevni dio rada posvetili smo u grupi, analizirajući pri-

jedlog o nastavku rada na obnovi Konstitucija, u što nas je ujutro bio uveo glavni koordinator ovog pothvata, fra Fermino Giacometti. Prema najavi šestogodišnjeg plana to bi trebao biti i glavni, zapravo jedini prioritet cijelog Reda u sljedećem šestogodištu.

1. *veljače*: Početak mjeseca veljače, koji približno predstavlja i polovicu kapitulskog razdoblja, proveli smo zaista radno. Dopodne u plenumu slušali smo izvješća raznih grupa s mišljenjima o prvom prijedlogu, da se naime nastavi početim i uznapređovalim radom na sustavnoj obnovi Konstitucija. Bilo je dosta pametnih i praktičnih primjedaba, što potvrđuje opravdanost takve vrste rada. Potom smo poslušali uvodna obrazlaganja četiriju novih prijedloga, a to je da glavni prioritet Reda u sljedećem šestogodišnju bude obnova Konstitucija kao formativni projekt/izazov svima u Redu. Tri prijedloga tiču se odgoja/obrazovanja, pa je predstavljen obnovljeni predložak formativnog dokumenta »Discepolato francescano« (mi ga opisno nazivamo »U Franjinoj školi«), s mnogo umetaka s obzirom na permanentnu formaciju. Vrijeme postulate i ulogu tajništva za formaciju. Ako bude usvojen, ovaj će dokument sadržavati smjernice trajnije, a ne više privremene naravi. Drugi dokument tiče se obrazovanja, to je »Ratio studiorum«, koji će – ako bude usvojen – biti samo »ad experimentum«, budući da dosad Red nije imao takva dokumenta. Dosta nedoumica već nakon predstavljanja izazvao je prijedlog da braća prije svećanih zavjeta provedu godinu dana (bez studija!) u nekoj od obližnjih jurisdikcija, radi boljeg upoznavanja Reda izvan vlastite provincije. Ne znam kako će ovaj prijedlog proći u diskusijama i potom pri glasovanju, ako ne bude prethodno povučen. – Popodne smo imali isključivo rad u cetusu, gdje smo razmatrali dio ovih prijedloga.

2. *veljače*: Blagdan Svijećnice, nešto izmijenjeni raspored. Nakon svećane jutarnje molitve Službe čitanja i Pohvala, uslijedio je rad u grupama, zapravo nastavak sinočnjega prekinutog rada. Predložci obnovljenog dokumenta »Discepolato francescano« i posve novog dokumenta »Ratio studiorum« dosta su glatko prošli. Više je rasprave i osporavanja bilo oko praktičnih prijedloga da svaki kandidat pred svećane zavjete provede (ne-studijsku)

godinu izvan kuće odgoja i da svaki fratar provede godinu dana u drugoj jurisdikciji, kako bi se bolje upoznao s drugačijim međukulturalnim okolinom. Vidjet će se u plenumu kako će i u kojem smjeru ići rasprava oko ovih prijedloga.

3. *veljače*: Noću je dosta puhalo. Južno vrijeme okrenulo je na buru, a po vrhovima obližnjih vrhunaca ujutro se zabijelio snijeg. Središnji događaj svakako je podnevna misa, koju je predvodio brazilski kardinal Joao Braz de Aviz, prefekt Kongregacije posvećeni život. Posjet je spojio s proslavom Dana posvećenog života. Bio je s nama i na objedu. Na njemu su prepoznatljivi tragovi indijanskih korijena: crna bujna kosa, istaknuto čelo, korpu-lentni izgled, mala zgrbljenost: što ga zapravo čini simpatičnim čovjekom bliskim običnom puku.

4. *veljače*: puni radni dan. Dopodne u plenumu rasprava o dosad predstavljenim prijedlozima, potom iznošenje dvaju prijedloga u vezi sa solidarnošću u Redu. Bilo da se radi o pomaganju novcem, ili pak osobljem, prijedlozi izazivaju ne samo zanimanje nego i prilično osporavanje. Osjetljive su to teme, od kojih se danas ipak ne može pobjeći, a na Kapitolu je da se nađe razumno ali i pravedno rješenje. – Time se bavila i naša radna skupina u cetusu, gdje je došlo do izražaja specifično stanje opadanja broja i osiromašenosti cirkumskripcija koje su nekoć bile simbol drugačijeg stanja. Bilo je dosta natezanja u prihvaćanju financijskog prijedloga, koji je uz to osjetno izmijenjen smanjenim, gotovo simboličnim iznosom koji bi samostani trebali davati u fond za potrebe Reda. Bit će zanimljivo čuti izvješća iz ostalih skupina, posebno onih nama istočnijih. – Uvečer, nakon obroka, u samostanskoj blagovaonici domaća Schola cantorum asiške bazilike, sastavljena od vrsnih profesionalaca, izvela nam je više nezaboravnih melodija u maestralnoj izvedbi. Bilo je dakako mnogo Verdijevih napjeva, ali i šaljivih karnevalskih rugalica, čak i imitacije Andree Boccellija. Ostali smo sat vremena gotovo prilijepljeni uz stolice.

5. *veljače*: Pravi radni dan: tri sata u dvorani i isto toliko u radnoj grupi. Razmatrali smo pet tema/prijedloga (mationes) koji se tiču formacije odgovornih, odnosno budućih formatora i gvardijana. Ima tu dosta novosti, kao što su pitanje kri-

terija i načina specijalizacije u Redu (normalno bi, kaže se, bilo da svaki fratar koji teži svećeništvu postigne akademski naslov viši od redovite teološke diplome). S obzirom pak na selekciju budućih formatora (osjeća se velik nedostatak u Redu), ponuđeni su kriteriji, a cirkumskripcije su pozvane da u programiranju raspoznaju i razluče eventualne odgojitelje, i to u skladu s potrebama provincije i Reda. Novost je sustavna priprema budućih franjevačkih stručnjaka, koji bi trebali uskoro uspostaviti »mrežu franciskanologa«. Projekt zvan »Sveti Bonaventura« u vidu ima osposobljavanje budućih animatora permanentne formacije u Redu i provincijama, a posebna je novost prijedlog da se za nove gvardijane u provincijama ili konferencijama organizira specijalan tečaj formacije, prema nacrtu i materijalima koje priprema Generalna kurija. Sastanci gvardijana trebaju jače istaknuti formativni karakter, pa ubuduće treba više poraditi i na tome kod organiziranja godišnjih susreta. Sve u svemu, dosta zanimljivo, prilično idealistično, u duhu vremena, pa se o tome sve više raspravlja.

6. *veljače*: Rano ujutro autobusima smo krenuli u Rim, na audijenciju sa Svetim ocem. Kad smo krenuli iz Asiza, padala je sitna kiša, na ulazu u Rim dočekalo nas je tmurno vrijeme, a kad smo završili audijenciju, bilo je krasno vedro, proljetno vrijeme. Tako to biva sada jako često. U Vatikanu smo bili vjerojatno najbrojnija skupina na audijenciji srijedom (bilo nas je preko dvije stotine, jer su nam se pridružili i mnogi iz Rima), ali je opći dojam da smo mogli i trebali dobiti zasebnu audijenciju. U osobnom susretu Papa i General Reda proveli su tek jednu minutu, i što se u tom kratkom roku može izmijeniti? – U »Seraphicum« dočekali su nas vrlo srdačno, a brzo smo prionuli uz ručak, jer od sinoć nismo ništa uzeli. Blagovali smo po principu samoposluge. Bila je toliko stiska da su zadnji došli na red kad su prvi već ustajali s improviziranih stolova. S nama je bilo i šest biskupa našeg Reda, a sutra se njihov broj treba gotovo udvostručiti, jer je predviđen zajednički susret sa svetom misom. Svečana koncelebracija u »Seraphicum« bila je dobro pripremljena, kao ceremonijar sve je pod kontrolom držao naš fra Zlatko Vlahek. Na brzinu sam uspio vidjeti sve koji žive i borave u Rimu i ukratko bar razmijeniti pozdrave.

7. *veljače*: Dopodne smo imali nešto izmijenjeni raspored. Najprije nam je jedan naš fratar (fra Christian), koji inače živi u Čileu, prikazao sadašnje stanje Reda po samostanima i sjemeništima, sve dosta živo obojeno i ocrtano, kao mala prezentacija za pastoral zvanja. Potom smo slušali izvješća rada u skupinama, gdje su se čula i neka disonantna razmišljanja, a nakon toga su u aulu ušli naši biskupi, točno njih deset, od kojih su neki prethodno vršili odgovorne službe u Redu (npr. Gardin, Girotti, Nolé, Kruszilowicz i tako dalje). Predstavili su svoju djelatnost i stanje u biskupijama. Inače, trenutno ima 16 (nad)biskupa našeg Reda, ponajviše u Latinskoj Americi, odakle je, zbog udaljenosti, došao samo jedan. Misu smo imali zajedno s njima, kao i objed, dakako, s ponešto zakašnjenja. – Popodnevni dio rada protekao je u predstavljanju novih prijedloga (motiones) za rad po skupinama. Teme su uglavnom pravne naravi, kao što su obnovljeni statuti Asiškog samostana, pitanje generalnih kanonskih pohoda, sastav međunarodnih komisija Reda (smanjivanje članova), koordiniranje generalnih služba i tajništava, stvaranje generalnog ekonomata i, posebno zanimljiv prijedlog o službi gvardijana, da se naime ova poglavarska služba ograniči na najviše tri uzastopna mandata, nakon kojih bi svakako trebalo bar četiri godine pauzirati. Posljednja će tema zasigurno izazvati živu diskusiju, pa i polemiku i protivljenje, ne samo u skupinama, nego i kasnije prije eventualnog izglasavanja. Time je završeno »prvo čitanje« dvije trećine prijedloga, i to onih najvažnijih, najprije u plenumu, nakon čega slijedi »drugo čitanje« u grupama, da bi razrađeni prijedlozi, nakon toga, ponovno bili predstavljeni plenumu i ponuđeni na »treće čitanje« i izglasavanje. To bi trebao biti naš glavni posao i zadatak idućih dana, jer Kapitul – kako je predviđeno – završava prve korizmene nedjelje.

8. *veljače*: Posve radni dan, nakon noći pod kojom je prilično glasno zavijala bura, koja se dosta osjeća po podrhtavanju prozora Asiškog samostana, koji dosta strši na brdu iznad Umbrijske doline. Ovdje je i hladnoća nešto naglašenija, makar u ova tri tjedna nismo još uspjeli izmjeriti vrijednost ispod ništice. – Rad u grupi protekao je u razmatranju »pravnih« predmeta, od kojih je najveće protivljenje doživio prijedlog da svaki gvardijan

nakon trećeg uzastopnog mandata mora pauzirati bar jedan mandat. Manje provincije to bi poprilično osjećale u nedostatku kvalitetnog personala i ponude od koje neki danas i bježe.– Popodnevni dio rada počeli smo u velikoj dvorani, gdje nam je najprije prikazan dokumentarni film o dvojici naših poljskih misionara, ubijenih 1992. u Peru, fra Zbigniewu i fra Jaroslawu. Bila je nakana da svaki kapitulac dobije ovaj film, ali zbog nerasčističnih autorskih prava zasad se kopija ne smije raspačavati. Inače na Kapitolu se dosta o ovoj dvojici mučenika govori i dijele materijali, jer bi uskoro mogla uslijediti njihova beatifikacija. Uvečer smo krenuli u Rivortorto, gdje smo s tamošnjom zajednicom svečano pjevali Večernju i potom se zadržali u razgovoru uz tzv. večeru s nogu (i raznovrsnu ponudu).

9. veljače: Rad smo imali samo dopodne, i to u plenumu. U početku je Tajnik Reda dao neke informacije za idući tjedan, te je uz meksički nastup (u povodu izglasavanja Meksičke provincije, na rasporedu u ponedjeljak), najavio i »hrvatsku večer« u utorak, kad bi iz Zagreba trebala doći skupina klerika s dvojicom subrača, koji će se pobrinuti da glasom i harmonikom predstave mnoge naše pjesme. A ako sve dobro prođe na putu, uočnica pred Pepelnicu neće proći u postu i nemrsu. Braći iz Zagreba pridružiti će se i naša dva mlada iz Rima, pa će uz domaće hrvatske novake, naš broj biti dosta reprezentativan. – U jutarnjem plenumu na redu je bilo sedam prvih tema, koje su prošle posljednje »čitanje«, jer u ponedjeljak počinje izglasavanje. Zanimljivo je istaknuti da u plenarnim zasjedanjima u diskusiji najviše i gotovo stalno sudjeluju ista američka, poljska i padovanska subrača, koja tako daju konstruktivan prilog demokratskoj raspravi. I valja priznati da je više njihovih diskusija i kritika postiglo određene učinke.

11. veljače: Dan pun uzbuđenja i iznenađenja. Središnja stresna novost najava je ostavke pape Benedikta XVI. Prenio nam ju je Generalni ministar na kraju svečane mise koju su predvodili predstavnici novouspostavljene Meksičke provincije. Prvi komentari, nakon udarnog šoka, bili su da je to zapravo logičan potez dosljednog Pape. Dostojanstven odlazak slijedi kad se osjeti kako ljudske sile malakšu. – Današnji rad u plenumu protekao

je dopodne u izglasavanju prijedloga vezanih uz spajanja ili osnivanje provincija. Velikom većinom glasova prihvaćeno je da se za četiri godine ostvari ujedinjenje pet srednjotalijanskih provincija (Toskana, Umbrija, Lacij, Marke i Sardinija), dok se dvije sjevernoameričke provincije (Bezgrešnog Začeca i sv. Antuna) ujedinjuju za godinu dana, pod jedinstvenim nazivom »Gospe Anđeoske« (dobili smo na dar medaljon koji to već najavljuje). Potom je uslijedio svečani trenutak izglasavanja uspostave Meksičke provincije Gospe Gvadalupske, a na skorom provincijskom kapitolu bit će izabrani prvi dužnosnici ove jurisdikcije koja danas broj oko 75 fratara (približno kao i naša Provincija, s time da kod njih prosječna dob fratara iznosi 40 godina). Objed je dakako bio sav u znaku meksičke radosti i pjesama (bilo je ponuđeno i ponešto njihovih, a više sicilijanskih specijaliteta). Na svim istaknutim mjestima u blagovaonici i dvorani i po hodnicima bili su izvješeni meksički nacionalni simboli. – Popodnevni dio rada protekao je najprije u »prvom čitanju« prijedloga o praćenju i eventualnom postupnom gašenju triju europskih provincija (Mađarska-Transilvanija, Češka, Nizozemska), gdje je potreban broj članova daleko ispod minimuma traženog za jednu provinciju. Tu »kost za glodanje« dobit ćemo u »drugom čitanju« uskoro u raspravi po cetusa. Posljednji dio dana protekao je u izglasavanju više prijedloga koji se tiču formativnog projekta Reda. Prihvaćen je prijedlog o nastavku i završetku sustavne revizije naših Konstitucija, izglasan je zaključak da upravo obnova Konstitucija i vrednovanje dokumenta »U Franjinoj školi« (Discepolato Francescano) imaju prvenstvo u formativnom projektu sljedećeg šestogodišta. S obzirom pak na ponuđene prijedloge obnove dokumenta »U Franjinoj školi«, zaključeno je da se s njihovim produbljenjem nastavi u sljedećem šestogodištu, prije završnog prihvaćanja. Obrazovni dokument »Ratio studiorum« prihvaćen je privremeno (»ad experimentum«), sve do idućega redovnoga generalnog kapitula. Na kraju su prihvaćeni prijedlozi o prioritetnom favoriziranju formativnih struktura zajedničkih konferencijama (kod nas će to teško ići zbog malog broja studenata i velikih jezičnih razlika).

12. veljače: Dopodnevni rad odvijao se u plenumu. Najprije je prihvaćen prijedlog o bratskoj

solidarnosti u Redu, kojim se naglašava potreba stavljanja sposobne braće na raspolaganje za službe Generalne kurije u Rimu, Vatikanu i Asizu, a dodatni poticaj dat je promicanju misijske djelatnosti, posebno u frankofonskom dijelu Afrike, Aziji i Jeruzalemu, a osobito se preporuča uspostava zajedničkih odgojnih kuća na razini konferencija. Kao naročiti oblik učlanjenja takvih fratara preporuča se afilijacija »ad tempus«. – U daljnjem tijeku plenarnog zasjedanja predstavljena su dva posljednja prijedloga, vezana uz financiranje Generalne kurije i potreba Reda. Diskusiju je izazvao ponuđeni prijedlog da se tzv. »taxatio« povisi za deset posto (već dvanaest godina nije bilo promjena). Isto tako trebali bi ovim propisom biti obuhvaćeni svi fratri, pa i oni iz siromašnijih krajeva (svakako uz manji postotak izdvajanja), koji bi tako bar na simboličan način dokazali skrb za cijeli Red. O tim prijedlozima slijedi vjerojatno vrlo živa rasprava u cetusima. Na plenumu je osobito potresno djelovalo pismo češkog provincijala fra Bogdana Sikore, koji je iz bolnice u Perugi, gdje se nalazi na liječenju i oporavku nakon moždanog udara, uputio emotivno napisanu molbu Kapitolu da se ne pokreće ukidanje Češke provincije, koja po njegovu mišljenju zaslužuje da joj se pruži nova šansa preživljavanja i oporavka. – Popodnevni rad u cetusu dosta se razvukao, zbog prijedloga o Nizozemskoj provinciji (članici našeg CEC-a), kojoj Generalna uprava nudi pomoć i praćenje, ali najavljuje i moguće dokinuće ako se ne nađe prihvatljivo rješenje. Skoro dva sata trajalo je uvjeravanje i natezanje, pa se u plenum ide s djelomično prihvaćenim prijedlozima. – Podvečer je u Asiz došla skupina bogoslova s trojicom svećenika iz Zagreba, a njima su se već ranije pridružila naša dva mlada iz Rima, pa nas je tako, s novacima, bilo šesnaest. Nakon večere održana je tzv. »Serata croata«, gdje je predstavljena Hrvatska provincija (i hrvatska domovina) u riječi, slici, zvuku i gurmanskim proizvodima, kojih je bilo toliko da je na kraju trebalo pokupiti ostatke i pohraniti za dane nakon Pepelnice. Bilo nas je 16: dva kapitularca, 4 novaka, 2 studenta u Rimu, 5 klerika i 3 svećenika iz Zagreba. Sve u svemu, lijepo smo se predstavili i ostavili nezaboravan dojam. Pogotovo što sutrašnjim početkom korizme prestaju slične priredbe i predstavljanja. A ni kraj Kapitula nije daleko...

13. veljače: Cijelo jutro u susretu s brojnim kapitularcima imao sam prigodu slušati pohvale i primati izraze zadovoljstva za »Hrvatsku večer« koju su nam priredila braća iz Zagreba. Zaista, bez laskanja i ulagivanja, jako mnogo njih je to učinilo, možda najglasnije američki provincijal James Curry, koji je izjavio da je to bio do sada najugodniji trenutak ovoga Kapitula. Zgodno, nema što! – Dopodne smo u auli najprije poslušali izvješća rada u skupinama, na temu pomaganja i eventualnog dokidanja nekih europskih provincija u osjetno nižem broju od onoga kojih traže Ustanove (Mađarska, Češka, Nizozemska). Dok prve dvije ipak imaju nešto zvanja, a ni životni prosjek nije im tako visok, za Nizozemsku, čini se, nema spasa. Vrlo visok životni prosjek tamošnje braće (oko 75 godina) i podatak da već dvadeset godina nemaju podmlatka, mnogo govore. Potom su na redu bile teme formativno-obrazovne naravi, koje su sve prihvaćene velikom većinom (Kriterij za specijalizaciju, Formiranje formatora, Obrazovanje novih franciskanologa, Projekt »Sv. Bonaventura«, Formiranje gvardijana). Praktičnu posljedicu imat će jedino izglasavanje prijedloga da novoizabrani gvardijani trebaju proći specifičan tečaj formacije, prema nacrtu koji će izraditi Generalna kurija za cijeli Red.

14. veljače: Da se bliži kraj Kapitula, doznali smo svi ne samo službenim priopćenjem da se u ponedjeljak ujutro kreće autobusom u Rim (za one koji se vraćaju preko Rima), nego i po žurbi, koja je došla jučer do izražaja pri glasovanju sedam prijedloga. Po Direktoriju generalnoga kapitula trebalo je proći 24 sata od posljednjeg predstavljanja razrađenog prijedloga, a mi smo odmah pristupili izglasavanju. Da ne bi bilo kasnijih pritužbi i natezanja, dopodne je pri kraju rada plenum pozvan da dvotrećinskom većinom »sanira« uočeni propust, što je i učinjeno skoro stopostotnom većinom. Inače, dopodne su predstavljeni neki prijedlozi koji su došli do izražaja tijekom rasprave ili ih je donijela povećana skupina kapitularaca (Studijski skup o ulozi brata nesvećenika, Proslava 500. obljetnice rascjepa Franjevačke obitelji kao šansa za zbližavanje i opraštanje, Proslava stote obljetnice nastanka Vojske Bezgrešne, i još poneki prijedlog). Ako to prođe, ući će u šestogodišnji plan Reda. – Popodnevni dio rada protekao je u

skupinama, ali ne više po konferencijama nego po jezičnom kriteriju. Rasprava se vodila o spomenutim prijedlozima. Osobno sam snažno podržao američki prijedlog da se 500. obljetnica razdvajanja Reda (2017.) iskoristi za daljnje ozbiljnije pokušaje zbližavanja i međusobnog praštanja, ali sam pri tom, čini mi se, ostao u manjini. Nitko dakako nije po sebi protivnik, ali se mnogima čini da je još prerizično u javnost ići s takvim prijedlozima, koji bi u slučaju neuspjeha mogli izazvati protuučinak. Vidjet ćemo kako će se u plenumu stvar razvijati.

15. veljače: Osjeća se užurbani rad na svršetku Kapitula. Danas smo cijeli dan radili u plenumu. Izglasali smo sve prijedloge, osim onoga o obvezatnom »pauziranju« gvardijana nakon tri uzastopna mandata, koji je odbijen velikom većinom glasova. O podne smo obavili i zajedničku fotografiju, kod čega se osjećala ležerna atmosfera koja prati bližnje takvih dugih susreta. Popodne smo poslušali izvješća o radu mješovitih skupina, koje su uglavnom podržale prijedloge poljske subraće o svečanom obilježavanju 75. obljetnice Kolbeove smrti i 100. obljetnici osnutka Vojske Bezgrešne, kao i prijedloge američke subraće o nastojanju da se 500. obljetnica žalosnog rascjepa Prve franjevačke obitelji iskoristi za pokušaj uzajamnog zbližavanja i jače povezanosti. Američki prijedlog o stvaranju

naših zajednica s najmanje četiri fratra, izazvao je zanimanje, čak i načelno odobravanje većine, ali u konkretnim situacijama vrlo je teško to ostvariti. Bilo je i drugih prijedloga koji će biti prepušteni Generalnoj kuriji da ih uvrsti u šestogodišnji program, koji će trebati izraditi nakon Kapitula.

16. veljače: Završni radni dan Kapitula. Svanulo je vedro i sunčano vrijeme te popratilo cijeli tijek završnog zasjedanja. A bilo je počelo kišom, maglom i snijegom, u čemu opet netko može nazirati određenu simboliku. Na programu je zaključnog rada bilo prihvaćanje prijedloga velike proslave 75. obljetnice smrti i 100. obljetnice osnutka Vojske Bezgrešne tijekom 2017. godine. Jednoglasno su prihvaćene dvije poruke Kapitula: Pismo vrhovnog poglavara papi Benediktu XVI. u povodu njegova povlačenja i velika Pismo kapitulara cijelom Redu. Vrlo lijepo sročene misli, želje i poruke. Na kraju je Kapitul zaključen tradicionalnom molitvom za svu braću preminulu u ovome šestogodištu. Svečani liturgijski svršetak sa zahvalnicom Bogu i predajom znaka poslanja svakome kapitularcu predviđen je sutra, u nedjelju, euharistijskim slavljem koje predvodi Generalni ministar. Povratak u Zagreb (dobrotom slovenskog provincijala fra Milana) slijedi u ponedjeljak ujutro, a dolazak u Zagreb istog dana u rane večernje sate.

PRISJEĆANJE: HRVATSKA VEČER ZA PAMĆENJE

Po povratku u domovinu, Provincijalni ministar dobio je pismo gen. tajnika Reda, fra Vincenza Marcolija, ovog sadržaja:

»U ime fra Marca Tasca, gen. ministra, Predsjedničkog vijeća i sve braće koja su sudjelovala na 200. Generalnom kapitolu, izražavam našu bratsku zahvalnost za vrlo dragi posjet klerika i braće ciljano došlih iz Zagreba i Rima da bi priredili kapitularcima radosnu večer. Bila je zaista divna svečanost! Hvala za pjesme, okus i povijest Hrvatske i Provincije koje ste bratski podijelili s nama! Neka vas Gospodin blagoslovi!«

Očito da se lijepe stvari teško zaboravljaju...

III. PASTORALNI KOLOKVIJ 27. i 28. lipnja 2013.

Treći pastoralni kolokvij naše Provincije, nakon uspješno održana dva prethodna kolokvija, održat će se u zagrebačkom Samostanu Svetog Duha, u četvrtak, 27. lipnja 2013., i petak, dan kasnije. Tema je predložena na prošlom Kolokviju, a povezana je s proslavom 800. obljetnice dolaska sv. Franje u naše krajeve i s Godinom vjere, koju upravo slavimo: »Gospodin mi dade vjeru«. Detaljniji raspored predavanja s imenima predavača objavit ćemo na vrijeme. Kolokvij je otvoren svoj braći Provincije te su na sudjelovanje pozvani svi, a ne samo oni koji su službenim dekretom imenovani za neku pastoralnu službu.

naša provincija

IZVANREDNA SJEDNICA DEFINITORIJA

Na molbu nekih članova Definitorija, u subotu, 29. prosinca popodne, održana je izvanredna sjednica Definitorija, na kojoj su sudjelovali svi definatori osim fra Ilije Miškića, koji zbog hitnosti rješavanja jednog prijedloga nije ni pozvan, nego će naknadno biti informiran, kada će potom dati svoje mišljenje.

1. Radi se najprije o *prijedlogu uređenja velike dvorane* Svetog Franje na Svetom Duhu, o čemu je inače već bilo riječi na protekloj sjednici. Fra Ivan Bradarić predstavio je dva prijedloga, ona vezana uz obnovu pozornice i posve novo osvjetljenje. Prema jednome cjelokupni troškovi iznosili bi oko 200.000 kuna, a drugi još precizno ne definirani troškovnik bio bi znatnije niži. Budući da troškove uređenja dvorane podjednako podmiruju Provincija i Samostan, na sjednici je nakon dosta opširne diskusije zaključeno da se što prije samostan izjasi o prijedlozima, a potom će Definitorij definitivno odlučiti, prethodno zatraživši i mišljenje fra Ilije Miškića.

2. Fra Ljudevit Maračić je potom predstavio dva troškovnika za izdavanje *talijanskog izdanja Povijesti Provincije*, koju je napisao fra Nikola Roščić, a trebalo bi po jedan primjerak darovati svakome kapitularcu. Predloženo je da se ide na jeftinije izdanje, u obično ukoričenu naslovnici i u svega 300 primjeraka. Cjelokupni troškovi iznosio bi oko 17.500 kuna, što su definatori jednoglasno prihvatili.

Na prijedlog Provincijalnog ministra prihvaćeno je da se nakon sljedeće sjednice definatori s provincijalom okupe na zajedničkom ručku i tako obilježe ulazak u posljednju godinu rada. Brigu o ostvarenju ovog prijedloga preuzeo je fra Ivan Bradarić.

29. SJEDNICA DEFINITORIJA

U Zagrebu, u ponedjeljak, 14. siječnja 2013. održana je redovita, 29. sjednica Definitorija, prva u novoj godini. Sudjelovali su svi, unatoč visokom snijegu koji je padao cijelu noć i dan. Sjednica je počela u 8,30 a završila tri sata kasnije.

1. Provincijalni ministar, fra Ljudevit Maračić, detaljno je upoznao defintore s *programom skroga Generalnog kapitula* i predstavio »Instrumentum laboris«, koji predviđa 28 tema-prijedloga za raspravu i usvajanje. Osim toga Kapitul bi trebao usvojiti i dva temeljna dokumenta vezana uz odgoj i obrazovanje: »Discepolato Franciscano« (mi ga poznamo pod nazivom »U Franjinoj školi«), prilično proširen i dopunjen u odnosu na prethodni dokument, i »Ratio studiorum«, posve novi dokument, koji sadrži konkretne prijedloge i smjernice za naše školovanje i obrazovanje. Na Kapitolu će se raspraviti i eventualno prihvatiti konkretne odluke o stvaranju nove provincije (Meksiko) i spajanju nekih talijanskih provincija (Padova i Bologna; Toscana, Umbrija, Marke, Lazio i Sardinija). Slično će se dogoditi sa spajanjem dviju američkih provincija (Sv. Antun i Bezgrešno Zaćeće). Predviđeno je dosta drugih novosti, o čemu će braća biti obaviještena tijekom kapitularnog zasjedanja ili neposredno po završetku.

2. Ekonom Provincije, fra Ivan Radeljak, podastao je detaljan *financijski obračun* za proteklu godinu, kao i *predviđeni proračun* (budžet) Provincije u tekućoj godini. Ne predviđaju se znatniji troškovi osim uobičajenih izdvajanja (sjemeništa, provincijski uredi, uređenje knjižnice...). Sve u svemu, do idućega redovitoga provincijskog kapitula, za nešto više od godine dana, ne predviđaju se veća odstupanja od uobičajene godišnje bilance, tako da će se novoj provincijskoj upravi omogućiti normalni nastavak rada i djelovanja u približno

istoj visini prihoda kao i na početku ovoga mandata.

3. Definitorij je detaljnije razmotrio program ovogodišnjeg *Susreta gvardijana s provincijskom upravom*, 20. i 21. veljače ove godine. Razrađen je dnevni red i raspoređena zaduženja za ovaj skup. Zbog odlaska na Generalni kapitul, Provincijalni ministar će nešto ranije odaslati službeni poziv gvardijanima i ostalim sudionicima ovog susreta, kako bi se na vrijeme svi mogli pripremiti.

4. Na sjednici se govorilo o *obnovi ugovora* naše Provincije s Provincijom ss. franjevki misionarki, koje djeluju pri našim samostanima u Novom Marofu i Vinkovcima (Novo Selo). Ovaj se ugovor nije mijenjao oko dvadeset godina i u međuvremenu su nastupile brojne promjene koje treba sporazumno uvažiti. U dogovoru s provincijskom upravom spomenutih sestara treba pripremiti ovaj ugovor, dati ga na razmatranje zainteresiranim stranama i potom, što prije, potpisati.

5. Na kraju sjednice fra Ivan Bradarić, magister naših sjemeništara, upoznao je prisutne da je po savjetu poglavara sjemeništara *Silvijo Topolovec* nakon Božića odustao od sjemeništa i prekinuo školovanje na Šalati.

Zaključeno je da se sljedeća redovita, 30. *sjednica Definitorija*, održi po povratku Provincijalnog ministra s Generalnoga kapitula, u utorak, 19. veljače, u popodnevnom satima, uoči susreta gvardijana i uprave, koji počinje dan kasnije.

30. SJEDNICA DEFINITORIJA

Neposredno pred susret Provincijske uprave i gvardijana, 19. veljače održana je redovita, 30. sjednica Provincijskog definitorija, koja je započela u 16,00 i završila u 17,30 sati. Sudjelovali su svi definitori.

Nakon kraćega molitvenog uvoda prihvaćen je opširni zapisnik o prošloj sjednici, s kratkim osvrtom na neke prijedloge iznijete na toj sjednici.

1. Najveći dio rada posvećen je *detaljnijoj razradi dnevnog reda* Susreta provincijske uprave i gvardijana. Podijeljena su zaduženja za razne dijelove dnevnog reda.

2. Provincijalni ministar izvijestio je nakratko o *upravo završenom 200. redovitom generalnom kapitolu*, na kojemu je sudjelovao u cijelom rasponu rada, četiri puna tjedna. Detaljnija zapažanja i dojmove Provincijal bi trebao priopćiti na Susretu s gvardijanima, a zaključke i još neke pojedinosti za vrijeme skorih područnih susreta, koji će se održati tijekom mjeseca ožujka. Na tim se susretima okuplja veći broj braće negoli na Susretu gvardijana, pa je zato to povoljnija prigoda za opširnije upoznavanje braće s Kapitulom.

3. Definitori su nakratko informirani o Provincijalovim *susretima s novacima u Asizu*, gdje je imao više puta prigode razgovarati pojedinačno i zajednički s njima kao i s njihovim odgojiteljima. Sredinom godine novicijata, polovicom ožujka, Provincijalat će dobiti opširnija izvješća o svakom novaku napose.

4. Provincijalni ministar, nakon razgovora i dogovora sa slovenskim kolegom, fra Milanom Kosom, s kojim je dijelio jednomjesečno zajedništvo sudjelovanja na Kapitolu, predložio je dva termina za *ovogodišnje proljetne susrete* slovenske i hrvatske braće: Zajednički sastanak dvaju definitorija održat će se u ponedjeljak, 18. ožujka 2013. u Zagrebu, a tradicionalni susret/srećanje organizirat će Slovenska provincija u Ljubljani, u srijedu, 24. travnja.

Redovita, 31. *sjednica* Provincijskog definitorija, održat će se dakle u ponedjeljak, 18. ožujka, neposredno pred početak zajedničkog susreta sa Slovenskim definitorijem u Zagrebu.

SUSRET GWARDIJANA I UPRAVE PROVINCIJE

Susret gvardijana naših samostana i uprave Provincije održan je 20. i 21. veljače 2013. u Samostanu Svetog Duha u Zagrebu. Bili su prisutni svi članovi uprave Provincije i gvardijani, osim fra Damjana Glavaša iz Visa, koji nije mogao doći zbog bolesti fra Ive Planinića, fra Nikole Jurete iz Siska koji je naglo morao poći u bolnici, fra Tomislava Glavnika iz Molva koji je tih dana morao biti u Rimu, te fra Nikole Roščića, vršitelja službe gvardijana u Šibeniku, koji nije zbog bolesti mogao doći. Susret je održan kasnije nego inače, jer je o. Provincijal sudjelovao u radu Generalnog kapitula Reda u Asizu od 19. siječnja do 17. veljače 2013.

Prvi dan – srijeda – 20. veljače

1. Uvodni dio

Susret je počeo molitvom Srednjeg časa u 9 sati u samostanskoj kapitularnoj dvorani. Potom je fra Ljudevit Maračić, provincijal, pozdravio sve prisutne. Naglasio je smisao ovih susreta te kako je naša Provincija u Redu zapravo i započela s ovim susretima. Sada neke provincije u Italiji posvećuju ovim susretima čak pet dana, od čega nekoliko dana formaciji. Dosada su kod nas ovi susreti bili informativne i programativne naravi, a trebalo bi dati prostora i formativnom dijelu. O. Provincijal je iznio potrebu formacije gvardijana. Potom je o. Provincijal prošao dnevni red s kojim su se svi sudionici ovog susreta složili. Naglasio je kako će o zaključcima, smjernicama i odlukama netom održanoga Generalnog kapitula u Asizu govoriti na korizmenim područnim susretima s braćom naše Provincije.

Izvješće fra Ljudevita Maračića, provincijala, o Generalnom kapitolu. U ovom izvješću o. Provin-

cijal je iznio neka svoja zapažanja s Generalnog kapitula. Ovaj Kapitul napisao je Pismo Redu, koje je teološki dobro razrađeno. U pisanju Pisma najviše su radila subraća iz Padovanske provincije. Na kapitolu je bilo 13 izvješća. Dakako, najvažnije je izvješće fra Marka Tasca, generalnog ministra. Audijencija kapitularaca kod pape Benedikta XVI. bila je u Dvorani Pavla VI. zajedno s drugim sudionicima, 28. siječnja 2013. Na početku Generalnog kapitula kapitularcima je održao vrlo dojmljivo predavanje Enzo Bianchi, pustinja našeg vremena, o odnosu franjevačke tradicije i zahtjeva nove evangelizacije. Susret s Enzom Bianchijem trajao je oko pola dana. Svi dokumenti pisani su na četiri jezika: talijanskom, engleskom, poljskom i španjolskom. Na kapitolu je bio najzastupljeniji talijanski jezik.

Dakako najopsežnije izvješće bilo je ono od generalnog ministra, fra Marka Tasca; ima 37 stranica i izlaganje je trajalo dv sata. Naslov izvješća generalnog ministra glasi »È tempo da rischiare« (vrijeme je za rizik). Citirao je kao polazište Einsteina: »Bolje je biti optimist i imati krivo, nego biti pesimist i imati pravo«. Red franjevaca konventualaca prisutan je u 65 nacija. U Aziji ima oko 450 braće, u Africi oko 250, u Latinskoj Americi oko 470, u Sjevernoj Americi oko 450 i u Europi oko 2.600 braće. Mladi čine trećinu braće Reda. Indonezija nije još provincija, a ima oko 80 bogoslova. Siromašni su i treba im materijalna pomoć. U Redu treba doći do izražaja ekonomska solidarnost. Zanimljivo, generalni ministar ima pravo uzeti nekog redovnika iz provincije i postaviti ga u Generalnu kuriju. U Redu je jako prisutna međukulturalnost. Tako, u Austriji ima pet nacija. Najveće napasti i problemi Reda: osrednjost, posvjetovnjačenje, potrošaštvo (konzumizam). Uz individualizam i ekskluzivizam to razara naš franjevački život. Treba vrednovati poziv braće nesvećenika, redovničke braće u Redu. Ipak naš Red u početku nije bio klerički. Svaki bi samostan, pa i redovnik, trebao predstaviti i provjeriti godišnji plan djelovanja i života. Mi smo u Provinciji više okrenuti prema Pro-

vinciji nego prema Redu, a ipak zavjete smo položili u Redu, istakao je o. Provincijal. Pripadnost raznim pokretima, spomenuo je o. General, može biti i zapreka za suodgovornost u bratstvu, pa to treba izbjegavati. Projekt »Sveti Bonaventura« trebao bi pospješiti programiranje trajne formacije u Redu i provincijama. Za sada on ima sedam studenata, među kojima je i naš fra Zlatko Vlahek. Za mnoge je služenje novim sredstvima komuniciranja, internet, postalo napast. Mnogi koji izlaze iz Reda optužuju internet. U pogledu vozila treba biti umjeren. Ulogu gvardijana treba bolje definirati. Odgojitelje treba formirati; uz pedagošku oznaku oni trebaju nositi duhovni pečat. Traži se ekonomska solidarnost u Redu. Iznesen je primjer Padovanske provincije, koja je zatvorila neke svoje samostane i dala Redu velik iznos od dobiti. Ekonomija mora biti transparentna. Zanimljivo da postoji generalni ekonom, ali ne postoji generalni egzaktor. Izvješće generalnog ministra završilo je riječima: »Pobjeđuješ kad gubiš, živiš kad umireš, dobivaš kada daješ«.

Pažnju je pobudilo i izvješće generalnog prokuratora, fra Donalda Kosa. Prosjek izlaska iz našeg Reda je niži u odnosu na druge redove. Ipak, čak 72 svećenika iz Reda prešla su u biskupijski kler. To zabrinjava. Odsada bi trebalo teže davati dozvole za prijelaz u biskupijski kler. Treba pomagati braći u krizi. U našem Redu 27 redovničke braće, nesvećenika su gvardijani.

Zanimljiv je bio i izvještaj Generalnog ekonoma, a podaci nisu za javnost. Red je odlučio prodati svoju kuću odmora u Santa Severa. I Seraphicum bi trebao nešto učiniti za svoje uzdržavanje (podzemno parkiralište).

Bilo je riječi o odgoju koji bi trebalo više centralizirati. Treba uvesti povremeno formiranje odgojitelja. Sve provincije trebale bi imati animatore koji će pokazivati zanimanje za novu braću, postulante. Svaka provincija bi trebala imati tajništvo ili tajnika za misije. U Europi smo jedna od rijetkih provincija koja nema misionara. Bilo je ukratko riječi i o našem »Hrvatskom Areopagu«, zatim o Franjevačkom svjetovnom redu, Franjevačkoj mladeži, Vojski Bezgrešne. Uskoro će doći u Hrvatsku međunarodna predsjednica Vojske Bezgrešne Raffa-

ella Aguzzoni i generalni asistent fra Raffaello De Muro. Podnesen je i izvještaj o brizi našeg Reda za 380 klarisa, koje žive u 27 samostana. A naša Provincija duhovno je povezana sa samostanom klarisa u Città di Castello. Dakako, nastavit će se rad na obnovi Ustanova Reda. I to će biti jedna od prvotnih zadaća Reda u ovom šestogodištu.

2. Izvještaji (I.):

Provincijske ustanove i djelatnosti

U 11,45 sati počelo se s izvješćima provincijskih službi i djelatnosti. Fra Ivan Bradarić, provincijski egzaktor, izvijestio je o *primitcima*, ulascima u provincijsku blagajnu od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine. On je razdjelio primitke u više stavki: 15% od samostana Provinciji, taksacija Redu, akcija Fraternitas, kamate, Hrvatska biskupska konferencija, prijenos, prolaz, doprinos (fond) i ostalo. Najizdašnija su bila braća iz inozemstva, a potom slijede doprinosi samostana 15%.

Potom je fra Ivan Radeljak, provincijski ekonom, podnio izvješće o *izdacima Provincije* od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine. I on je razdjelio izdatke u više stavki: Provincijalat, klerikat u Zagrebu, klerikat i novicijati u Italiji, postulanti, sjemenište, zdravstvo, pomoć za fratre u Zagrebu, osobna potrošnja, vozila, godišnji odmori, putovanja, promotor za zvanja i Frama, telefoni i poštarina, banke, taksacije, Caritas, biblioteka, radovi u Zagrebu, radovi u ostalim samostanima, pomoć samostanima, duhovne vježbe-susreti-kapituli, akcija »Fraternitas«, intencije Redu, misije, proslava dolaska sv. Franje-Split, odvjetničke usluge.

Potom je fra Ivan Radeljak, ravnatelj *Caritasa župe sv. Antuna Padovanskoga u Zagrebu*, izvijestio o primitcima i izdacima ovog Caritasa od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine. Primitci dotječu od grada Zagreba, ministarstva i raznih donatora. A izdatci su svrstani po raznim stavkama: hrana, djelatnici, komunalije, servisi, vozila, špedicija i transport, telefoni i poštarina, radovi u Domu, reprezentacija, studenti i banka. Dakako najviše se izdvaja za hranu, a potom za djelatnike. Pučka kuhinja ovog Doma daje oko 600 obroka svakog dana osim nedjelje i blagdana. I za ovu godinu može se reći kao i za prethodnu da su donacije izvane skoro

presahnule, a ove domaće su sve tanje. No, fra Ivan Radeljak, upravitelj Caritasa, uspijeva još održavati saldo pozitivnim. Dokle? To se pouzdano ne zna. Osim toga u Domu sv. Antuna smješteno je 15 siromašnih studenata, kojima su osigurani stan i grijanje. Studenti su dobri. Oni mogu uzimati hranu iz Caritasa, no više njih hrani se po studentskim menzama koje nisu skupe. Upravno vijeće Doma sv. Antuna Padovanskoga čine: fra Ivan Radeljak, predsjednik, fra Ivan Karlić, fra Ivan Bradarić i fra Ivan Penava.

Popodnevni dio rada počeo je u 15,30 sati. Prvo izvješće podnio je fra Ivan Bradarić, magister sjemeništaraca, o *malom sjemeništu*. Službu asistenta u sjemeništu vrši fra Josip Petonjić, đakon. Školsku godinu 2012/2013. sjemenište je započelo pet kandidata. Nakon prvog polugodišta iz sjemeništa je otišao Silvijo Topolovec iz Moždence kod Novog Marofa. Sjemeništarci Jurica Jureta i Petar Krašek pohađaju 3. razred gimnazije, a Nikola Novosel (ponovno) i Krešimir Košutić 1. razred gimnazije. Sjemeništarci imaju i duhovnika. Sjemeništarci se u pogledu škole trude. Novost ove školske godine je da na polugodištu nije bilo zaključivanja ocjena. To ima i svojih pozitivnih i negativnih strana. Sve je manje dječaka koji dolaze u malo sjemenište. Od sljedeće školske godine više neće biti izravnih upisa ni u gimnaziju na Šalati, a to znači da više neće biti ni posebnih privilegija koje su naši kandidati uživali kod upisa u klasičnu gimnaziju. Upisi u škole obavljat će se izravno iz matičnih osnovnih škola, slično upisu studenata. Svaki učenik, prema bodovnom pragu, kandidira za upis u nekoliko škola. Odabire onu ili mu pripada ona škola u kojoj se zatekao prema bodovnom pragu ili eventualno nepopunjenim mjestima. Za upis u klasičnu gimnaziju na Šalati bodovni prag iznosi 56 bodova.

Fra Zdravko Tuba, magister postulanata, izvijestio je o *postulantima u Cresu*: Antunu Radovaniću i Vilčku Novačkom. Radovanić je kandidat za svećenika. On ima 28 godina; čeka ga još polaganje državne mature. Novački je kandidat za redovničkog brata. On ima 38 godina. Bio je u svijetu poštari i član Franjevačkoga svjetovnog reda na Kaptolu u Zagrebu. Neki daljnji studij za njega bi predstavljao poteškoće. Obojica u Cresu pohađaju kurs talijanskog jezika – do polaska u novicijat. Fra

Ljudevit je iznio svoje mišljenje u vezi s postulaturom. On je za to da ona traje dvije godine: prvu godinu završili bi u nas (upoznavanje s redovničkim životom), a drugu godinu u Italiji, gdje su jako dobri odgojitelji.

Fra Ljudevit Maračić, provincijal, izvijestio je o *novacima u Asizu*. Sudjelujući u radu nedavno održanog Generalnog kapitula u Asizu, fra Ljudevit je imao priliku razgovarati i s našim novacima i s njihovim odgojiteljima (magistrom i kustosom). Prema mišljenju njihovih odgojitelja, koji ih dobro prate, kod većine naših novaka (uz fra Roberta Jandela kao iznimku) zamjećuje se prekratko trajanje postulare (godina dana), što dolazi do izražaja do nedovoljno jasne motivacije zvanja, pa bi se možda za neke mogao predložiti produžen novicijat, bar na nekoliko mjeseci.

Fra Josip Blažević, magister klerika, bogoslova, izvijestio je o našim *bogoslovima*. U klerikatu je sedam pripravnika za svećenički red. Šestorica pohađaju Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, a jedan (fra Stjepan Brčina) u Seraphicum u Rimu. Klerici, bogoslovi su: fra Ivan M. Lotar (II. godina), fra Milan Gelo (III.), fra Josip Ivanović (III.), fra Filip Pušić (IV.), fra Stjepan Brčina (IV.), fra Vladimir Vidović (V.) i fra Josip Petonjić, đakonska godina. Fra Stjepan Brčina i fra Filip Pušić ovogodišnji su kandidati za svećane zavjete, fra Vladimir Vidović za đakonski red, a fra Josip Petonjić za svećenički red (mladu misu planira 14. srpnja). Prošlo ljeto klerikat su napustila dva bogoslova: Marko Jurić i Nikola Degač. Fra Vladimir Vidović nastavlja paralelno s KBF-om i studij duhovnosti kod karmelićana u Remetama, a fra Milan Gelo nastavlja s pohađanjem Instituta za crkvenu glazbu pri KBF-u. Tijekom ljeta fra Milan Gelo proveo je dva mjeseca u Njemačkoj na učenju jezika, fra Josip Ivanović mjesec dana u Lourdesu, fra Stjepan Brčina mjesec dana u Bruxellesu, a fra Vladimir Vidović mjesec dana na pripravi za svećane zavjete. Neki klerici pomagali su u uređenju naše knjižnice. Klerici su zajedno sa sjemeništarcima priredili novi broj svog lista »Vox minorum«. Klerici su sudjelovali u blagoslovu obitelji. U klerikatu su održana tijekom dvaju vikenda »Dani otvorenih vrata u klerikatu«, u čiju organizaciju se uključio fra Željko Klarić. Klerikat ima i duhovnika.

Fra Željko Klarić, provincijski promicatelj za duhovna zvanja, izvijestio je prisutne o *promicanju duhovnih zvanja* u Provinciji. On je i voditelj provincijskog Centra za zvanja u Cresu. Od 18. do 20. rujna 2012. sudjelovao je na godišnjem susretu (nad)biskupskih i redovničkih animatora za duhovna zvanja u Mukinjama na Plitvicama. Fra Željko je vodio »Dane otvorenih vrata klerikata«, 19-21. listopada 2012. U ovim danima sudjelovalo je devet mladića, od kojih su trojica izrazila želju za duhovnim pozivom u samostanu. Fra Željko je vodio i duhovne vježbe za ministrante VII. i VIII. razreda; sudjelovalo je deset ministranata iz nekoliko župa Provincije. Fra Željko je najavio održavanje »Dana otvorenih vrata klerikata« u dva navrata 2013. godine: 19-21. travnja i 18-20. listopada. U svibnju će organizirati vikend program u vokacionalnom centru u Cresu za one koji su već sudjelovali u danima otvorenih vrata klerikata, a izrazili su želju za duhovnim pozivom. Tijekom ljeta nastaviti će s organizacijom boravka ministranata na Cresu radi promocije duhovnih zvanja. Fra Željko želi voditi jednu grupu ministranata koja će biti sastavljena iz više naših samostana. On će se dogovoriti s voditeljima grupa ministranata naših samostana, kada će koja grupa boraviti na Cresu. Izrazio je želju također da u svrhu promocije duhovnih zvanja obilazi naše samostane i župe kako bi se osobno susreo s mladima, s kojima bi slavio sv. Misu i održao katehezu o duhovnom pozivu poslije Mise.

Fra Josip Blažević podnio je izvješće o »*Hrvatskom Areopagu*«. Naveo je neke aktivnosti ove ustanove tijekom 2012. godine: svake srijede od 16 do 18 sati on je bio je na raspolaganju za razgovor s osobama koje su za to bile zainteresirane. Stručna literatura Hrvatskog Areopaga upisana je u sustav METELWIN (Programski paket za upravljanje knjižnicama). Fra Josip je uredio Zbornik radova »Tjedan međureligijskog dijaloga povodom 25 godina Duha Asiza«, koji je održan u Zagrebu od 21. do 27. listopada 2011., a zbornik je izdala Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca u listopadu 2012. Ovaj Zbornik predstavljen je 27. listopada 2012. u franjevačkoj crkvi na Kaptolu. Planovi za 2013. godinu: nastaviti sa spomenutim dežurstvom i razgovorima. Putovanje u Južnu Indiju otkazano je zbog nedovoljnog broja putnika; ovo

putovanje bit će ponuđeno 2013. godine. Zajedno s Pastoralnim institutom Zagrebačke nadbiskupije organizirat će simpozij (treći po redu) na temu »Interpretacija Isusa Krista izvan kršćanstva«.

Fra Ivan Bradarić podnio je izvještaj o *listu Veritasu i izdavačkoj djelatnosti kuće Veritas*. U travnju 2012. list Veritas svečano je proslavio 50. obljetnicu svoga izlaženja: svečana akademija na Svetom Duhu u Zagrebu i hodočašće u Padovu. Kao i prethodnih godina, fra Ivan Bradarić sa suradnicima promovirao je list Veritas po raznim župama; godine 2012. to je bilo u Zagrebu-Botincu, Velikog Gorici – župa bl. Alojzija Stepinca i u Ivancu. Na taj način list dobiva nove pretplatnike. Omjer onih koji otkazuju list i novih koji se pretplaćuju podjednak je, tako da list već duže vremena izlazi s podjednakom nakladom (oko 5.500 primjeraka). No bilo je i drugih promocija kako lista Veritas tako i knjiga koje ova kuća izdaje: za vrijeme Teološko-pastoralnog tečaja na Šalati u Zagrebu, na međunarodnom sajmu knjiga na zagrebačkom Interliberu te na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Blagdan sv. Antuna u Zagrebu svake godine na poseban način promovira Veritas. Tijekom 2012. godine Veritas je izdao više od deset knjiga. U Dvorani sv. Franje više knjiga Veritasa bilo je predstavljeno. Tiskano je mnogo dopisnica za pretplatu, plakata, postera, letaka za ispovijed, pozivnica, kuverata, narudžbenica, sličica svetaca, kalendara raznih vrsta (jednolisni, dvanaestolisni, džepni), naljepnica za blagoslov obitelji, čestitki za Božić i još mnogo toga. Tijekom 2012. godine organizirano je sedam hodočašća na grob sv. Antuna u Padovu. No ima dakako i teškoća. Sada je nadošao porez na prodaju knjiga za 5%. Troškovi oko tiskanja i izdavanja u Veritasu iznenada su porasli za 25% do 30%, što će otežati rad ove izdavačke kuće. Pada i zanimanje za kupovanje knjiga. No s Božjom pomoću stvari će ići naprijed.

3. Izvještaji (II.): Slike naših samostana

Istog dana, 20. veljače 2013., u 17,30 sati započeli su gvardijani podnositi izvještaje o životu i radu braće u svojim samostanima. Izvještavali su o financijskom stanju u samostanima, te o pastoralnoj djelatnosti braće, posebno u samostanima koji imaju župe. Donosimo samo sažetak ovih izvješća kao svojevrsnu sliku naših samostana.

Cres – Samostan sv. Frane. Fra Zdravko Tuba, gvardijan, dao je izvješće o samostanu u Cresu. Ovo bratstvo čine tri redovnika: fra Zdravko Tuba, gvardijan, fra Ferdinand Čavar, vikar i ekonom, i fra Maksimilijan Herceg, egzaktor i kroničar samostana, koji se nakon operativnog zahvata početkom rujna nalazi na oporavku u samostanu u Zagrebu. U samostanu su još dva postulanta: Vilček Novački i Antun Radovanić. Nakon odlaska sestara franjevkica misionarki iz Asiza u rujnu 2012., službu domaćinstva preuzela je gđa Vesna Hajdarević. Braća žive dobrim duhovnim životom; zastupljena je i zajednička i osobna molitva. Tijekom ljeta »Creske kulturne večeri« u samostanskom klausturu dobro su funkcionirale. Oživljeno je i bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda s 11 novih članova, koji sada provode godinu formacije (novicijata). Crkveni toranj je sada u fazi obnove. Grom koji je u njega udario pokazao je svu dotrajalost njegova dijela na vrhu (kugle i ostaloga).

Molve – Samostan Uznesenja BDM. Kako na sastanku nije iz opravdanih razloga bio fra Tomislav Glavnik, gvardijan samostana i župnik u Molve, to je njegov izvještaj pročitao. Uz fra Tomislava u ovom samostanu još živi i djeluje fra Filip Musa, vikar, egzaktor i duhovni asistent OFS-a. Samostansko domaćinstvo vodi s. Alma Ceković, milosrdnica. Molitveni život braće odvija se dobro. Braća vode i župu Uznesenja BDM u Molve s filijalom u Repašu. Župa ima 588 obitelji, od toga 128 u Repašu. Pastoral se odvija dobro. Sveta Stolica je koncem mjeseca studenog 2012. proglasila župnu crkvu oprosnim mjestom. Oproсна milost je dana na rok od sedam godina. 1. travnja 2013. proslavit će se 150. obljetnica završetka gradnje župne crkve. Fra Tomislav već sada poziva braću iz Provincije da dođu na ovu svečanost. 7. lipnja 2013. preuz. Josip Mrzljak, varaždinski biskup, blagoslovit će obnovljenu crkvu u Repašu. Crkva u Molve hodočasničko je mjesto zbog Čudotvornog lika Majke Božje Molvarske.

Novi Marof – Samostan sv. Antuna Padovanskoga. Fra Martin Dretvić, gvardijan, podnio je izvještaj o ovom samostanu, u kojem žive i djeluju četiri redovnika: Fra Martin Dretvić, gvardijan samostana i župnik u Novom Marofu, te duhovni asistent OFS-a i Frame i katehet; zatim fra Ante

Gašparić, nacionalni upravitelj (ili asistent) Vojske Bezgrešne, bolnički kapelan, pastoralni pomoćnik u Novom Marofu i Mađarevu, a priprema i prvopričesnike u Mađarevu (u 81. godini života); fra Anđelko Sesar, ekonom samostana, kroničar samostana, pastoralno pomaže u župi u Novom Marofu; fra Igor Horvat, župnik u Mađarevu, vjeroučitelj, duhovni asistent Frame u Mađarevu i predsjednik konferencije duhovnih asistenata Frame Zagrebačkog područja. Braći u samostanu pomažu tri sestre franjevice misionarke iz Asiza: s. Kata Markanović, s. Ana Zovkić i s. Nevenka Koščak. Duhovni život braće je dobar. Pastoralni život župe uzorno je pokriven. Zabrinjava što više ima pokojnih nego krštenih. Povećan je broj krizmanika (59).

Pula – Samostan sv. Franjo. Fra Đuro Vuradin, gvardijan, dao je izvještaj o ovom samostanu. U samostanu žive i rade tri redovnika: fra Đuro Vuradin, gvardijan i bolnički kapelan, fra Nikica Batista, samostanski vikar, i fra Bernardin Filinić, profesor na »Redemptoris Mater« (i privremeni pastoralni pomoćnik u Galižani). Braća ovog samostana ispomažu župnicima koji ih zamole za pomoć. U prostorima samostana i crkve odvijaju se razne duhovne aktivnosti. Tako u čitanju Svetog pisma od prve do zadnje stranice prije blagdana Duhova angažirano je 300 osoba. Konzervatori imaju problema s mozaikom koji je pri raspadanju u tzv. Dvorani sv. Ivana. Ovogodišnji urod maslina (50 stabala) bio je odličan: 120 litara ulja. Inače prostor samostana i crkve sa svim dvorištima pokriva 6.734 m².

Pula – Samostan sv. Ivana Krstitelja. Fra Krunoslav Kemić, gvardijan samostana i župnik župe Sv. Ivana Krstitelja, izvijestio je o životu i radu braće u samostanu i župi. Uz njega u ovom samostanu još djeluje fra Nikola Rožanković, vikar i ekonom. Domaćinstvo vodi gđa Danica Jovanović. Duhovni život braće je dobar. Braća se slažu i međusobno nadopunjuju. Obojica pastoralno djeluju u župi: vjeronauk, ministranti, bolesnici, braćni parovi, sakramenti itd. Fra Krunoslav je asistent OFS-a i Vojske Bezgrešne, a fra Nikola ima brigu za više duhovnih zajednica, koje djeluju pri župi (karizmatici, neokatekumenski put, radnici milosrdnog Isusa, »Kraljica Mira«). Braća vode brigu za »Vila

Maria« u kojoj je smješteno 180 bolesnih šticićenika. Dovršava se nova crkva sv. Ivana. Ali još treba sredstava da bi se dovršila, pa se braća ovog samostana preporučuju drugim samostanima da im pomognu ukoliko to mogu. Vjerujemo da će se u njoj nakon dovršenja poželjeti vjenčavati braćni parovi. S početkom Godine vjere svaki posljednji četvrtak u mjesecu je cjelonoćno bdijenje pred Presvetim sakramentom. Na bdijenju se izmjeni 70 do 80 vjernika po noći. Hvalevrijedno!

Sisak – Samostan sv. Antuna Padovanskoga. Kako se fra Nikola Jureta, gvardijan samostana u Sisku, nalazio u bolnici, to je o. Provincijal pročitao izvješće o ovom samostanu. U samostanu žive i djeluju tri naša redovnika: fra Nikola Jureta, gvardijan i župnik, fra Pero Kelava, vikar i egzaktor, i fra Matija Antun Mandić, ekonom samostana. Domaćinstvo vodi gđa Milka Šprajc. Duhovni život braće je dobar. Fra Pero je duhovni asistent Franjevačkoga svjetovnog reda, a fra Matija Antun je duhovni asistent Franjevačke mladeži. Pastoralno djeluju u župi sva tri brata, a povrh toga izvan župe: fra Nikola je biskupijski povjerenik za pastoral braka i obitelji te voditelj zaručničke priprave svog dekanata; a fra Pero je biskupijski povjerenik za pastoral Roma. Sva trojica predaju vjeronauk. U župi djeluje i »Hrvatska žena«, kojoj je duhovni asistent fra Nikola. Župa se jako angažirala za vrijeme susreta Hrvatske katoličke mladeži u svibnju 2012. godine. Tijekom godine rekonstruiran je unutarnji prostor samostana.

Drugi dan – 21. veljače – četvrtak

U 7,30 sati sv. Misu je predvodio fra Miljenko Hontić, generalni asistent CEC-a, u koncelecijaciji gvardijana i više članova uprave Provincije. Na početku Mise molila se Jutarnja iz časoslova. Fra Miljenko je održao sadržajnu homiliju. U 9,00 sati nastavljen je rad s izvješćima samostana. Sastanku se pridružio i fra Miljenko Hontić.

Split – Samostan sv. Frane. Fra Pero Džida, gvardijan, podnio je izvješće o životu i radu braće splitskog samostana. U samostanu živi šest redovnika: fra Pero Džida, gvardijan, fra Žarko Relota, vikar samostana i župnik župe sv. Stjepana

pod Borima, fra Teofil Majić, fra Špiro Marasović, profesor u miru, fra Žarko Mula, vikar župe, i fra Roko Bedalov, egzaktor, ekonom samostana i vikar župe. U samostanu radi pet civila: čistačica i peračica, kuharica, sakristanka, orguljašica i vratar. Zajednički molitveni život funkcionira. Braća zauzeto rade u pastoralu župe i samostana. U listopadu 2012. godine održan je u splitskom samostanu simpozij o 800. obljetnici dolaska sv. Franje u naše krajeve, a na Sustipanu liturgijska i pučka proslava ove godišnjice. Najzaslužniji za ovu proslavu na Sustipanu je fra Žarko Relota. Tom prigodom izišle su iz tiska dvije knjige fra Nikole Mate Roščića: »Sv. Frane brodolomac« i »Samostan sv. Frane u Splitu«. Fra Pero je duhovni asistent OFS-a i Vojske Bezgrešne. Članova Vojske Bezgrešne »na papiru« ima oko 600, ali neki od njih ni ne znaju da su članovi Vojske Bezgrešne. Ovu udrugu treba staviti na čvrste temelje, rekao je fra Pero.

Fra Ljudevit Maračić, provincijal, napomenuo je na koncu ovog izvješća da je potrebno urediti knjižnicu i arhiv u splitskom samostanu. Fra Pero je odgovorio da je već stupio u kontakt s dvjema gospođama u vezi s uređivanjem biblioteke i arhiva.

Šibenik – Samostan sv. Frane. Kako na ovaj samostanak nije mogao iz zdravstvenih razloga doći fra Nikola Roščić, vršitelj službe gvardijana u Šibeniku, to je fra Nikolino izvješće o ovom samostanu pročitao o. Provincijal. Samostansko bratstvo čine: fra Nikola Mate Roščić, v. d. gvardijana, fra Gracijan Stipe Gašperov, ekonom i egzaktor, i fra Vitomir Glavaš, župnik župe sv. Petra na Vidicima. U samostanskoj crkvi redovito se vrši liturgijska služba na zadovoljstvo brojnih vjernika koji posjećuju tamošnju crkvu. Nabavljeno je nešto samostanskog inventara. Krajem studenog i početkom prosinca fra Gracijan je bio u bolnici »Dubrava« u Zagrebu. Samostan ima problema s iznajmljenim prostorima. Naime, konoba »Tomaseo« već preko 30 mjeseci ne plaća najamninu. Vođen je i sudski spor, koji je okončan, ali sve do sada samostan nije dobio sudsko rješenje, a najmoprimci se oglašuju i uporno ne plaćaju. Samostan je podmirio svoje obveze prema Provinciji. A samostan je bio izdašan i u pomaganju samostanu sv. Jere u Visu.

Vinkovci – Samostan sv. Antuna. Fra Ilija Miškić, gvardijan, dao je izvješće o samostanu sv. An-

tuna u Vinkovcima. Samostansku zajednicu čine tri redovnika: fra Ilija Miškić, gvardijan, fra Mijo Jozanović, vikar i ekonom samostana, i fra Jeronim Vujić, egzaktor. Vrlo je zgodno fra Ilija oslikao zdravstveno stanje braće: »Naša zajednica funkcionira i pored zdravstvenih teškoća koje bi se mogle definirati loše, lošije i najlošije«. Molitveni život braće je dobar. Vjernici su zadovoljni uslugama koje im se daju u crkvi i samostanu (mise, ispovijedanja, krštenja, vjenčanja, sprovodi). Crkva je dobro posjećena. Tijekom godine podijeljeno je u crkvi 68.500 sv. pričesti. Braća pomažu okolnim župnicima, posebno za vrijeme tzv. »velikih ispovijedi«, prije Božića i Uskrsa. Pri samostanu djeluje Franjevački svjetovni red. Njegov duhovni asistent je fra Jeronim Vujić. Tu djeluje i Vojska Bezgrešne. Njezin duhovni asistent je fra Ilija Miškić. A brigu o ministrantima vodi fra Mijo Jozanović. Pri kraju je i uređenje samostanske knjižnice.

Vinkovci – Samostan Bezgrešnog Srca Marijina. Fra Marko Vrdoljak, gvardijan, dao je izvješće o životu i radu braće tamošnjeg samostana Bezgrešnog Srca Marijina. Sastav braće u samostanu: fra Marko Vrdoljak, gvardijan, fra Alfons Janeš, vikar samostana i sužupnik, fra Ivan Poletto, župnik i ekonom samostana, fra Ivan Penava, župni vikar i asistent Frame. U samostanu žive i rade tri sestre franjevske misionarke iz Asiza: s. Dragica Lučić, poglavarica, s. Iva Jelinić, kuharica, i s. Ana Marija Majić, pralja. Molitveni život braće je dobar. Fra Marko je asistent OFS-a (46 članova), a fra Ivan Penava asistent Frame (20 članova, od toga 11 s obećanjima). Tijekom godine uređena je unutrašnjost crkve. Vjeronauk predaju: fra Ivan Poletto, fra Ivan Penava, s. Dragica Lučić i gđica Marija Lovrić. Redovito izlazi župni listić. Župa ima oko 5.000 stanovnika, od čega je katolika 3.800. I u ovoj župi više je umrlih (48) nego rođenih (40). Prosječno polaznika na Misu radnim danom ima: 70 do 100; nedjeljom: 1.200. Tijekom godine podijeljeno je 82.000 sv. pričesti.

Vis – Samostan sv. Jere. Budući da fra Damjan Glavaš, gvardijan, iz opravdanih razloga nije bio prisutan na ovom sastanku, njegov izvještaj o životu i radu braće u ovom samostanu je pročitan. Uz fra Damjana u ovom samostanu još živi i djeluje fra Ivo Planinić, vikar. Domaćinstvo vodi gđa

Zdenka K. Molitveni život braće je dobar. Kako je naš tamošnji samostan bez župe, to braća samostana pomažu okolnim svećenicima kada ustreba. Samostan obdržava svoje četiri velike svetkovine: blagdan sv. Ante Padovanskoga, Gospu Karmelsku, Sv. Jeru i Sve Svete. Tijekom godine izmijenjeno je sedam velikih prozora u crkvi, te velika ulazna vrata i dvojna sakristijska vrata. Postavljen je novi ambon i nova ispovjedaonica (dar fra Ivana Kovačevića, odnosno Hrvatske katoličke misije iz Hanaua u Njemačkoj). Postavljena su i dvojna nova ulazna vrata na samostanu. Sve je to učinjeno donacijama naših samostana i Provincije. Predstoji promjena crkvenog krova, što će biti veliki zalogaj. I ovdje će doći do izražaja akcija »Fraternitas«, to jest pomoć samostana Provincije kao i same Provincije.

Zagreb – Samostan Svetog Duha. Fra Tomislav Cvetko, gvardijan, podnio je izvještaj o životu i radu braće ovog samostana. U samostanu Svetog Duha živi 18 redovnika, od toga 16 svećenika i 2 redovnička brata: fra Ljudevit Maračić, provincijal, fra Tomislav Cvetko, gvardijan i župnik župe sv. Maksimilijana Kolbea, fra Zvonimir Zlodi, fra Alojzije Litrić, ispovjednik, fra Stanko Mijić, ispovjednik, fra Augustin Kordić, definitor, tajnik Provincije, duhovnik u oba sjemeništa i asistent OFS-a, fra Ambroz Knežić, duhovnik u Domu sv. Josipa, fra Josip Priselac, sakristan i samostanski nabavljač, fra Đuro Crlenjak, vodi brigu o kući i bolesnoj braći, fra Ivan Radeljak, definitor, ekonom Provincije, ravnatelj Doma sv. Antuna Padovanskoga i predstojnik Doma sv. Maksimilijana Kolbea, fra Ivan Miškić, ispovjednik, fra Ivan Karlič, sveučilišni profesor, fra Martin Jaković, župnik župe sv. Antuna Padovanskoga i ekonom samostana, fra Miroslav Štuban, bolnički kapelan, fra Josip Blažević, vikar Provincije, definitor i magister klerika, fra Ivan Bradarić, definitor, provincijski egzaktor, vikar samostana, magister sjemeništaraca i urednik Veritasa, fra Michael Pavić, vikar župe sv. Antuna Padovanskoga i samostanski egzaktor, i fra Željko Klarić, vikar župe sv. Antuna Padovanskoga i provincijski promicatelj duhovnih zvanja. U samostanu je trenutno na rekonvalescenciji fra Maksimilijan Herceg, član samostana sv. Frane u Cresu. U samostanu je i klerikat u kojem studira 6 bogoslova: fra Josip Petonjić, đakon i promagi-

ster u malom sjemeništu, fra Vladimir Vidović, fra Filip Pušić, fra Milan Gelo, fra Josip Ivanović i fra Ivan Lotar. U samostanu je i malo sjemenište s 4 sjemeništara: Jurica Jureta, Petar Krašek, Nikola Novosel i Krešimir Košutić. – Za domaćinstvo se u samostanu brinu 4 osobe: gđa Željka Čališ, kuharica, gđa Alma Trputec, vratarica, čistačica i pomoćna kuharica, gđa Zvezdana Pripeljaš, vratarica, čistačica i pomoćna kuharica, gđa Doma Galić, pralja, te gđa Mira Obućina, povremena kuharica. Uposlano je još 6 osoba, koje su poslom vezane uz crkvu sv. Antuna Padovanskoga: gđica Vesna Dodig, tajnica u župnom uredu, gđa Kristina Paleček, čistačica crkve, gosp. Milan Hibšer, orguljaš, gđa Katarina Rončević, dirigentica, s. Ljubica Bosilj, vjeroučiteljica i pomoćna sakristanka, gđica Lidija Blagus, prodavačica u Galeriji sv. Antuna. Duhovni život braće je dobar, dakako mogao bi biti i bolji. Braća samostana Svetog Duha imaju svoj molitveni ritam, klerici opet svoj i sjemeništarcu svoj.

Dakako, u ovom glavnom provincijskom samostanu bilo je mnogo događaja tijekom 2012. godine: duhovne vježbe, pastoralni kolokvij, dani trajne formacije, dani otvorenih vrata klerikata, proslava 50. obljetnice Veritasa, 65. obljetnica ređenja fra Zvonimira Zlodija, svećeničko ređenje fra Željka Klarića, svečani zavjeti fra Vladimira Vidovića, đakonsko ređenje fra Josipa Petonjića, svečana akademija prigodom proslave 50. obljetnice svećeničkog ređenja fra Ljudevita Maračića, provincijala, fra Bernardina Filinića i fra Damjana Glavaša, predstavljanja raznih knjiga, preuređenje kapele sv. Križa za čuvanje relikvija sv. Antuna Padovanskoga, preuređenje pozornice u Dvorani sv. Franje, još se uređuje provincijska knjižnica.

Braća samostana Svetog Duha vode dvije župe: Sv. Antuna Padovanskoga i sv. Maksimilijana Kolbea. Župnik župe sv. Antuna Padovanskoga je fra Martin Jaković, a njegovi vikari su fra Michael Pavić i fra Željko Klarić; župnik župe sv. Maksimilijana Kolbea je fra Tomislav Cvetko. Župa sv. Antuna ima oko 12.000 vjernika, a 2012. godine blagoslovljeno je 2.450 obitelji. Inače proteklih godina blagoslivljalo se oko 3.100 obitelji. U župi sv. Antuna odvijaju se i mnoge aktivnosti. Odvelo bi nas daleko kada bismo ovdje sve to donijeli. To prepuštamo nekoj drugoj prigodi. Župa sv. Maksimilijana Kolbea mnogo je manja. I prikaz pastoralnog rada ove župe prepuštamo nekoj drugoj zgodi.

Braća u Njemačkoj. Fra Ljudevit Maračić, provincijal, pročitao je dopise od fra Paška Mandurića iz Hrvatske katoličke misije u Würzburgu i fra Pere Šestaka iz Hrvatske katoličke misije u Neumünsteru. Ovom je o. Provincijal dodao i svoja saznanja o Hrvatskoj katoličkoj misiji u Hanau koju vodi fra Ivan Kovačević.

U Misiji koju vodi fra Paško Mandurić, u Würzburgu svake nedjelje dolazi na sv. misu od 40 do 60 hrvatskih vjernika. Tijekom 2012. godine krštene su 4 osobe, prvu sv. pričest primilo je 4 djece, krizmano 4 osobe i umrle 4 osobe. U Schweinfurtu svakih četrnaest dana (kada se slavi sv. misa) dolazi oko 10 osoba. U Bad Mergentheimu, kamo fra Paško odlazi svake druge nedjelje, na sv. misu dolazi od 40 do 60 vjernika. Tu fra Paško ide dobrovoljno i po potrebi. U tom vjerničkom centru kršteno je 2 djece, prvu pričest primilo 2 djece, krizmano 6 osoba i umrle su 4 osobe.

Fra Pero Šestak sa sjedištem u Neumünsteru opslužuje u svojoj misiji pet mjesta. U svih pet mjesta ima hrvatskih vjernika oko 1.700. Na Misu dolazi u tih pet mjesta oko 200 vjernika; a s onima koji dođu povremeno ili »godišnje« taj broj se penje i do 400 vjernika. Fra Pero poznaje oko 600 »vjernika« koji zovu ili dođu kad im nešto zatreba. Sv. Mise slave se u ovih pet mjesta: Lübeck: I., III. i V. subote u mjesecu – od 40 do 50 vjernika; Quickborn: II. i IV. subote u mjesecu – od 20 do 30 vjernika; Kiel: svake nedjelje – 60 vjernika; Neumünster: II. i IV. nedjelje u mjesecu – od 15 do 20 vjernika; Rendsburg: I. i III. nedjelje – od 50 do 60 vjernika. I još k tome, fra Pero ide u Kolding, u Danskoj, šest puta godišnje slaviti sv. Misu – oko 50 vjernika.

Iz Hrvatske katoličke misije u Hanau nije stigao izvještaj za ovaj sastanak. No, o. Provincijal je na temelju nedavnog pohoda braći u Njemačkoj izjavio kako je upravo Hrvatska katolička misija u Hanau najperspektivnija od svih naših misija u Njemačkoj.

4. Prijedlozi i programi

Na koncu sastanka o. Provincijal je govorio ponešto o prijedlozima i planovima u 2013. godini:

- Korizmeni susreti fra Ljudevita Maračića, provincijala, s braćom Provincije na sastanku

- dogovoreni: 28. veljače – Pula, Sveti Ivan: područni susret braće samostana u Puli i Cresu; 2. ožujka – Vinkovci, Sveti Antun: područni susret braće u Vinkovcima; 21. ožujka – Zagreb, Sveti Duh.
- Nacionalni tečaj za asistente Franjevačkoga svjetovnog reda i Franjevačke mladeži održava se u Međugorju, 25-27. veljače.
- Duhovne vježbe za braću naše Provincije održat će se: 1. turnus u Zagrebu od 3. (uvečer) do 8. (ručak) ožujka; 2. turnus od 16. (uvečer) do 21. (ručak) lipnja u Cresu; voditelj duhovnih vježbi u oba turnusa je fra Diego Deklić (Košljun) iz Zadarske franjevačke provincije.
- 1. travnja proslava 150. obljetnice gradnje crkve Uznesenja Marijina u Molvama.
- Susret juniora CEC-a (JuniorenTreffen), 2. travnja – Cres, Sveti Frane;
- Dani otvorenih vrata, 19. travnja – Zagreb, Klerikat;
- Sastanak provincijala i drugih dužnosnika CEC-a u Nizozemskoj, 15-19. travnja
- Susret/srećanje braće Slovenske i Hrvatske provincije franjevaca konventualaca bit će 24. travnja u Ljubljani.
- Sastanak Komisije za odgoj, 29. svibnja – Cres, Sveti Frane;
- Pastoralni kolokvij (3.) za braću naše Provincije održat će se koncem lipnja.
- Franjevačka ljetna škola duhovnosti – trajna formacija – održava se od 14. do 20. srpnja u Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Cijena pansiona je 900 kn.
- U drugoj polovici mjeseca rujna 2013. započije priprema za Provincijski kapitul, koji će se održati u ožujku 2014. godine. Treba se dogovoriti tko bi bio najprikladniji za provincijalnog ministra, ali i za druge službe i dužnosti u Provinciji. Talijani i Amerikanci imaju prethodno probno biranje.
- Dani trajne formacije (3.) u našoj Provinciji održat će se u listopadu.
- Međunarodna izborna skupština Vojske Bezgrešne bit će od 13. do 19. listopada (fra Ante Gašparić i fra Zdravko Tuba).

- Koncem ove godine u planu je izdavanje Šematizma naše Provincije, koji bi bio opširniji: s kraćim povijesnim pregledom pojedinih samostana popraćenima fotografijama.
- Misne intencije (višak) treba proslijediti na Provincijalat, koji će ih dostaviti Generalnoj kuriji u Rim.

Sastanak gvardijana s upravom Provincije završio je 21. veljače moljenjem Srednjeg časa u 12,00 sati.

*Fra AUGUSTIN KORDIĆ,
tajnik Provincije*

9. OŽUJKA 2014. POČINJE PROVINCIJSKI KAPITUL

Na kraju susreta gvardijana i provincijske uprave, Generalni definitor fra Miljenko Hontić obavijestio je braću da je Generalni ministar na upravo završenoj sjednici Definitorija prihvatio naš prijedlog da se redoviti provincijski kapitul održi u Zagrebu, pri samostanu Svetog Duha, od 9. ožujka 2014. dalje, s početkom navedenog dana uvečer. Službeni saziv Kapitula uslijedit će tijekom ljeta, a prekapitularne djelatnosti započet će u drugoj polovici rujna ove godine.

Budući da je fra Miljenko Hontić u svojstvu novoga (ponovno) izabranoga generalnog definitora ovom prigodom prvi put došao u Provinciju, za vrijeme objeda fra Ljudevit Maračić, provincijalni ministar, izrazio mu je dobrodošlicu, zahvalivši za trud i zalaganje u proteklom šestogodištu i poželio uspješan rad u novome mandatu. Sve je začinjeno ukusnom tortom i hladnim pjenušcem.

dogaćanja

DUHOVNE VJEŽBE ZA MINISTRANTE

U zagrebačkom samostanu, u prostorijama malog sjemeništa, od 10. do 12. siječnja, održane su sada već tradicionalne duhovne vježbe za ministrante polaznike sedmih i osmih razreda. Na susretu je sudjelovalo osam ministranata iz nekoliko naših župa. Iz Vinkovačkog Novoga sela su bili Ivan Frančić, Matej Rimac, Rinaldo Balog i Josip Kalić. Iz župe sv. Antuna iz Zagreba Matej Ramljak, i Marko Večerin, s Bijenika u Zagrebu Marko Lončar, i Mihael Bodanec iz Novog Marofa. Program je vodio fra Željko Klarić, provincijski promicatelj za zvanja.

Ministranti su se kroz molitvu, svetu ispovijed i misu te kroz druženje i igru bliže upoznali s duhovnim pozivom i o njemu razmišljali kao o jednom od odgovora koji se čovjeku nudi u osobnom ostvarenju. Dječaci su u programu imali priliku upoznati život svetog Franje, gledali su film i o njemu radili skeč stavljen u život jednog mladića iz našeg vremena. Jedna od radionica je bila i napraviti facebook profil sv. Franje koristeći se njegovim životopisom. Svi sretni i zadovoljni su otišli iz sjemeništa puni novih dojmova i sklopljenih novih prijateljstava, žaleći jedino što program ne traje duže.

Zahvaljujem provincijskom velikanu promocije duhovnih zvanja patru Anti Gašpariću, koji je bio prisutan tijekom cijeloga susreta! Govorio je o Vojsci Bezgrešne i o svome velikom uzoru sv. Maksimilijanu Kolbeu, a još više svjedočio je svojom jednostavnošću i uzorom svećeničkoga života. Zahvaljujemo i bogoslovima koji su sudjelovali u programu.!

Fra ŽELJKO KLARIĆ

VII. TEČAJ DUHOVNIH ASISTENATA

Na poziv fra Josipa Vlašića, franjevaца Hercegovačke provincije i nacionalnog asistenta Franjevačke mladeži Bosne i Hercegovine, VII. nacionalni tečaj duhovnih asistenata Franjevačkoga svjetovnog reda i Franjevačke mladeži održan je u Međugorju, 25-27. veljače 2013. Teme tečaja bile su: »Uvođenje u Franjevačke izvore« i »Noviji dokumenti o Franjevačkom svjetovnom redu i Franjevačkoj mladeži«. Smještaj je bio u pansionu »Pervan«. Cijena vrlo pristupačna: po osobi 240 kn. Iz naše Provincije sudjelovali su u radu Tečaja: fra Pero Džida, asistent OFS-a u Splitu, fra Ivan Penava iz Vinkovaca, nacionalni asistent Frame, fra Josip Petonjić, asistent Frame u Zagrebu, i fra Augustin Kordić, nacionalni asistent OFS-a. Pridružio im se fra Martin Gašparić iz naše Slovenske provincije (Haloze, Sveta Trojica). Inače u radu ovog tečaja sudjelovalo je 56 asistenata OFS-a i Frame iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Tečaj se odvijao u Dvorani Ivana Pavla II. Tečaj je počeo 25. veljače u 15 sati s molitvom Srednjeg časa. Potom je sve prisutne pozdravio fra Josip Vlašić. Nakon njega pozdrav je uputio i međugorski župnik, fra Marinko Šakota, koji je istakao potrebu stalnog učenja. Na koncu prisutne je pozdravio fra Zvonimir Brusač, predsjednik nacionalne konferencije duhovnih asistenata Hrvatske. On se posebno zahvalio fra Peri Vrebcu, što se odazvao za predstavljanje Franjevačkih izvora, koji su nedavno ugledali svjetlo dana na hrvatskom jeziku, zahvaljujući ponajviše upravo fra Peri Vrebcu, OFM, iz Bosne Srebrene.

Nakon pozdrava riječ je uzeo prvi predavač, spomenuti fra Pero Vrebać, i govorio stručno i sadržajno o prvoj cjelini Franjevačkih izvora »Spisi sv. Franje Asiškoga«. Kod predstavljanja držao se uvoda koji postoje u Franjevačkim izvorima. Po-

sebnu je pozornost i važnost skrenuo na Pismo svim vjernicima i Opomene sv. Franje za članove OFS-a i Frame. Istog popodneva fra Pero Vrebac predstavio je i uveo prisutne u drugu cjelinu Franjevačkih izvora »Životopisi sv. Franje«, koji zauzimaju 1.355 stranica, dakle više od polovice knjige. Riječ je o 20 prvih životopisa sv. Franje (Toma Čelanski, sv. Bonaventura i drugi) i k tome »Okružnica brata Ilije o preminuću sv. Franje«. Naglasio je da je za početak najbolje pročitati »Legendu triju drugova«. U 18 sati sudionici tečaja slavili su sv. Misu u međugorskoj crkvi, koja je bila ispunjena vjernicima raznih naroda.

Drugog dana tečaja, 26. veljače, fra Pero Vrebac nastavio je s uvođenjem u Franjevačke izvore. Obradio je nekoliko cjelina Franjevačkih izvora: »Svjedočanstva o sv. Franji«, »Papinski dokumenti o sv. Franji«, »Spisi sv. Klare«, »Životopisi sv. Klare« i »Dokumenti o sv. Klari«. U prijepodnevnom dijelu fra Zvonimir Brusač, TOR, predstavio je »Zakonodavne tekstove Reda braće i sestara od pokore« Franjevačkih izvora. A riječ je o prva dva Pravila Franjevačkoga svjetovnog reda: »Memoriale propositi« iz 1221. i »Supra montem« iz 1289. godine pape Nikole IV. U popodnevnom dijelu fra Zvonimir Brusač, TOR, održao je predavanje »Osnivanje novog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda«. Nakon njega fra Augustin Kordić, OFMConv, održao je predavanje »Postupanje prema neaktivnim članovima Franjevačkoga svjetovnog reda«, imajući u vidu dokumente s međunarodne razine koji govore o tome, a osvrćući se posebno na postupak koji se vodio prema neaktivnim članovima OFS-a u bratstvu kome je on duhovni asistent. Rad po skupinama bio je vrlo bogat i sadržajan. Dakako, rad Tečaja prožimala je zajednička molitva časoslova, a Kraljica Mira ulijevala je svima mir, radost i potrebu zauzetosti za Franjevački svjetovni red i Franjevačku mladež.

Trećeg dana, 27. veljače, posljednje predavanje održao je fra Milan Krišto, OFM, predsjednik konferencije nacionalnih asistenata Franjevačke mladeži Hrvatske, na temu »Smjernice za osnivanje novog bratstva Franjevačke mladeži«. I nakon ovog predavanja održan je rad po skupinama; izvješća su bila vrlo živa i zauzeta, jer su na Tečaju bili pretežno mlađi asistenti. Nešto prije podne

slavila se sv. Misa, koju je predvodio fra Ivan Sesar, OFM, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. On se u kraćoj homiliji zahvalio asistentima na vršenju njihove službe i potakao na daljnji rad s Franjevačkim svjetovnim redom i Franjevačkom mladeži. S ručkom je završio rad ovoga plodnog Tečaja.

Skrećemo pažnju duhovnim asistentima: fra Pero Vrebac predstavio je malu knjižicu, koja ima svega 16 stranica, a sadrži »Molitve sv. Franje Asiškoga« (njih 16). Knjižica stoji samo 4 kn. Stoga se mole duhovni asistenti OFS-a i Frame naše Provincije da jave fra Augustinu Kordiću tijekom mjeseca ožujka, a može i početkom travnja, koliko knjižica naručuju za svoje bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda ili Franjevačke mladeži. Unaprijed zahvaljujemo!

*Fra AUGUSTIN KORDIĆ,
nacionalni asistent OFS-a*

DUHOVNI ROCK-MJUZIKL »ŽIVOT ZA ŽIVOT«

Od kraja veljače pa sve do sredine ožujka u Zagrebu, najprije na Svetom Duhu (Dvorana sv. Franje), a potom na Kaptolu (Kazalište Komedija), prikazuje se duhovni rock-mjuzikl pod naslovom »Život za život«. Radi se o duhovnom rock-mjuziklu o životu svećenika i franjevca konventualca svetog Maksimilijana Marija Kolbe. Njegov život svima je uglavnom poznat po tome što je ovaj redovnik fratar dao svoj život za drugoga, posve nepoznatog mu čovjeka, u logoru Oswiecim – Aus-

chwitz, 14. kolovoza 1941. Ubijen je smrtonosnom injekcijom nakon petnaest užasnih dana provedenih u bunkeru gladi. U središtu radnje ovog mjuzikla je svakako sam Maksimilijan, ali u odnosu s Onom koja je bila središtem njegova života: Bezgrešnom Djevicom. Njegovo djetinjstvo, odrastanje u sjemeništu, mladost na bogosloviji u Rimu, osnivanje katoličke udruge »Vojska Bezgrešne«, koja je započela sa šestoricom bogoslova, a danas broji nekoliko milijuna članova u svim državama svijeta. Mjuzikl također opisuje Kolbeov povratak u Poljsku, izdavanje lista »Vitez Bezgrešne«, tada najprodavanijeg časopisa u Poljskoj, u najtežim vremenima Drugoga svjetskog rata. »Taj list oblikuje vjersku i političku svijest Poljaka«, kako ga je okarakterizirao jedan njemački časnik kod uhićenja Maksimilijanova. Ne želim Vam sve ispričati, jer uistinu svim srcem želim da sami pogledate predstavu te se uvjerite u veličinu ovoga čovjeka, čovjeka koji se znao pouzdati u Boga i u Bezgrešnu, znao je u pravo vrijeme djelovati ne osvrćući se na to što će tko reći, misliti ili učiniti. Poljska mu je bila mala, pa čak i Europa, te djelovanje Vojske Bezgrešne širi sve do Japana. O svemu više pogledajte u samom mjuziklu.

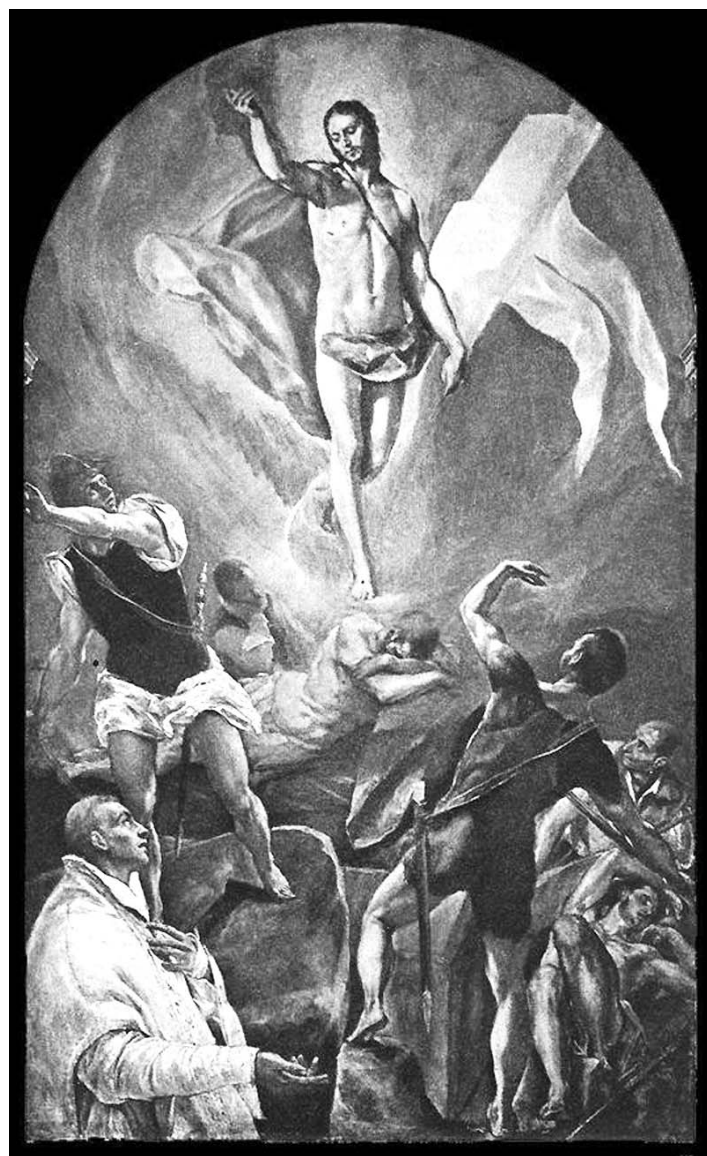
Zbor »Kolbe« miješani je zbor osnovan u svrhu pjevanja u samom mjuziklu. Zbor izvrsno vodi Iva Bardun, inače dugogodišnja aktivna članica ansambla »Novo Svitanje«, te studentica na Glazbenoj akademiji u Zagrebu. Dvadeset i šest glasova ujedinjeno je kao jedan u slavljenju Gospodina. Sve skladbe se izvode četveroglasno (sopran, alt, tenor, bas). Radi se (uglavnom) o potpunim amaterima, koji zvuče bolje od nekih profesionalaca (potvrđeno od strane stručnjaka). Uz zbor djeluje i već spomenuti ansambl »Novo Svitanje«, većini na sceni duhovne glazbe dobro poznat, koji vodi Branko Bardun. Svi glazbeni brojevi izvode se uživo, kako pjevanje tako i sviranje. Glumci oduševljavaju svojom spontanošću i jednostavnošću, te otvorenošću za svaku konstruktivnu kritiku. Svi odreda amateri, izuzev kazališnog glumca Rajka Bundala, koji svojom stručnošću iznimno doprinosi svakodnevnom poboljšanju projekta.

Autor mjuzikla je poznati talijanski glazbenik Daniele Ricci, u Italiji već dobro poznat po sličnim projektima. Tekst je na hrvatski prevela Alek-

sandra M. Chwalowsky, scenarij napisao Krešimir Tičić. Sve se to odvija pod budnim okom poznatog redatelja Richarda Simonellija, koji nas je prije svega oduševio svojim povjerenjem u sve nas i u sam projekt, te pokazao svoje umijeće dovodeći mjuzikl »na daske«. Producent i inicijator projekta je fra Ivan Bradarić, koji je uistinu unio cijeloga sebe u sam mjuzikl, te je njegov »duhovni stup«.

Nakon više od šest mjeseci intenzivnog rada jedino možemo reći: Hvala Bogu na snazi, strpljenju, ohrabrenju i Bezgrešnoj na njezinoj prisutnosti i molitvi kojima nas stalno podupire i prati! Želimo da uistinu svi oni koji žele vidjeti, bolje upoznaju te nauče nešto iz primjera sveca koji je vrlo dobro shvatio Isusovu rečenicu: »Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti život svoj za prijatelje.«

Fra IVAN LOTAR

NAJNOVIJA IZDANJA

Nikola Mate Rošćić: STORIA DELLA PROVINCIA – la Provincia croata dei frati minori conventuali, dall'arrivo fino al presente. To je talijanski prijevod hrvatskog originala objavljenog u velikoj monografiji naše Provincije VELIČINA MALENIH. Talijanski prijevod pripremio Bruno Monferrà. Djelo je izdala Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca, Zagreb, Sveti Duh 31. Ima 180 stranica, uz mnogo ilustracija. Sve u boji. Nije namijenjeno prodaji, ali braća koja žele mogu dobiti primjerak (ili više njih) kod izdavača. Knjiga je za vrijeme nedavno održanoga Generalnoga kapitula Reda uručena svim kapitularcima i dostavljena povijesnim stručnjacima. Kako je ocijenjena, najbolje svjedoči odlomak dopisa koji je fra Isidoro Liberale Gatti, jedan od danas najizvršnijih ali i vrlo kritički usmjerenih povjesničara Reda, poslao autoru: »Prekrasan je izvanjski izgled knjige, ali ja čestitam nadasve na sadržaju, biračnom, bitnom, prejasnom, s prikladnom bibliografijom, uspješno razvrstanom tematski u 12 poglavlja. To je uzorak koji treba primijeniti kod ostalih sličnih djela... Bravo, čestitke!«

Walter Nigg: VELIKI SVECI – prijevod s njemačkog, 456 stranica, 185 kn. Prijevod: fra Ivan Ivanda. Izdavač: Veritas, Sveti Duh 33, 10000 Zagreb. Autor je poznat širom svijeta svojim izvršnim biografijama svetaca, mistika i velikana duha. Njegovo glavno djelo »Veliki sveci« smatra se remek-djelom na području hagiografije. Jezik mu je privlačan i poetičan. Nigg je zarana otkrio važnost svetaca za kršćanski život, te mu kao protestantu pripada velika zasluga što je katoličke svece (među ostalima i sv. Franju Asiškoga) prikazao na nenadmašivo upečatljiv i istodobno stvaran način. Kao malo kome uspjelo mu je svijet svetaca približiti suvremenom čovjeku.

Nikola Mate Rošćić: REVOLUCIJE RAZARAJU KRISTA – vlastita naklada, Šibenik, ožujak 2013., 208 stranica, cijena 100 kuna. Na sebi svojstven

način autor ovih povijesnih oglada nudi čitateljima jedan novi pristup nemilim povijesnim događajima koji su se obistinili u gotovo svim revolucijama tijekom posljednja više od dva stoljeća. Od velikog broja revolucija/prevrata autor je (kao pars pro toto) izdvojio tek nekolicinu oglednih primjera: Francuska revolucija 1789., Talijanski Risorgimento Meksička anticrkvena revolucija (1910.-1917.), Genocid nad Armencima, Španjolski »Građanski rat« (1936.-1939.) te Komunističke revolucije. Na temelju uvida u dosadašnja predstavljanja tih revolucija u svjetskoj literaturi autor dolazi do uvjerenja i zaključka o potrebi revizije povijesti jer je ona napisana po diktatu pobjednika i moćnika a ne po zakonu nepristrane istinoljubivosti i poštivanja faktologije.

Daniele Ricci: ŽIVOT ZA ŽIVOT – nosač zvuka iz rock-mjuzikla nedavno prikazanog u Zagrebu. Na CD-u se nalazi desetak songova ovoga sve popularnijeg mjuzikla, kojemu su, uz samu Hrvatsku provinciju sv. Jeronima franjevac konventualaca, pokrovitelji razne ustanove naše Provincije: Nacionalni centar V. B. u Novom Marofu te Veritas i Župa sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu. Mjuzikl je inače podijeljen u devet prizora, koji kronološkim redom prikazuju život našega svetoga poljskog subrata Maksimilijana Kolbea. Svaki prizor zaključuje jedna glazbena tema, redosljedom koji slijedi i ovaj nosač zvuka. CD traje 51 minutu, stoji 50 kn, a narudžbe prima izdavač: Veritas, Sveti Duh 33, 10000 Zagreb.

USKORO

ZBORNİK RADOVA SIMPOZIJA U ČAST PETE OBLJETNICE SMRTI O. CELESTINA TOMIĆA – U završnoj je fazi priprema za tisak svih radova znanstvenog skupa koji je pred nešto više od godine dana priređen i održan u povodu pete obljetnice smrti našega subrata i bibličara, o. Celestina Tomića. Posao je pri kraju i uskoro bismo mogli imati u rukama taj vrijedni zbornik.

200. GENERALNI KAPITUL REDA: UVODNO RAZMIŠLJANJE

Enzo Bianchi, prior zajednice Bose

Na prvoj sjednici Generalnioga kapitula okupljenoj braći kapitularcima brat ENZO BIANCHI, poznati poglavar laičke monaške ustanove Bose, nedavni sudionik Biskupske sinode o novoj evangelizaciji, održao je zapaženi duhovni nagovor oslonjen na vezu franjevačke predaje i nove evangelizacije. Donosimo u cijelosti tekst ovoga duhovnog razmatranja, prema želji samoga Kapitula da sva braća Reda budu upoznata s duhovnom porukom na početku kapitulskog rada.

Uvod

Predraga Franjina braćo,

s radošću sam primio poziv vašega generalnog ministra fra Marca Tasca biti s vama na početku vašega kapitula, kao ništa drugo doli jeka, siromašna jeka Evanđelja Isusa Krista.

Poznata vam je ljubav koju oduvijek gajim prema Franji i znate koliko sam često u mladosti hodočastio na ovo mjesto. Znae i koliko sam se puta zadržao među vama, u različitim franjevačkim obiteljima, kako bih razmišljao o vašoj karizmi i poslanju u Crkvi i svijetu. Stoga sam u svoj jednostavnosti, svjestan kako sam tek siromašan laik, prihvatio uputiti vam koju riječ, vodeći računa – kao što sam i zamoljen – o žurnim pitanjima kojima se čitava Crkva trenutačno bavi: Godini vjere koju je proglasio Papa Benedikt XVI. te Sinodi o novoj evangelizaciji, održanoj u listopadu prošle godine.

Međutim, prije no što se upustim u samu srž stvari, želio bih, kroz dva kratka promišljanja, postaviti okružje unutar kojega se smješta moje razmatranje.

Draga braćo, Crkva, kao narod Božji, ako i nije uvijek u stanju ispravno oblikovati svoja pitanja, od vas traži biti Franjina braća danas, u našem svijetu, u međusobno vrlo različitim prilikama,

kao i u raznim kulturama. Odgovoriti na taj poziv znači više »osloboditi se odjeće«, negoli navući novu; znači pojednostavniti život, a ne umnožiti zadaće; znači pokrenuti evangelizaciju u njezinoj biti, a ne proširivati je, ili pak u tehničkome smislu organizirati.

1. Generalni kapitul, crkveni događaj obilježen odlučivanjem i razabiranjem

Kapitul što ga održavate nije nešto što bi se tičalo samo franjevaca konventualaca. To je *crkveni događaj*, koji je, kao takav, značajan za čitavu Crkvu. Nalazimo se u trenutku u kojemu, iz različitih razloga, moramo ustvrditi kako redovnički život više ne zanima crkvene vlasti kao nekad, ali je upravo radi toga potrebno da redovništvo osjeti svoju pripadnost Crkvi kao narodu Božjemu. Narodu je Božjemu, pak, važan način na koji neki oblik redovničkoga života – u ovome slučaju onaj franjevački – živi Evanđelje i smješta se u današnji svijet, u ovome vremenu koje se sve više pokazuje kao poslije-moderno i poslije-kršćansko.

Zbog toga je Generalni kapitul prije svega događaj u kojemu zauzimate stav oslušivanja Riječi Božje, koja vam dolazi također i putem vaše franjevačke predaje, kao i putem onoga što Duh Sveti danas progovara vašoj zajednici (usp. Dj 2,7.11.17.29; 3,6.13.22). Upravo iz toga oslušivanja riječi Božje trebate odabrati riječi kojima ćete

se služiti u razgovoru i raspravama, ali također i slušajući ljude među kojima živite i svjedočite trebate prepoznati potrebe, pitanja i nedoumice na koje ste pozvani odgovoriti svojim redovničkim životom i svojim služenjem. Kapitul je, dakle, poziv; *epiclesis* na djelu, kako bi Duh Sveti u vama i među vama bio prisutnost koja nadahnjuje, otvara srce i umove, čini ih poučljivima te u njih polaže svoje plodove, a to su »ljubav, radost, mir« (Gal 5,22).

No, kapitul je ujedno i djelo *razabiranja*, *diákrisis* (usp. Rim 14,1; 1 Kor 12,10; Heb 5,14), a to znači vrednovanje, preispitivanje onoga što je u skladu s Evanđeljem, a što je naprotiv u suprotnosti s njime. Kapitul između ostaloga treba biti i mjesto odlučivanja, odnosno, »zaključivanja«, kako čitamo u Djelima Apostolskim: »Zaključismo Duh Sveti i mi« (édoxen tō pneúmati haghío kai hemín: Dj 15,28). Drugim riječima, kapitul nastoji zacrtati pouzdane i mjerodavne smjernice za put kojim će zajednica ići.

Želio bih vas, naposljetku, podsjetiti kako su ovi elementi što sam ih tek naznačio vrlo lijepo objedinjeni u molitvi *Adsumus* koju vam donosim; molitvi kojom se tradicionalno u Katoličkoj crkvi otvaraju svaki sabor, sinoda, kao i kapitul neke redovničke zajednice.

2. Generalni kapitul, događaj suobličavanja Kristu kakva nam opisuje Evanđelje

Ovaj događaj kapitula proživljavate vi, zajednica koja se nadahnjuje Franjom. Ja ne pripadam vašoj zajednici, ali se, kao pripadnik naroda Božjega, usuđujem podsjetiti vas kako Franjo, u dugoj tradiciji redovničkoga života, nije bio samo utemeljitelj, već je nadasve bio tumač Evanđelja. U Franji je jasno vidljivo njegovo nastojanje *suobličiti se Kristu, i to Kristu kakva nam opisuje Evanđelje*. On nije uspostavio model redovničkoga života kako bi potom u nj uključio Evanđelje, već je naprotiv upravo Evanđelje odabrao kao snagu kadru stvoriti *forma vitae religiosae*. Podsjećam vas na taj element jer upravo on od Franje tvori *unicum* te od svih vas zahtijeva da prepoznate u svome životu, ma gdje se on u svijetu odvijao, hegemoniju Evan-

đelja, njegov primat: Evanđelje ispred svakog oblika življenja, svake službe, svakog poslanja.

Sasvim ćete se sigurno sjetiti odlomka iz *Nepotvrđenog pravila* iz 1221., stranice koja će nam omogućiti iščitati žurne potrebe što ih diktira sama Crkva. Franjo, naime, ondje piše:

A braća koja idu (među Saracene) mogu se među njima ponašati duhovno na dva načina. Jedan je način da ne prave svađa ni prepirka, nego da budu pokorni *svakoj ljudskoj ustanovi radi Boga* (1Pt 2,13) i da se priznaju kršćanima. Drugi je način, kad vide kako se to Bogu mili, da navješćuju riječ Božju, da vjeruju u Boga Svemogućega, Oca, Sina i Duha Svetoga, stvoritelja svega, otkupitelja u spasitelja Sina, i da se krste (...). (*Nepotvrđeno pravilo* 16,5-7)*

Franjo, naime, želi da braća budu suobličena Isusu, žive u krotkosti i miru poput njega, jer takav život suobličen Kristu već je sam po sebi evangelizacija i bez naviještanja, i bez propovijedanja. Posrijedi je, dakle, *praedicatio muta* no ništa manje djelotvorno od propovijedanja riječima. Ako Bog dopusti, bit će im omogućeno i propovijedanje, kao i poziv k »poslušnosti vjere« (Rim 1,5; 16,26); no samo ako i kada Bog to dopusti, a ne onda kada bismo mi sami to željeli ili pak namjeravali...

Tu je, stoga, smješten vaš put unutar Crkve, koja vjeru proglašava primatom kršćanskoga života, a novu evangelizaciju nužnom granicom što je treba dostići sav narod Božji.

3. Vjera

Ne znam jeste li ikada primijetili, ili pak promišljali o imenima što su ih Isusovi učenici primili, ili su si ih sami nadjenuli, u osvit kršćanstva. U Djelima apostolskim imamo tragove kako su ih, za Isusova života, nazivali »Galilejcima« (Dj 2,7; usp. i Mk 14,70; Lk 22,59), »nazaretskom sljedbom« (Dj 24,5), prema podrijetlu njihova Učitelja. U istome djelu, naziva ih se još i ovako : »oni od Puta« (*tês*

* Prijevod preuzet iz »Franjevačkih izvora« u izdanju VFZ-a Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Sarajevo-Zagreb 2012., str. 169 (*op. prev.*).

hodoû óntes: usp. Dj 9,2; 19,9.23; 24,14), »kršćani« (*christianoí*: Dj 11,26). Događa se, međutim, često i da se – kao u Dj 2,44 – Isusovi učenici odmah nakon Pedesetnice nazivaju *hoí pisteúontes*, »vjernicima (onima koji prigrliše vjeru)«. No, nisu li bili vjernici i dok još ne bijahu Isusovi učenici, već samim time što su bili sinovi Boga Abrahamova? Nisu li i židovi nekršćani također vjernici? Ovaj bi nas naziv Isusovih učenika trebao navesti na sljedeće pitanje: po čemu su njihova vjera, njihovo vjerovanje, bili toliko naročiti, toliko određujući te su zaslužili upravo takvo ime? I sami su ih Židovi, naime, nazivali *minim*, što proizlazi iz glagola *aman*, »vjerovati«.

Jest, osobno vjerujem kako je razlog tome bilo središnje mjesto vjere u vjerskome iskustvu Kristovih učenika: oni su prije svega vjernici, sposobni vjerovati te naročito pozorni na vjeru. Kako bi rekao apostol Pavao, središte i izvor spasenja za učenike nije iskustvo Zakona, već vjera (usp. Rim 3,20-22; Gal 2,16). To nam omogućuje podsjetiti se kako je vjera za nas kršćane odlučujuća i s obzirom na samu religiju koju živimo. Vjera je ta koja od kršćanstva – da se poslužimo lijepom formulom Marcela Gaucheta – tvori »*la religion de la sortie de la religion*«; vjera je ta koja prosuđuje svaku našu pripadnost religiji; vjera je ta koja čini kršćanina, kao što *Torah* čini židova.

Godine 1967., Pavao VI. proglasio je Godinu vjere, u trenutku u kojemu su brojne vjerske istine bile osporavane, odnosno, zaboravljene: valjalo je stoga sačuvati *fides quae*, odnosno, sadržaj (činjenice) vjere. Benedikt XVI. sa svoje je strane također proglasio Godinu vjere, u novim i dosad možda još nedoživljenim, nepredviđenim okolnostima. Ono čega danas nedostaje, upravo je *fides qua*, vjera kojom vjerujemo; vjera kao pouzdanje, kao ljudski čin, u kojemu ufanje i ljubav postaju mogućima. U ozračju ravnodušja spram religije koje nas danas okružuje, primjećujemo – a to je prava milost – koliko je vjera odlučujuća, *prije svega, ona ljudska*, bez koje Bog ne može u čovjeka usaditi vjeru kao dar, kao teološku krjepost.

Vjera-povjerenje (pouzdanje) čin je čovjekove slobode; stav što ga čovjek treba odabrati, zauzeti, u kojemu se treba uvježbati: vjera je ulaženje u od-

nos, živi odnos, koji podrazumijeva izlazak iz sebe samih. Posrijedi je temeljna antropološka činjenica bez koje – možemo to sa sigurnošću reći – nije moguća humanizacija, očovječenje, onaj put što ga čovjek odabire kako bi postigao samo-ostvarenje. Nama je ljudima potrebno staviti svoje pouzdanje u nekoga i zauzvrat primiti nečije pouzdanje, jer ne možemo postati ljudi a da ne pružamo i ne primamo povjerenje. Je li moguće odrastati ne pouzdajući se u roditelje, u nekoga tko nas je donio na svijet? Je li moguće rasti a da nekome ne poklonimo pouzdanje, pa makar i samo kako bismo se otvorili ljubavi? Kako veli Julija Kristeva, postoji »neizreciva potreba vjerovati« u svakoga, baš svakoga, čovjeka.

Evo gdje danas trebamo utvrditi krizu vjere: prije no sama kriza vjere u Boga, postoji kriza vjere kao ljudskoga čina, kao povjerenja u čovjeka, u život, u sutrašnjicu, u zemlju, u ljubav. Budućnost čovječanstva ovisi o sposobnosti vjerovanja: ne možemo biti istinski ljudi ako ne vjerujemo, jer je vjerovanje način življenja odnosa s drugima. Nije moguć nikakav put humanizacije (očovječenja) bez drugih, jer živjeti redovito znači živjeti s drugima i putem drugoga. Upravo na toj razini – ponavljam – danas prepoznavamo krizu vjere. Znakovito je u tom smislu što je Régis Debray, upitan o patologiji postojećega zapadnjačkoga društva, spomenuo »depresiju (opadanje; smanjenje) vjerovanja«.

Neophodnost teme vjere shvaćene u ovome širokome smislu uviđa Crkva, kao što je uviđamo i mi kršćani. Veliki izazov koji nas očekuje u XXI. stoljeću bit će, dakle, *ponovno naučiti vjerovati, kako bi Bog mogao usaditi vjeru u Krista u srca današnjih ljudi*. Redovnički život poput vašega, trebao bi tu neophodnost prepoznati kao primarnu te na nju odgovoriti životom vaših zajednica koji će biti nadasve »život vjere«: povjerenje u čovječanstvo i njegovu budućnost; povjerenje u ovu zemlju koja uzdiše, ali i iščekuje otkupljenje (usp. Rim 8,22-23); povjerenje u nove stvarnosti koje se pojavljuju, a odnose se na kulture ne-zapadnjačkih naroda; povjerenje putem istinskoga približavanja onima siromašnima, posljednjima. Franjevačka zajednica koja zna širiti pouzdanje, koja zna ulijevati povjerenje u one koji je posjećuju, koja zna na-

viještati blaženstva vjere u Krista i prijanjanja uza nj, već po sebi vrši evangelizaciju, već je uključena u djelo preobrazbe ljudi, što možda nije sasvim bjelodano na prvi pogled, ali ispunja najvažniji uvjet za širenje Radosne vijesti Evanđelja.

Dopustite mi još kazati vam – možda uz rizik da zazvučim preuzetno, no nadam se da ćete me shvatiti – kako vi franjevci, primivši od Franje vjeru koja je kristocentrična, želite li biti »vjernici«, trebate pokazati Isusa onima koji od vas to zatraže, kao što stoji u Evanđelju: »Htjeli bismo vidjeti Isusa« (Iv 12,21). Poput Franje, pozvani ste suobličiti se s Kristom, vi, učenici onoga kojega su nazivali »drugi Krist!« Nastojite životom svjedočiti Krista, svjesni činjenice kako »Boga nitko nikada ne vidi« (Iv 1,18); kako riječ Bog može biti i višeznačna, ali u kršćanstvu poprima lice Isusa, koji ga je na vidljiv način »izrazio« (*exeghésato*: isto).

U svojoj jednostavnosti, kao i donekle sažeto, usudio bih se reći kako franjevci odgovaraju na poticaj Godine vjere nastojeći »(po)zna(va)ti samo Isusa Krista, i to raspetoga« (usp. 1 Kor 2,2), nastojeći rasti u ljubav prema Isusu, koji je »slika Boga nevidljivoga« (Kol 1,15), nastojeći ljudima današnjice pokazati kako je Isus pravi *adam*, pravi od Boga željeni čovjek, rođen i utjelovljen u naše *meso*.

4. Tema evangelizacije

Posve sam uvjeren kako je redovnički život po samoj svojoj naravi evangelizacijski, pozvan na to djelo zajedno sa svim ostalim dijelovima Crkve. Na drugome sam mjestu opširno promišljao o temi evangelizacije, kao i o tome na koji je način moguće provoditi takozvanu »novu evangelizaciju« (usp. E. Bianchi, *Nuovi stili di evangelizzazione*, San Paolo, Cinisello Balsamo 2012.). Ovom bih se prigodom želio ograničiti naznačivši neke datosti potrebne za redovnički život koji želi biti evangelizatorski.

Prije svega, redovnički život uvijek mora biti svjestan svoje »znakovitosti«. On jest, i treba biti, znak u Crkvi i svijetu, u smislu *sematnein*, pokazivati, upućivati. Budući da je prije svega *memoria Evangelii*, redovnički život treba biti utjelovljeno

Evanđelje, pretočeno u život, povijest, zajednicu. Evanđelje je jedina stvarnost koja oblikuje redovnički život: ukoliko on više nije kadar biti *memoria Evangelii*, gubi svaki razlog postojanja.

Gledajući na ovakav način – i vraćajući se drugome kutu gledanja, kako smo spomenuli – potrebno je trajno ispitivati podudarnost svakoga pojedinoga brata s Isusovim zemaljskim, ljudskim životom. Oblik i način Isusova življenja trebaju u bratu odražavati sliku Kristovu. Ukoliko se to dogodi, možemo već govoriti o evangelizaciji na djelu. Već smo naveli kako je Franjo to shvaćao: dosta je biti kršćanin u ne-kršćanskome okružju, čak i bez propovijedanja, čak i bez izravnoga vršenja poslanja, jer već na taj način bivamo uključeni u evangelizaciju. Razmjeri evangelizacije nisu zadani apstraktnim čimbenicima, kao niti količinskom procjenom, već sposobnošću dopiranja do srcâ ljudi, pokazujući im put radosti i spasenja: put Isusa Krista, koji je »Put i Istina i Život« (Iv 14,6).

Uvijek ponavljam – nadahnjujući se riječima Pavla VI. iz njegove sjajne apostolske poslanice *Evangelii nuntiandi* (1975.) – kako, da bismo mogli evangelizirati, trebamo prije svega sami biti evangelizirani (usp. § 15). Ta je zadaća, upravo stoga što podrazumijeva kršćansko obraćenje, daleko teža, napornija i zahtjevnija od čina same evangelizacije. Evangelizacija, kao čin koji slušateljima treba otvoriti vrata vjere (usp. 2 Kor 2,12), mora biti prodahnuta snagom Duha Svetoga te zahtijeva da evangelizator redovito bude *pouzdan* svjedok onoga što navješćuje.

Posrijedi je nadasve *poprimanje istinski kršćanskoga načina življenja, a time ujedno i istinski ljudskoga*, koje se očituje u »uzornu življenju« (usp. 1 Pt 2,12), u bratskome životu u samostanu, kao i osobnome životu koji jasno svjedoči kako je kršćanski život obilježen slobodom, radošću, ljepotom; putom očovječenja koji životu – pače, *umijeću življenja* – daje smisao, okus, sol. Brat – dopustite mi tako se izraziti – ostaje »slika« (uzor) /»ikona«/ za kršćanski puk i narod općenito. No, ta slika može biti i lažna – paravan što krije licemjerje, ili čak i pravu suprotnost onoga što naizgled prikazuje. Nasuprot tome, može biti znak, stvarnost, koja upućuje na Isusa Krista.

Vama koji živite u samostanu, u bratskoj zajednici, usuđujem se na poseban način napomenuti kako je danas najneobičniji, a ujedno i najučinkovitiji način evangelizacije *život u bratstvu, u zajednici*, življen u dinamici Isusove nove zapovijedi: »Ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas« (Iv 13,34; 15,12). U pravoj proročkoj poruci upućenoj plenarnome okupljanju kongregacije redovnikâ (20. studenoga 1992.), Ivan Pavao II. ustvrdio je čak kako »sva plodnost redovničkoga života ovisi o kakvoći bratskoga života u zajedništvu« (*Ecce quam bonum*, § 3). Jest, u bratskome životu življenu u ljubavi nalazi se sam pečat »razlike što je pravi kršćanstvo«; sposobnosti bratstva i zajed-

ništva koja je pogane navela u čuđenju uskliknuti, promatrajući prve kršćane: »Pogledajte kako se ljube!« (Tertulijan, *Apologeticon* 39,7). Kada ljudi vide kako netko živi u ljubavi, shvaćaju kako život može imati smisao te kako postoje ljudski ciljevi za koje vrijedi dati život. »Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, ondje sam i ja s njima«, glasi Isusovo obećanje (usp. Mt 18,19-20). On je sâm ujedno i svoj *mandatum novum* popratio sljedećom posve jasnom tvrdnjom: »Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (Iv 13,35).

(Prevela: Aleksandra M. Chwalowsky)

